

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till temporär lag om finansiering av hållbart skogsbruk samt till lagar om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansieringen samt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en ny temporär lag utfärdas om finansiering av hållbart skogsbruk. I lagen föreskrivs om grunderna och de allmänna villkoren för beviljande av stöd för skogsbruk. Stöden är enligt förslaget behovsprövade. Förutom den föreslagna lagen tillämpas även statsunderstödslagen på beviljande, utbetalning, tillsyn och förfaranden som har samband med andra motsvarande omständigheter. Syftet med propositionen är att öka stödets effektivitet samt skapa klarhet i och förenkla stödvillkoren.

En central utgångspunkt för en reform av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk har varit att Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd förnyas för 2014–2020. De nya reglerna för statligt stöd är mer detaljerade än tidigare och ökar det administrativa arbetet kring stöden. De nya systemen för statligt stöd kan gälla till utgången av 2020.

En annan viktig orsak till en totalrevidering av lagen är behovet att förnya lagstiftningen så att den uppfyller de krav som ställs i grundlagen. Till grundprinciperna överensstämmer förslaget huvudsakligen med gällande lag och praxis. Det föreslås ändringar i bestämmelserna om finansieringen. De viktigaste gäller stödet för vård av ungskog, indelningen i stödzoner och att vissa åtgärder i stödsystemet avskaffas. Som ett nytt arbetslag föreslås tidig vård av plantbestånd. Som ett separat arbetslag stöds enligt förslaget vård av ungskog. Dessutom stöds hopsamling av klenträäd i samband med tidig vård av

plantbestånd och vård av ungskog. Avseende rotticka utvidgas stödområdet för bekämpning, bekämpningstiden och definitionen av stödmottagare. I stället för iståndsättningsdikning föreslås stöd för vård av torvmarks-skog. Stöden för projekt för vård av skogsnaturen, vitaliseringsgödning, miljöstödet och stödet för byggande av skogsväg blir kvar i huvudsak. Stöd ska enligt förslaget inte längre beviljas till exempel för stamkvistning av kvalitetsträd, stubbrytning, skogsförnyelse, åkerbeskogning, tillvaratagande av energivirke samt försöks- och utredningsverksamhet. Den föreslagna finansieringen av skogsbruk får inte heller användas för skötsel av planerings- och utredningsarbeten hos en myndighet eller hos en organisation som sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

Det föreslås att stödets belopp regleras genom förordning av statsrådet. Avsikten är att differentieringen av stödnivåerna huvudsakligen bibehålls, men att stödzonerna fastställs på basis av zonindelningen i skogslagen. Stödet beviljas antingen utgående från verkliga kostnader eller som ett bestämt belopp. Stöd som baseras på verkliga kostnader fastställs enligt en stödprocent som varierar enligt arbetslag såsom i nuläget.

Det föreslås att lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering och lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk upphävs. På grund av Europeiska unionens regler om statligt stöd föreslås det att lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och

lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering upphävs så att stöd eller lån enligt dem inte beviljas från och med den 1 juli 2015.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Den temporära lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk avses träda i kraft vid den

tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet. Lagen om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering avses träda i kraft så snart som möjligt efter att riksdagen har antagit dem.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 INLEDNING.....	5
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis.....	5
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i andra länder och i Europeiska unionen.....	9
2.3 Bedömning av nuläget	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	13
3.1 Målsättning.....	13
3.2 Alternativ	14
3.3 De viktigaste förslagen.....	16
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	18
4.1 Ekonomiska konsekvenser	18
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	20
4.3 Konsekvenser för miljön.....	20
4.4 Samhälleliga konsekvenser	21
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	23
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	23
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	23
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	23
6.1 Samband med andra propositioner.....	23
6.2 Samband med internationella förpliktelser	23
DETALJMOTIVERING	25
1 LAGFÖRSLAG	25
1.1 Temporär lag om finansiering av ett hållbart skogsbruk.....	25
1 kap. Allmänna bestämmelser	25
2 kap. Ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt.....	35
3 kap. Vägnät.....	39
4 kap. Bevarande av skogarnas biologiska mångfald och vård av skogsnaturen.....	41
5 kap. Beviljande och utbetalning av stöd	44
6 kap. Skyldigheter som hänför sig till stödet samt tillsyn	53
7 kap. Återbetalning och återkrav av stöd samt hävning och uppsägning av avtal	57
8 kap. Särskilda bestämmelser.....	59
9 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	60
1.2 Lag om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering.....	61
1.3 Lag om upphävande av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk	61
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	61
3 IKRAFTTRÄDANDE	62
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	62
4.1 Grundläggande fri- och rättigheter.....	62
4.2 Lagstiftningsnivå.....	65
4.3 Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.....	67

LAGFÖRSLAG	70
1. Temporär lag om finansiering av hållbart skogsbruk	70
2. Lag om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering	86
3. Lag om upphävande av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk.....	87

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Finlands samhällsekonomi och välfärd grundar sig i exceptionellt stor utsträckning på skogen. En hållbar skogsvård och användning av skogen är en källa till välfärd även i framtiden om statsrådets vision i den skogspolitiska redogörelsen genomförs. Redogörelsen skapar riktlinjer för skogspolitiken på lång sikt.

Syftet med den föreslagna lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk är att uppmuntra privata markägare till hållbar vård och hållbar användning av skogen på ett sätt som gör det möjligt att vid sidan av privata syften även uppnå de mål som ställs upp för samhällets skogspolitik och användning av skogen. Genom stödsystemet uppmuntras markägarna till åtgärder som är ändamålsenliga ekonomiskt sett och med tanke på att den biologiska mångfalden ska bevaras. Åtgärderna ska främja en gynnsam utveckling av skogstillgångarna, trygga den biologiska mångfalden i skogarna samt främja en långsiktig anpassning till klimatförändringen.

En central utgångspunkt för en reform av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk är Europeiska kommissionens förnyade riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01). Riktlinjerna ger ramar för hurdana stöd och i vilken utsträckning Europeiska kommissionen kommer att godkänna dem och tilldelningen för skogen i medlemsländerna under den tid riktlinjerna gäller.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Gällande lagstiftning

Den nuvarande lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996, nedan *gällande lag*) trädde i kraft den 1 januari 1997. Där föreskrivs det om statlig finansiering av åtgärder som främjar hållbar vård och an-

vändning av privat skog i enlighet med skogslagen (1093/1996). Lagen och de rättsakter som utfärdats med stöd av den har ändrats flera gånger.

Finansieringen kan enligt den gällande lagen vara stöd eller lån. Lån har beviljats för skogsvägs- och iståndsättningsdikningsprojekt som genomförs som samprojekt. Övrig finansiering har beviljats som stöd.

I den gällande lagen har finansieringen delats in i fyra grupper: tryggande av virkesproduktionens uthållighet, upprätthållande av skogarnas biologiska mångfald, projekt för vård av skogsnaturen samt övriga främjande åtgärder som stöder de tidigare nämnda. För att trygga skogarnas uthållighet i virkesproduktionshänseende beviljas finansiering för följande arbeten: skogsförnyelse, hyggesbränning, vård av ungskog, tillvaratagande av energivirke, skogsvitaliseringsgödning, iståndsättningsdikning och byggande av skogsväg. Miljöstödet är finansiering för upprätthållandet av den biologiska mångfalden i skogarna. Projekt som är mer omfattande än enskilda arbetslag kan finansieras som vård av skogsnatur. Projekten planeras och genomförs av eller under tillsyn av skogscentralen. Utarbetande av verkställighetsutredningar, bekämpning av rotticka, rättande av oförutsedda fel, ersättande av skador och försöks- och utredningsverksamhet kan finansieras som övriga främjande åtgärder. Stöd för bekämpning av rotticka kan beviljas såväl för biologisk som för mekanisk bekämpning. Bestämmelserna om mekanisk bekämpning av rotticka gäller från ingången av 2003. Bestämmelserna för stöd för flisning gällde till den 31 december 2012.

Finansiering med stöd av gällande lag kan under vissa förutsättningar även beviljas för att utarbeta projektplaner.

Den finansiering som avses i den gällande lagen beviljas i regel enskilda markägare. Med enskilda markägare avses fysiska personer samt sådana av fysiska personer bestående bolag, andelslag och andra sammanslutningar samt sådana stiftelser vilkas huvudsakliga syfte är att bedriva gårds- eller

skogsbruk. Med enskilda markägare avses också sådana delägarlag för samfälliga skogar och sådana delägarlag för i lagen om samfälligheter (758/1989) avsedda samfälligheter av vilkas andelar minst hälften ägs av fysiska personer. Bestämmelser om enskilda markägare har kunnat tillämpas också på dem som innehar en arrenderätt, en nyttjanderätt som baserar sig på testamente, en efterlevande makes besittningsrätt, en pensionsrätt eller någon motsvarande rättighet. Finansiering för de tidigare nämnda övriga främjande åtgärderna har kunnat beviljas även andra än enskilda markägare. Även då har förutsättningen varit att den åtgärd som finansieras främjar vård och bruk av privat skog.

Finansieringen regleras mer ingående på förordningsnivå.

Från och med ingången av 2012 ströks stödens skattefrihet i den gällande lagen. Stöden behandlas således på motsvarande sätt i beskattningen som företagsstöd i allmänhet: stödet är skattepliktig inkomst och utgifter för inkomstens förvärvande är avdragsgilla i beskattningen också till den del som stöd har beviljats för dem. Miljöstödet är sålunda också skattepliktigt till skillnad från tidsbestämd eller permanent ersättning för objekt som ska skyddas enligt naturvårdslagen (1096/1996).

I den gällande lagen föreskrivs det dessutom om finansieringen: ansökan, beviljande, utbetalning, återkrav och påföljderna av det samt om tillsyn. Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen* sköter beviljandet av finansiering, utbetalning och tillsyn. Återkrav av finansiering sköts av Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen. Uppbörderna av lånen hör till Statskontorets uppgifter. Beviljandet av stöd för försöks- och utredningsverksamhet samt utbetalningen av och tillsynen över dem hör i sin helhet till jord- och skogsbruksministeriet. Uppgifterna styrning av och tillsyn över lagen hör till jord- och skogsbruksministeriet.

Tidigare propositioner för ändring av stödsystemet

Den gällande lagen totalreviderades senast 2007. Reformen var nödvändig eftersom den gällande lagen inte uppfyllde kraven i grund-

lagen som trädde i kraft den 1 mars 2000. Dessutom var reformen nödvändig på grund av de då nya reglerna för statligt stöd. Finansministeriet hade också krävt att bestämmelserna i statsunderstödslagen (688/2001) tillämpas på finansieringen av skogsbruk. Lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk (544/2007), nedan *finansieringslagen 2007*, som innehåller bestämmelser om grunder och allmänna villkor för beviljandet av stöd för skogsbruk har inte satts i kraft. Finansieringslagen 2007 innehåller också bestämmelser om beviljande av, utbetalning av, tillsyn över och återkrav av stöd samt skogscentralens rätt att få information till den del det behövs utöver bestämmelserna i statsunderstödslagen. Avsikten var att lagen sätts i kraft genom statsrådets förordning.

På grund av att sättandet i kraft av finansieringslagen 2007 försenades återtogs genom statsrådets skrivelse i november 2010 följande regeringspropositioner som var aktuella i riksdagen för ändring av lagen: Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk (RP 72/2008 rd) och Regeringens proposition till Riksdagen (RP 54/2009 rd) med förslag till komplettering av regeringens proposition (RP 72/2008 rd) med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk.

Avsikten med den förstnämnda propositionen var att göra de ändringar i finansieringslagen 2007 som kommissionen kräver av bestämmelser om statligt stöd. Syftet med den senare propositionen var att ändra stöden för vård av ung gallringsskog, uttag av energived och flisning samt verkställighetsutredningar i samband med dem till så kallade de minimis-stöd. Avsikten var att ta i bruk de minimis-reglering för de nämnda stöden för att bestämmelserna om tidsbestämd skattefrihet för inkomst av virkesförsäljning och de nämnda bestämmelserna om finansiering av skogsbruk inte skulle leda till en förbjuden anhopning av statliga stöd. De nämnda regeringspropositionerna som var aktuella i riksdagen återtogs alltså i november 2010, och i stället lämnades regeringens proposition till lag om ändring av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk och lag om energistöd för klenträd (RP 270/2010 rd). Vad gäller finan-

sieringslagen 2007 innehöll propositionen de ändringar i de återtagna propositionerna som fortfarande var aktuella.

Förslaget om energistöd för klenträäd hörde samman med Europeiska unionens bindande förpliktelser att öka andelen förnybar energi. För att Finland ska uppnå Europeiska unionens krav på att 38 procent av energin ska vara förnybar energi inleddes 2009 en ny behandling och uppdatering av stödsystemen för förnybar energi. Reformen av stödsystemen grundade sig på en rapport från 2010 där man gick igenom möjligheter och sätt att mer än fördubbla bruket av skogsflis i el- och värmeverk före 2020. I rapporten konstaterades det att det centrala i frågan om ett ökat bruk av skogsflis i el- och värmeproduktionen är skogsflisets konkurrenskraft jämfört med andra bränslen och speciellt jämfört med torv. Vad gäller stödsystemen för skogsbase-rad energi stannade man i reformen för att föreslå ett stödsystem där det för el som produceras med skogsflis betalas ett rörligt produktionsstöd samt dessutom ett separat energistöd för klenträäd som betalas för klenträädflis från ungskog eller från första gallring. En av avsikterna med reformen var även att separera stödet för klenträäd som tas ur objekt för vård av ungskog och första gallringar från stöden för skogsvård. Därför ändrades finansieringslagen 2007 genom lag (100/2011) så att bestämmelserna om stöd för uttag av energived ströks i finansieringslagen 2007. Dessutom stiftades lagen om energistöd för klenträäd (101/2011). Därför har också de båda lagarnas ikraftträdande varit kopplade till varandra.

Finansieringslagen 2007 och lagen om energistöd för klenträäd har inte kunnat sättas i kraft eftersom kommissionen ännu inte har godkänt bestämmelserna om energistöd för klenträäd och eftersom sättandet i kraft av bestämmelserna i finansieringslagen 2007 är kopplade till ikraftträdandet av bestämmelserna som gäller energistöd för klenträäd. När kommissionens riktlinjer för statligt stöd som gäller skogsbruk ändrades den 1 juli 2014 måste stödsystemet anpassas till de nya riktlinjerna.

Praxis

Målen för verksamhetens omfattning enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk har ställts upp i Finlands nationella skogsprogram 2015. Verksamhetsidén i det nationella skogsprogrammet är att skapa mer välfärd genom mångsidig hållbar vård och användning av skogarna.

För att trygga virkesproduktionens uthållighet anvisas stöd från statens budget moment 30.60.44 (Stöd för tryggande av virkesproduktionens uthållighet) och lån från moment 30.60.83 (Lån för tryggande av virkesproduktionens uthållighet). För skogsvårds- och skogsförbättringsarbeten enligt den gällande lagen finns det för 2014 anslag på 59,73 miljoner euro. Fleråriga projekt kan årligen godkännas endast till det belopp som fullmakten att bevilja stöd anger. För 2014 finns det fullmakt att bevilja 35 miljoner euro.

För att främja användningen av klenträäd för energi anvisas stöd i statsbudgeten moment 30.60.47 (Energistöd för klenträäd). Anslaget för stöd av uttag av energived och flisning har haft ett eget moment 30.60.47 i statens budget sedan 2011. Stöd för flisning beviljades till utgången av 2012. För stöd för uttag av energived finns det 2014 anslag på 26,06 miljoner euro.

Staten har 2011–2013 stött främjandet av ett hållbart skogsbruk inom skogsvårds- och skogsförbättringsarbeten med 76–84 miljoner euro årligen. Av summan har 13–14 miljoner euro använts för planering och verkställighetsutredningar och som stöd för arbetskostnader 63–71 miljoner euro. Dessutom har lån för totalt cirka 10 000 euro årligen använts för istandsättningsdikning och vägbyggen. Av de årliga anslagen har över 40 procent använts för vård av ungskog samt för uttag och flisning av energived. En noggrannare fördelning av finansieringen per arbetslag och arbetsmängd framgår av tabell 1. Stödet för vård av ungskog, uttag av energived, flisning och bekämpning av rotticka samt alla arbeten som markägare själva utför och likaså för planering och utarbetande av verkställighetsutredningar baserar sig på kalkylerade kostnader i euro och inte på verkliga kostna-

der. Den andel som markägarna själva står för är alltså här en uppskattning.

Tabell 1: Totalkostnaderna för åtgärder som staten finansierar, statens stöd indelat i kostnader för genomförande, stöd för planering och verkställighetsutredningar, markägarnas självfinansieringsandel av totalkostnaderna samt mängden utfört arbete 2013.

Arbetslag	Stöd för arbete	Planering och verkställighetsutredning	Kemera-stöd totalt	Markägarens medel	Total kostnader	Prestationer ha, m ³ fast mått, m ³ löst mått
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
Skogsförnyelse	7,712	0,491	8,203	5,149	13,352	15 279 ha
Bekämpning av rotticka	6,094	0,123	6,217	0,000	6,217	91 716 ha
Hyggesbränning	0,043	0,007	0,050	0,029	0,079	142 ha
Vård av ungskog	21,929	4,228	26,159	18,187	44,344	125 065 ha
Uttag av energived	11,926	0,018	11,944	0,000	11,944	34 249 ha 1 703 714 m ³ fast mått
Stamkvistning av kvalitetsträd	0,099	0,018	0,117	0,088	0,205	487 ha
Vitaliseringsgödsling	1,447	0,219	1,666	1,488	3,154	10 636 ha
Iståndsättningsdikning	4,883	4,321	9,204	4,313	13,518	44 088 ha
Byggande av ny skogsväg	0,852	0,711	1,563	2,459	4,025	247 km
Grundlig förbättring av väg	7,761	3,162	10,923	10,870	21,796	1 636 km
Försöks- och utredningsverksamhet	0,289	0,000	0,298	0,000	0,289	
Totalt	63,035	13,298	76,333	42,583	118,923	

För tryggheten av den biologiska mångfalden i skogarna anvisas stöd i moment 30.60.45 (Främjande av vården av skogsnatur) i statsbudgeten. För vårdprojekt av skogsnatur, miljöstödsavtal och riksomfattande utvecklingsprojekt inom naturvård en-

ligt den gällande lagen finns det 2014 anslag på 8 300 000 euro till förfogande.

Miljöstödet och stödet för naturvårdsprojekt har under de tre senaste åren minskat med närmare hälften (tabell 2).

Tabell 2: Belopp som under de tre senaste åren beviljats för miljöstud, miljöstudsavtalens areal och genomsnittskostnad samt belopp som använts för naturvårdsprojekt.

År	Miljöstud			Naturvårdsprojekt
	Stöd milj. €	Prestationer ha	Genomsnittskostnad €/ha	Stöd milj. €
2013	4,385	1714	2558	1,312
2012	5,187	3514	1476	1,592
2011	8,579	4830	1776	2,231

Skogscentralen beslutar om ansökningarna inom ramarna för de anslag den har till förfogande och kontrollerar hur de beviljade medlen används. Skogscentralens regioner beviljar årligen finansiering för totalt cirka 55 000 projekt. Skogscentralen använde 2013 för förvaltning och inspektion av projekt enligt den gällande lagen 7,0 miljoner euro ur moment 30.60.42 (Statsbidrag till Finlands skogscentral) i statsbudgeten. Det är 5,6 procent av projektens totala kostnader. För förvaltning och inspektioner användes ungefär 100 årsverken.

Dessutom uppkommer administrativa kostnader för uppgifter enligt den gällande lagen även i jord- och skogsbruksministeriet för styrnings- och tillsynsuppgiften enligt det allmänna stödsystemet, i Landsbygdsverket för beslut som innebär betydande offentlig makt, i Statskontoret för uppbörd av lån, i Lantmäteriverket för registrering av pant- och servitutsrätt och i Skogsforskningsinstitutet för produktion av det medelrotpris som används för beräkning av miljöstud.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i andra länder och i Europeiska unionen

Inledning

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr

1698/2005 (nedan *landsbygdsförordningen*) regleras användningen av medel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling med hjälp av nationella program för landsbygden. Landsbygdsförordningen tillåter bland annat finansiering av skogsbruksåtgärder. I Finland togs finansiering av skogsåtgärder med i program som motsvarar det nuvarande landsbygdsprogrammet senast i programmen för 1995–1999. Efter det har det för finansiering av skogsbruksåtgärder i Finland använts endast nationell finansiering utöver markägarnas egna medel. Medlemsstaterna tar i sina landsbygdsprogram vid sidan av annat även med skogsbruksåtgärder.

Nedan behandlas stödsystemen för skogsbruk i Sverige, Österrike, Irland och Estland. Det privata skogsägandet är betydande i alla länderna. De traditionella skogsbruksländerna Sverige och Österrike anslöt sig till Europeiska unionen samtidigt som Finland 1995. Irland har i stället varit ett utpräglat jordbruksdominerat land där skogsbrukets betydelse har varit liten, men det växer tack vare beskogning. I Estland socialiserades det privata jordägandet under sovjettiden men efter att landet på nytt blev självständigt har jordåterbördats till tidigare ägare och deras avkomlingar i en jordreform. Estland anslöt sig till Europeiska unionen 2004. Förhållandena inom skogsbruket varierar stort mellan länderna. Den skogspolitiska helheten av olika metoder utgör grunden för finansieringen av skogsbruket. Här jämförs stödsystemen för skogsbruket utan att beskattningen av skogsbruket tas med, eftersom propositionen inte heller i övrigt behandlar beskattningen.

Sverige

I Sverige är skogens andel 70 procent av arealen, det vill säga endast någon procentenhet mindre än i Finland. De privata skogsägarnas andel av skogsmarken är 50 procent. I Sverige ändrade en reform av skogspolitiken i början av 1990-talet kännbart finansieringen av skogsbruket, och samtidigt genomfördes även en reform med särredovisning av förvärvs- och kapitalinkomster i beskattningen. I reformen blev produktions- och miljömässiga mål likvärdiga i den svenska skogspolitiken. Produktionsstöden för skogsbruk slopades och samtidigt skogsägarnas skogsvårdsavgifter som använts till att finansiera stöden. I praktiken överförde man genom skogsvårdsavgifterna med hjälp av stöd för virkesproduktion medel inom landet från regioner med god avkastning till regioner med låg avkastning, och de belastade inte den offentliga ekonomin på samma sätt som offentliga stöd som helt betalas med statliga medel. För att de miljömässiga målen i skogsbruket skulle uppnås i enlighet med reformen ökades dock den rent offentliga finansieringen. När Sverige slopade produktionsstöden för skogsbruk ledde detta till bland annat att mängden vårdarbeten i plantbestånd sjönk. Nu är mängden vårdarbeten i plantbestånd på en klart högre nivå än före avvecklandet av stödsystemet.

Skogsbruk uppfattas i Sverige som näringsverksamhet. Direkta stöd har inte riktats till virkesproduktion sedan början av 1990-talet med undantag för de bidrag för skogsbruk med ädellövskog som nämns i 28 § i den svenska skogsvårdslagen (1979:429). Vissa undantag har gjorts för stora naturkatastrofer. Skogsägarnas kunnande och utbildning har getts stöd genom finansiering från Europeiska unionens landsbygdsprogram. Totalt kan stöden delas in i tre delar: stöd för vård av natur och kulturmiljö, stöd för skogsbruk med ädellövträd och stöd som beviljas genom unionens landsbygdsprogram. De regleras bland annat i förordningen om stöd till vissa åtgärder inom skogsbruket (2010:1879). Dessutom används offentliga medel för skydd av biotoper och för naturskyddsavtal.

Utöver de egentliga finansieringssätten har skogsbruket i Sverige redan länge främjats genom fastighetsbildningslagen (1970:988), där delningen av fastigheter har begränsats kraftigt för att de ska lämpa sig för skogsbruk och för att trygga deras livsduglighet.

Österrike

I Österrike är skogens andel 47 procent av arealen. De privata skogarna utgör 70 procent av skogsarealen. Österrike är en förbundsstat som består av nio delstater. På förbundsstatsnivå regleras finansieringen av skogsbruket i skogslagen (Forstgesetz 440/1975), där finansieringen ska "främja verkningar som ligger i det allmännas intressen i anslutning till skogsbruket" (§ 141). I Österrike är målet med stödfinansieringen av skogsbruket (§ 142) "1) att bevara mångbruket och en hållbar utveckling av skogarna, speciellt ur ekonomisk, ekologisk och samhälls- synvinkel, 2) att integrera skogsbruket i en kontinuerlig och hållbar utveckling av markanvändningen, 3) att bevara och utveckla ett hållbart hushållsbruk av skogarna, speciellt i anslutning till stärkt konkurrenskraft i skogsbruket och säkerställd virkesförsörjning". Vidare nämns följande uppgifter för förbundsstaten i lagen: "1) skydd mot naturkatastrofer, 2) att bevara, förbättra eller nyanlägga skyddsskogar eller skogar som är viktiga för välbefinnandet, 3) att bevara eller förbättra skogarnas samhälls- värden, 4) att bevara eller förbättra den ekologiska balansen i skogarna, 5) information eller innovationer i fråga om mångbruk av skog, 6) vidareutbildning av och rådgivning till dem som arbetar inom skogsbruk, 7) att bevara eller förbättra skogarnas ekonomiska eller ekologiska värden, 8) att utvidga eller förbättra skogsbrukets infrastruktur eller rationaliseringen av skogsbruket, 9) att utvidga eller förbättra samarbetet inom skogsbruket, 10) åtgärder inom avverkning och marknadsföring eller produktion av biomassa, 11) strukturella förbättringar".

Villkoren för stödfinansiering fastställs i 143 § i den österrikiska skogslagen. Stödfinansieringen kan gälla deltagandet i kostnader eller räntekostnader. Vid största delen av

åtgärderna ska delstaten bevilja minst hälften av medlen medan förbundsstaten står för resten av finansieringen. Endast i punkterna ”skydd mot naturkatastrofer” och ”vidarebildning av och rådgivning till dem som arbetar inom skogsbruk” kan förbundsstaten finansiera åtgärderna i sin helhet. I Österrike kan finansieringsobjekten inom skogsbruket vara av många olika slag och variera mellan delstaterna. I den österrikiska skogslagen finns det också bestämmelser om delning av skogslägenheter, för i 15 § begränsas kraftigt delningen av fastigheter som omfattar skog.

I Österrike är det privata skogsbruket till stor del anknutet till jordbruk, och antalet är på nedgång. Endast en tiondel av gårdsbruksenheter utövar enbart skogsbruk.

Irland

Av republiken Irlands areal är endast 11 procent skog. 47 procent av skogen är privatägd. Stöden för skogsbruk grundar sig i republiken Irland på skogslagen (Forestry Act 1946, No. 13 of 1946) som möjliggör ett brett utvecklande av skogsbruk och beskogning samt främjande av virkesproduktion och virkesutbud. Stöd beviljas för beskogning, vård och förbättring av skog samt för anläggandet av videodlingar som används till bioenergi. Eftersom det finns så lite skog har beskogningsprogrammen varit viktiga för Irland. Beskogningen stöds genom tre olika program: unionens program för beskogningsstöd och beskogningspremie, skyddsprogrammet för skogsmiljö och programmet för (beskogning med) inhemska skogsträd.

Stöd för skogsvård och skogsförbättring kan fås för vård av närskog i bebyggelseområden, vård av plantbestånd med lövträd och första gallring, byggande av skogsvägar, iståndsättande efter skogsskador samt inhägnad av skogsdungar för att förhindra rådjurskador.

Estland

I Estland är 52 procent av arealen skog. Efter att Estland blev självständigt på nytt 1991 har man som linje för den ekonomiska politi-

ken valt en liberal marknadsekonomi som baseras på små offentliga utgifter och låg beskattning. I praktiken fanns det 1991 inget privat jordägande alls. Vad gäller jordägarpolitiken har det allmännas största uppgift varit just jordreformen, som lett till att andelen privata skogar snabbt har ökat och redan uppgår till cirka hälften av skogsarealen. I anknytning till jordreformen föreskrivs det i Estlands skogslag (metsaseadus 2006, 30, 232) att statens andel av skogen ska vara minst 20 procent av Estlands areal (§ 5).

Stöden till privata skogsbruk grundar sig på Estlands skogslag (§ 10). Stöd kan beviljas för 1) rådgivning och utbildning för skogsägare, 2) utbildning och utbildningsexamina för rådgivare i skogsvårdsfrågor, 3) privata skogsägares investeringar som ökar den privata skogens ekonomiska, ekologiska, sociala och kulturella värden samt skogsägarnas skogsvårdsarbete, inklusive vården av kulturarv och nyckelbiotoper samt skogsförbättringsarbete, 4) privata skogsägares samarbete, 5) åtgärder som avses förhindra skogsskador och förhindra att de sprider sig, och 6) bedömning av privata skogsägares skogstillgångar och utarbetandet av skogsplaner. Också ersättningarna för skydd av nyckelbiotoper grundar sig på skogslagen (§ 22).

2.3 Bedömning av nuläget

Inom skogspolitiken tillägnade man sig på 1990-talet vid sidan av en uthållig virkesproduktion mål som är hållbara ekonomiskt, ekologiskt och socialt sett. Från och med ingången av 1997 utvidgades finansieringen av skogsbruket till att gälla upprätthållandet av en biologisk mångfald.

Skogspolitiken och stödsystemet för skogsbruket har medverkat till att skogarna producerar mer virke i Finland än någonsin. Enligt bedömningar sker cirka 15–20 miljoner kubik av den nuvarande årliga tillväxten tack vare den tidigare skogsförbättringsverksamheten. Samtidigt har mängden årlig marknadsavverkning stigit från under 40 miljoner kubikmeter till i genomsnitt över 53 miljoner kubikmeter.

Genom det nuvarande stödsystemet har man, med undantag för stödet för bekämp-

ning av rotticka, inte nått de mål som ställdes upp i det nationella skogsprogrammet och i Handlingsplan för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland, METSO, som ingår där. Målen för de årliga prestationerna av arbeten som finansieras enligt den gällande lagen har varit utmanande. Trots att finansieringen av ett hållbart skogsbruk är otillräcklig har den dock haft stor betydelse när det gäller att få ut energivärd på marknaden samt då skogs- och naturvårdsarbeten genomförs. Arbetena inom skogsbruket har haft en betydande regionalpolitisk betydelse och den sysselsättande effekten har varit cirka 20 000 årsverken.

Det nuvarande stödsystemet har sporrat markägare till att vidta åtgärder som främjar en tryggad biologisk mångfald i skogarna. Åtgärder som förbättrar tillståndet i naturen, såsom det nuvarande miljöstödet och naturvårdsprojekten, men också väl planerade och genomförda skogsvårds- och skogsförbättringsarbeten, har ökat mångfalden i skogarna och medverkat till att yt- och grundvattnens goda tillstånd har bevarats i de skogsbruksdominerade områdena.

Ett vägnät med liten trafik är livsviktigt för skogs- och energiindustrin för transporterna av råvirke, arbetsmaskiner och för resandet i arbetet samt för jordbruksverksamheten. Skogsindustrins andel av hela vägtrafikens transportprestation är nästan 30 procent, och transporterna börjar nästan utan undantag på ett vägnät med liten trafik. Vägnätet är viktigt också för de andra näringsgrenarna på landsbygden, för brand- och räddningsväsendet samt för mångsidigt rekreativt bruk. Ett vägnät som är i skick garanterar störningsfri verksamhet året runt. I nuläget är hotet mot vägnät med liten trafik att farbarheten försämras. På det sekundära vägnätet är speciellt menföre ett problem.

Finansieringssystemet för ett hållbart skogsbruk är mångsidigt och för cirka 65 miljoner euro finansieras årligen tiotusentals projekt. Ett projekt kan dessutom ha flera förmånstagare och betalningstransaktioner. Det invecklade stödsystemet påverkar även mängden resurser i förvaltningen. Administrativa kostnader för miljontals euro uppkommer både för aktörer och för myndigheter.

Att systemet är splittrat beror delvis på det stora antalet som får stöd och på att de figurer som ska åtgärdas kan vara små. För de privatägda skogarnas del är den genomsnittliga storleken på en gård lite över 30 hektar och en figur som ska åtgärdas i skogen är i genomsnitt 1–2 hektar. Ändringarna i skogsägarstrukturen är långsamma: Av cirka 347 000 skogslägenheter byter knappt 10 000 ägare per år, i sex fall av sju som arv eller som köp inom en släkt. På senare tid har skogsägarstrukturen långsamt splittrats ytterligare, men å andra sidan har även antalet stora skogslägenheter ökat. Man har försökt utveckla skogsägarstrukturen närmast genom att främja verksamhetsförutsättningarna för samfälliga skogar.

Finansieringssystemet kan förenklas genom att finansieringen av arbeten med obetydliga effekter slopas, genom att arealen på de projekt som får stöd utökas och genom att större projekthelheter än de nuvarande eftersträvas.

Europeiska unionens nya regler för statligt stöd kräver en ny behandling av det nuvarande stödsystemet. Medan det nuvarande stödsystemet har betonat virkesproduktionens aspekter betonar unionens regler för statligt stöd miljöaspekter. Unionens regler för statligt stöd tillåter vad gäller skogsbruksåtgärder av liknande typ som i landsbygdsförordningen att markägaren under en längre tid får ekonomisk nytta av åtgärden. Stödet ska emellertid även ha andra allmännyttiga syften. På grund av reglerna för statligt stöd har det varit nödvändigt att bedöma det nuvarande stödsystemet för skogsbruk utifrån åtgärdernas effekter på mål och allmännytta, eftersom de omständigheterna även inverkar på vilka åtgärder kommissionen kan godkänna enligt de nya riktlinjerna för statligt stöd. På grund av unionens regler för statligt stöd måste lagförslaget också få nya bestämmelser om förutsättningarna för beviljandet av stöd liksom även nya bestämmelser om förfaranden.

En ny behandling av stödsystemet i den gällande lagen är nödvändig för att de skogspolitiska målen ska nås och för att motsvara de förväntningar som ställs på värden av samhällets skogstillgångar och hur de används på lång sikt. Stödsystemet för skogs-

bruket ska utvecklas så att finansieringen är effektiv och kostnadseffektiv med tanke på de skogspolitiska målen. Statens finansiering ska styras så att den är så ändamålsenlig som möjligt med tanke på utvecklingen av skogstillgångar och skogens mångfald.

Statsunderstödslagen trädde i kraft den 1 september 2001. Lagen tillämpas på understöd som beviljas av anslag i statens budget eller av medel från en statlig fond utanför budgeten. Finansieringen i den lag som föreslås hör till statsunderstödslagens tillämpningsområde.

I 2 kapitlet i statsunderstödslagen föreskrivs det om grunder och allmänna villkor för beviljande av statsunderstöd. Enligt 6 § 1 mom. får statsunderstöd inte täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet eller det projekt som utgör föremål för statsunderstödet, om inte något annat följer av skäl som är motiverade och nödvändiga för att målen med beviljandet av statsunderstödet ska nås. Momentet utfärdar ett förbud, som i allmänhet ska följas, mot att alla kostnader för ett projekt eller en verksamhet fullständigt täcks med statsunderstöd. Med stöd av gällande lag beviljas finansiering för vissa kostnader i sin helhet, såsom till exempel kostnader för vägförrättning och skogsodlingsmaterial. Vad gäller den föreslagna finansieringen är avsikten att kostnader inte för något stöd ska beviljas till fullt belopp med undantag för vårdprojekt för skogsnatur och miljövårdsarbeten som hänförs till ett miljöstödsavtal.

Statsunderstödslagen innehåller bestämmelser om former och förfaringssätt för beviljandet och utbetalningen av statsunderstöd samt för hur stöden brukas, tillsyn över och inspektioner av bruket och om myndigheternas rätt att få information. Dessutom föreskrivs det i lagen om återkrav och om statsbidragsmyndighetens behörighet i frågan. Motsvarande bestämmelser finns i den gällande lagen. Bestämmelserna i statsunderstödslagen är dock huvudsakligen mer detaljerade än bestämmelserna i den gällande lagen. Det är inte ändamålsenligt att lagstiftningen om finansiering av skogsbruk innehåller reglering som överlappar statsunderstödslagens bestämmelser i fråga om beviljande, utbetalning, tillsyn, återkrav och

skogscentralens rätt att få information. Å andra sidan är det på grund av särdragen i finansieringen av skogsbruk nödvändigt att till någon del reglera de omständigheterna också i speciallagstiftningen. Behovet av specialbestämmelser orsakas bland annat av att den som får finansiering får låta utomstående utföra åtgärderna. Specialbestämmelser behövs också för att statsunderstödslagen inte innehåller förfarandebestämmelser om situationer där erhållandet av stöd grundar sig på avtal. Som exempel på det kan nämnas de avtal om miljöstöd som avses i 19 § i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Utgångspunkten för reformen av stödsystemet för finansiering av hållbart skogsbruk är Europeiska unionens nya riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden som ska tillämpas 2014–2020. Kommissionen gav de första riktlinjerna för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk för strukturfundsperioden 2007–2013 (2006/C 319/01). Riktlinjerna för statligt stöd till jord- och skogsbruksbranschen har gett ramarna för hurdana stöd som riktas till skogen och i vilken omfattning kommissionen godkänner dem i medlemsländerna under riktlinjernas giltighetstid. Riktlinjerna har tillämpats på stöden för alla skogsbruksåtgärder som utförs i skogen, och de nationella stöden med stöd av riktlinjerna måste godkännas av kommissionen. Ett av propositionens viktigaste syften är att ändra stödsystemet för skogsbruk så att det uppfyller de nya kraven på statliga stöd.

Förutom Europeiska unionens regler för statligt stöd kräver även bestämmelserna i skogslagen, som trädde i kraft vid årets början 2014, att finansieringen av skogsbruket ses över. Gränserna för ålder och grovlek vid förnyelse ströks i skogslagen och metoderna för bearbetning blev mångsidigare. Samtidigt regleras valet av de träslag som ska odlas mindre än tidigare. I de nya bestämmelserna i skogslagen har förutsättningarna för odling

av skog där åldern varierar och tryggheten av skogsnaturens mångfald beaktats i större utsträckning än tidigare. Skyldigheten att förnya skog och definitionen av plantbestånd preciserades. Markägarnas rätt att besluta om vården av de egna skogarna ökades, och som följd av det kan också deras ansvar att sköta sin egendom anses ha ökat. Propositionens syfte är således även att justera finansieringen av skogsbruket så att de nya bestämmelserna i skogslagen beaktas i stödsystemet. Att tidig vård av plantbestånd tas med i arbetslagen stöder verkställandet av ändringen i skogslagen, eftersom det för utvecklingen av skogstillgångarna är viktigt att sporra till vård av plantbestånd i rätt tid.

Syftet med den föreslagna lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk är att uppmuntra privata markägare till en hållbar vård och användning av skogen på ett sätt som gör det möjligt att vid sidan av privata syften även uppnå de mål som ställs upp för samhällets skogspolitik och användning av skogen. Genom stödsystemet uppmuntras markägarna till åtgärder som är ändamålsenliga ekonomiskt sett och med tanke på att den biologiska mångfalden ska bevaras. Åtgärden ska främja en gynnsam utveckling av skogstillgångarna, trygga den biologiska mångfalden i skogarna samt främja en långsiktig anpassning till klimatförändringen.

De statsfinansiella utgångspunkterna begränsar möjligheterna att utöka finansieringen. För att de mål som ställts upp i det nationella skogsprogrammet ska uppnås måste man sträva efter att öka stödets effektivitet så att man med knappa resurser kan åstadkomma ännu mer välvärdade skogar. Man strävar efter att förbättra stödets effektivitet speciellt för de arbetslag som är mest betydande med tanke på resursanvändningen. Målet är att till exempel vid vården av ungskog styra stödet mot en tidig vård av plantbestånd som till kostnaderna är mer förmånlig och till resultatet effektivare. Dessutom strävar propositionen efter att förenkla stöd-villkoren. Man har strävat efter att lätta på det administrativa arbetet kring stöden så vitt det är möjligt inom ramen för de nya reglerna för statligt stöd. De nya reglerna ökar i någon mån det administrativa arbetet kring stöden. I propositionen föreslås det att man frångår lå-

nen och en del av de arbetslag som finansieras enligt den nu gällande lagen. Det föreslås också att man övergår till att bevilja stöd på basis av totalkostnaderna för ett projekt.

3.2 Alternativ

De minimis-stöd

Statliga stöd ska i regel anmälas till Europeiska kommissionen. Först efter det att kommissionen har godkänt ett stödsystem kan medlemsstaten ta det i bruk. Undantag från anmälningskyldigheten om statligt stöd utgörs av stöd av liten betydelse, de minimis-stöden. Högst 200 000 euro under tre skatteår kan som de minimis-stöd betalas till ett företag. Jord- och skogsbruksministeriet har granskat ändamålsenligheten av att de minimis-stöden togs i bruk 2008, när avsikten var att ändra stöden för vård av ungskog, uttag av energived och flisning till de minimis-stöd. Då framgick det att om de minimis-stöd tas i bruk begränsar detta möjligheterna att få stöd för de jordbrukare som har fått allmänna de minimis-stöd (till exempel startstöd för företag, investeringsstöd för företag och stöd för utveckling av företag eller företagsgrupper). Även i fråga om stöd för stora samfälliga skogar kan taket på 200 000 euro för stöd lätt nås. Omständigheterna som gäller likvärdig behandling av dem som ansöker om stöd samt det extra administrativa arbete som de minimis-stöden för med sig var motiveringsarna till att de inte togs i bruk. En ny allmän förordning om de minimis-stöd är kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt på stöd av mindre betydelse. För jordbrukssektorns de minimis-stöd gäller kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn.

Indelning i zoner

Enligt den gällande lagen är Finland indelat i tre finansieringszoner, där stödet är lägst i

den första zonen i södra Finland och högre längre norrut. Den gällande modellen med finansieringszoner måste emellertid slopas eftersom skattesystemet inte längre ger den information som behövs. I propositionen anses det att det inte kan ersättas med företagsstöd zoner som är bundna till bruttonationalprodukten. Den nuvarande indelningen i finansieringszoner avspeglar väl skogens växtförhållanden. De avspeglas även i zonindelningen i skogslagen: norra delen av Finland, mellersta delen av Finland och södra delen av Finland. I förslaget har man stannat för att det i lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk är bäst att använda samma indelning i zoner som i skogslagen.

Stöd eller lån

Enligt den gällande lagen kan finansiering beviljas som stöd eller som lån. Lån har det gått att bevilja för iståndsättningsdiknings- och skogsvägsprojekt. I praktiken har lånefinansieringen minskat i betydelse. Markägarna har fått förmånligare lån på marknadsvillkor, vilket har lett till mindre efterfrågan på lån från staten. När man dessutom beaktar de höga administrativa kostnaderna för behandlingen av lånen inklusive anmälningarna om panträtt till fastighetsregistret och avstämningen av användningen av lånemedlen i skogscentralens bokföring enligt tiden när arbetena genomförs har det inte längre ansetts motiverat att fortsätta med lånesystemet. De administrativa kostnaderna under lånetiden har dessutom ökat av att ändringar av säkerheterna alltid kräver en ny bedömning av tillräckligheten och ett nytt beslut med möjligheter till ändringssökande. Dessutom tillkommer kostnaderna för upprätthållandet av ett datasystem för lånen. Till administrationen av lånen hör också alltid beslut om uppskov.

Unionens regler för statligt stöd förutsätter jämförelse mellan olika stödinstrument. Då ska medlemsstaterna välja det stödinstrument som minst snedvrider marknaden. I anslutning till detta har man vid beredningen av propositionen avvägt möjligheten att helt övergå till lånefinansiering vid finansieringen av skogsbruk. Stöden inom skogsbruket är

dock ofta små mätt i euro. Till exempel stödet för vård av ungskog mister sin sporrande effekt om finansieringen beviljas som lån. De administrativa kostnaderna för små lån skulle också bli oproportionerligt höga. Dessutom passar inte lånefinansiering för alla stöd inom skogsbruket eftersom miljöstödsavtalen eller skydd av skogar överlag inte kan finansieras genom lån. Därför har man i propositionen stannat för att finansieringen av ett hållbart skogsbruk beviljas som stöd.

Minskning av arbetslagen

Enligt propositionen ska arbetslagen minskas från de nuvarande. Stöd ska enligt förslaget inte längre beviljas till exempel för stamkvistning av kvalitetsträd, stubbrytning, skogsförnyelse, åkerbeskogning, skadeersättning och ersättning för avhjälpande av skador, uttag av energived samt försöks- och utredningsverksamhet.

Stamkvistningens betydelse vid odling av kvalitetsträd är mycket omstridd och ofta har arbetet inte fått önskat resultat.

Stubbrytningen har getts stöd som ett sätt att bekämpa rotticka. Det har uppstått en marknad för stubbarna vid produktion av skogsflis, och därför är det inte motiverat att stödja stubbrytning. Inte heller på grund av de omstridda miljökonsekvenserna är det motiverat att stödja stubbrytningen.

Att skogsförnyelse efter naturkatastrofer finansieras med statens medel är inte motiverat eftersom markägarna kan skaffa försäkring mot naturkatastrofer. Eftersom de statliga stöden begränsas till att gälla endast skogsbruksmark faller även åkerbeskogningen bort från de åtgärder som ska finansieras. Att stödja skogsförnyelse efter kommersiell avverkning är överhuvudtaget inte möjligt på basis av riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden. Jord- och skogsbruksministeriet har särskilt förhört sig om saken vid ett möte som ordnades med kommissionens experter på statligt stöd. Enligt de nya riktlinjerna är det inte möjligt att bevilja stöd för förnyelse om avsikten är att plantera skog som motsvarar den som avverkats. Enligt kommissionens ståndpunkt kan stöd för förnyelse inte heller beviljas annat än i de fall

där kostnaderna för förnyelsen överstiger inkomsterna från avverkningen.

När organisationerna för skogstjänster blir allt mer marknadsorienterade finns det inte grunder för att bevilja statliga stöd för skador eller avhjälpan av skador till följd av organisationernas arbete.

Det föreslås att stödet för uttag av energived avskaffas. Notifieringen om energistöd för klenträdd har länge varit aktuell i kommissionen. Inget politiskt beslut om att ta stödsystemet i bruk eller att avskaffa det har ännu fattats medan notifieringen är aktuell.

I förslaget anses det vara mest ändamålsenligt att flytta stödet för försöks- och utredningsverksamhet så att det finansieras i statens årliga budget utan specialbestämmelser eftersom finansieringen till innehållet avviker från den övriga finansieringen av hållbart skogsbruk. Då ska jord- och skogsbruksministeriet skaffa experttjänster i enlighet med upphandlingslagstiftningen för de ärenden som i varje enskilt fall anses viktiga.

Uträkningen av miljöstöd

Vid beredningen av propositionen har man dryftat alternativet att objektets naturvärden beaktas vid uträkningen av miljöstödet belopp. Man stannade dock för att inte ändra sättet att räkna ut miljöstödet eftersom skillnaderna mellan olika uträkningsätt är små. Det mest avgörande motivet för att avstå från prissättning av naturvärden kommer dock från unionens regler för statligt stöd, som vid uträkningen av stödbeloppet tillåter att endast förlorad inkomst för avverkning eller kostnader för arbete beaktas.

3.3 De viktigaste förslagen

Temporär lag om finansiering av hållbart skogsbruk

I propositionen föreslås det att det utfärdas en helt ny lag om finansiering av hållbart skogsbruk. Den gällande lagen är från 1996 och den har ändrats flera gånger. Lagen ska enligt förslaget innehålla de viktigaste förutsättningarna för beviljandet av stöd för ett hållbart skogsbruk. Det föreslås att lagen ska

innehålla de tidigare mer specificerade bemyndigandena för statsrådet och delvis även för jord- och skogsbruksministeriet att utfärda närmare bestämmelser genom förordning.

Syftet med den föreslagna lagen om finansiering av hållbart skogsbruk är att uppmuntra privata markägare till en hållbar vård och användning av skogen på ett sätt som gör det möjligt att vid sidan av privata syften även uppnå de mål som samhället ställt upp för skogspolitiken och användning av skogen. Genom stödsystemet uppmuntras markägarna till åtgärder som är ändamålsenliga ekonomiskt sett och med tanke på att den biologiska mångfalden ska bevaras. Åtgärderna ska främja en gynnsam utveckling av skogstillgångarna, trygga den biologiska mångfalden i skogarna samt främja en långsiktig anpassning till klimatförändringen.

Den föreslagna finansieringen av skogsbruk ska inte användas för skötsel av planerings- och utredningsarbeten av en myndighet eller av en organisation som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Lagförslaget föreslås få en uttrycklig bestämmelse om saken. Således kan till exempel inte skogscentralen använda finansieringen för miljöstödsavtal eller för annat planerings- eller utredningsarbete som rör finansieringen.

De föreslagna stöden ska delas in i tre grupper i lagen: ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt, upprätthållandet av vägnät samt skogarnas biologiska mångfald och vård av skogsnaturen. Ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt kan beviljas för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, bekämpning av rotticka och vård av torvmarksskog. Stödet för vägnät ska gälla grundlig förbättring av enskilda vägar och byggandet av ny skogsväg. För upprätthållandet av den biologiska mångfalden i skogarna beviljas enligt förslaget miljöstöd. Bestämmelserna om stöd för vård av skogsnatur ska ingå i samma kapitel som miljöstödet.

Stödsystemet utökas med ett nytt arbetsslag, tidig vård av plantbestånd. Genom tidig vård av plantbestånd sporras skogsägarna till skogsvård i rätt tid och mer kostnadseffektivt än i nuläget. De ändringar som föreslås i vårdarbetet med ungskog är obetydliga. Enligt förslaget ska hopsamling av klenträdd fi-

nansieras i samband med tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog.

Stödområdet för bekämpning av rotticka, bekämpningstiden och definitionen av stödmottagare utvidgas. Enligt förslaget får utöver privata markägare också organisationer utom Forststyrelsen stöd för bekämpning av rotticka. Stödet riktas till bekämpning av rotticka i områdena södra och mellersta Finland under tiden mellan den 1 maj och den 30 november. Stöd för stubbrytning beviljas dock inte längre.

Stödet för vitaliseringsgödsling skulle kvarstå huvudsakligen oförändrat. Stödet för iståndsättningsdikning ersätts med stöd för vård av torvmarksskog. Åtgärderna som stöds vid vård av torvmarksskog är de samma som de nuvarande åtgärderna vid iståndsättningsdikning. Avsikten är emellertid att man för vårdprojekt av torvmarksskog mer övergripande än tidigare granskar behovet av iståndsättningsdikning på ett dikat område, näringssituationen, ordnandet av transportförbindelser samt skogsvård och avverkning.

Förutsättningarna för att bevilja stöd för vägnät förblir i regel oförändrade.

I miljöstödet föreslås justeringar som beror på ändringar i skogslagen. När stödets belopp räknas ut följs samma principer som i nuläget. De åtgärder som stöds inom vårdprojekt av skogsnaturen är också huvudsakligen de samma som nu. Nytt är att stöd kan riktas till att utrota främmande arter som är skadliga för skogsnaturen och till att förhindra att de sprids på skogsbruksmark.

Vård- och underhållskyldigheten blir mer omfattande än i nuläget. Skyldigheten gäller stöden för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, vård av torvmarksskog och byggande av skogsväg. Skyldigheten ska gälla i tio år. När det gäller tidig vård av plantbestånd gäller skyldigheten dock i sju års tid. Finansiering enligt lagförslaget får inte användas för arbeten som hör till skyldigheten.

Det föreslås att stödets belopp regleras genom förordning av statsrådet. Stödets storlek kan differentieras regionalt enligt skogsbruksförhållanden och administrativa gränser samt beroende på om det är fråga om en enskild lägenhets projekt eller om ett samprojekt. Stödet beviljas som en procentandel av

de godtagbara kostnaderna eller enligt kalkylerade grunder. Nytt är även att det i lagen anges stödets maximibelopp per stödmottagare som kan beviljas för ett projekt.

Förutom den föreslagna lagen tillämpas även statsunderstödslagen på beviljande, utbetalning, tillsyn och andra motsvarande omständigheter i samband med stöden.

I motsats till den gällande lagen ska den lag som föreslås vara temporär. Avsikten är att stödsystemet som ingår i lagförslaget notifieras hos kommissionen med stöd av riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020. Stödsystemen enligt riktlinjerna kan gälla till utgången av 2020. Därför föreslås det att den nya lagen om finansiering av hållbart skogsbruk gäller till den 31 december 2020.

Upphävande av vissa lagar

Det föreslås att den gällande lagen, det vill säga lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering (1349/1996) ska upphävas. På grund av Europeiska unionens regler för statligt stöd får stöd enligt det nuvarande stödsystemet inte beviljas från och med den 1 juli 2015. Därför föreslås det att den nämnda lagen om upphävande träder i kraft så snart som möjligt efter att riksdagen har antagit den. På så sätt får aktörerna och skogscentralen en tillräcklig övergångsperiod för att sköta stödärendena. Samtidigt föreslås det att finansieringslagen 2007 upphävs. Lagen har inte satts i kraft.

På basis av de ovan nämnda övergångsbestämmelserna kan stöd enligt den gällande lagen beviljas till utgången av juni 2015. Från och med den 1 juli 2015 kan stöd dock beviljas endast i enlighet med de nya reglerna för statligt stöd. Den nya lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk och stödsystemet som hör dit ska anmälas till kommissionen och lagen kan sättas i kraft först när kommissionen har godkänt stödsystemet. Det är möjligt att behandlingen av notifieringen om ett nytt stödsystem tar så lång tid i anspråk i kommissionen att den föreslagna temporära finansieringslagen inte kan sättas i

kraft från och med den 1 juli 2015. Det är dessutom möjligt att kommissionen kräver att stödsystemet ska ändras på en del punkter innan den nya lagen kan sättas i kraft.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Lagförslaget hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och behandlas i samband med den.

Finansieringen enligt den gällande lagen är beroende på prövning och åtgärder finansieras inom ramen för de anslag som årligen finns till förfogande.

Under moment 30.66.44 (Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet) i statsbudgeten 2014 har beviljats ett anslag på 59,73 miljoner euro. Anslaget är ett förslagsanslag. Till anslaget hänför sig ett bemyndigande som ger rätt att år 2014 fatta stödbeslut upp till högst 35 miljoner euro om arbetslag som är förenliga med den gällande lagen och som planen förutsätter. Det beräknas att av anslaget används 20,27 miljoner euro för vård av ungskog och 13,3 miljoner euro för skogsförnyelse, bekämpning av rotticka och vitaliseringsgödsling. Byggandet av skogsvägar och istandsättningsdikningen beräknas uppta 11,66 miljoner euro. För planering av arbetena och utarbetande av verkställighetsutredningar används därtill uppskattningsvis 14,0 miljoner euro. Under moment 30.60.83 (Lån för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet) i statsbudgeten 2014 har beviljats 10 000 euro. Utöver denna summa finns det 110 000 euro i lånemedel som överförts från tidigare år till år 2014. Anslaget är ett treårigt reservationsanslag. Det beräknas att av lånemedlen används 0,04 miljoner euro för byggande av skogsvägar och istandsättningsdikning. Under moment 30.60.47 (Energistöd för klenvirke) i årets budget har man beviljat 20 miljoner euro. Därtill finns det 6,06 miljoner euro som överförts från år 2013. Anslaget är ett tvåårigt reservationsanslag som beviljas för stöd för drivning av energivirke enligt den gällande lagen som ökar användningen av klenvirke för alstring av energi. År 2014 har skogscentralen alltså sammanlagt 85,34 miljoner euro som centralen kan an-

vända för att trygga virkesproduktionens uthållighet och driva energivirke. Vidare använder jord- och skogsbruksministeriet 0,5 miljoner euro av anslaget under moment 30.66.44 för försöks- och utredningsverksamheten.

Under moment 30.60.45 (Främjande av vården av skogsnatur) i årets statsbudget finns ett anslag på 6,527 miljoner euro och ett reservationsanslag på 1,54 miljoner euro för att användas för miljöstödsavtal, projekt för vård av skogsnaturen och landsomfattande naturvårdsprojekt. Anslaget under momentet är ett treårigt reservationsanslag. Det beräknas att miljöstödsavtal kommer att omfatta 3 500 ha. Därutöver ska det i år för första gången förnyas några hundra tioåriga avtal. De gällande miljöstödsavtalen gäller över 54 000 ha. Närmare 80 procent av dem rör särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen, men antalet avtal som gäller Metsolivsmiljöer är i färd med att växa. Relativt sett handlar avtalen mest om lågproduktiva mineraljordar och trädfattiga kärrmarker samt småvatten med omgivning. För projekt för vård av skogsnaturen används i år ca två miljoner euro. Årligen genomförs ungefär 60 projekt som återställer områden och förbättrar multianvändningen av skogar i övrigt. Det beräknas att verksamheten fortsätter år 2015 på samma nivå som i år.

Under moment 30.40.44 (Stöd för tryggnad av virkesproduktionen) i 2015 års budgetproposition föreslås ett anslag på 51,23 miljoner euro för att användas med stöd av lagstiftningen om skogsbruket, med undantag för stödet för drivning av energivirke som främjar användningen av klenvirke för alstring av energi. Till anslaget hänför sig ett bemyndigande med stöd av vilket man får ta stödbeslut upp till högst 25 miljoner euro om arbetslag som är förenliga med den gällande lagen förenliga och som planen förutsätter. Bemyndigandet tillämpas endast på stödbeslut om arbetslag som planen förutsätter. Dessa arbetslag är bland annat skogsförnyelse, vitaliseringsgödsling, istandsättningsdikning och byggande av skogsvägar. Det nya stödsystemet och därigenom den nya nationella lagstiftningen är planerade att träda i kraft så fort som möjligt efter att kommissionen har godkänt systemet. Att bevilja finan-

siering med stöd av den gällande lagen upphör när den nya nationella stödlagen träder i kraft eller senast den 30 juni 2015 som är den tidpunkt som bestämts i unionens regler om statligt stöd. Finansiering enligt de beslut som fattats med stöd av den gällande lagen (1094/1996) kan betalas ut fram till den 31 december 2019 förutsatt att budgetpropositionen innehåller anslag för det. Det beräknas att för att finansiera dessa beslut behöver man 17,51 miljoner euro i statligt stöd år 2016, 8,7 miljoner euro år 2017, 4,5 miljoner euro år 2018 och 2,42 miljoner euro år 2019.

Under moment 30.40.47 (Energistöd för klenvirke) i 2015 års budgetproposition har föreslagits ett anslag på sju miljoner euro för drivning av energivirke. När man fastställt anslaget storlek, har man tagit hänsyn till att från år 2014 beräknas övergå omkring 10 miljoner euro till år 2015. Det föreslås att under moment 30.40.83 (Lån för tryggnad av virkesproduktionen) beviljas lånemedel som uppgår till 50 000 euro. Det beräknas att man behöver 100 000 euro i lånemedel och att 50 000 euro överförs från tidigare år. Lånemedel behövs antagligen fram till slutet av år 2019. De sista besluten om beviljande ska fattas senast den 30 juni 2015. Statskontoret sköter återkravet av lånen, vilket fortsätter uppskattningsvis till utgången av år 2030. År 2015 finns det alltså sammanlagt 68,33 miljoner euro för att trygga virkesproduktionen och driva energivirke. Under moment 30.40.45 (Främjande av vården av skogsnatur) föreslås därtill ett anslag på 6,027 miljoner euro för att betala stöd enligt den gällande lagen som tryggar skogarnas biologiska mångfald. När det nya stödsystemet har börjat gälla eller senast den 30 juni 2015 ska det fattas de beslut som ska fattas med stöd av den gällande lagen.

Trots att finansieringen för stöd för flisning enligt den gällande lagen upphörde den 31 december 2012, innehåller den gällande finansieringslagen fortsatt ett stöd för drivning av energivirke.

Kommissionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 trädde i kraft den 1 juli 2014. Kommissionen ska bedöma det nya nationella stödsystemet utifrån dessa riktlinjer och godkänna stödsystemet till den

del det uppfyller kraven enligt riktlinjerna. Bara kommissionen har rätt att tolka riktlinjerna.

I jämförelse med det anslag som finns till förfogande 2014 uppkommer besparingar på ca 17 miljoner euro år 2015.

Utgående från det ovan relaterade uppskattas det att det årligen behövs totalt 68 miljoner euro för att finansiera ekologiska åtgärder och åtgärder som främjar skogars tillväxt samt vägnät. Det årliga behovet av anslag för att bevara skogarnas biologiska mångfald och vårda skogsnaturen är detsamma som i dag.

Tyngdpunkten i finansieringen flyttas från vård av ungskog till tidig vård av plantbestånd för att stödsystemet ska uppmuntra skogsägare till skogsvårdande arbeten i rätt tid och mer kostnadseffektivt än i nuläget. Stödet för det nya arbetsslaget, tidig vård av plantbestånd, kan beviljas för tidig röjning och gallring av plantbestånd samt gallring och avlägsnande av lågskärm från plantbeståndet när beståndet är under tre meter men i det skicket att förnyelseskyldigheten enligt skogslagen uppfylls. Den årliga prestationsmängden beräknas uppgå till cirka 100 000 hektar. Det belopp som behövs blir då cirka 18 miljoner euro. Arbetsmängden som behövs för vård av ungskog bedöms uppgå till cirka 70 000 hektar, varav enligt uppskattning klenträäd tas till vara på cirka 32 000 hektar. För vård av ungskog bedöms det årligen behövas stöd för cirka 23,4 miljoner euro. Det stöd som behövs för hopsamling av klenträäd i samband med tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog ingår i ovan nämnda uppskattning.

Stödet av vitaliseringsgödsling övergår till ersättning som betalas för verkliga kostnader. Arbetsmängden för vitaliseringsgödsling uppskattas till cirka 11 000 hektar och det stödbelopp som behövs till cirka 1,3 miljoner euro.

För restaurering av torvmarksskog antas de årliga arbetsmängderna sjunka en aning från de nuvarande till cirka 40 000 hektar. För vård av torvmarksskog behövs ett stödbelopp på cirka 6,6 miljoner euro.

Stöd villkoren för grundlig förbättring av enskild väg och för byggande av skogsväg behålls i det närmaste oförändrade. Arbets-

mängden för grundlig förbättring av enskilda vägar väntas bli kvar på den nuvarande nivån, cirka 1 600 kilometer och likaså byggandet av nya skogsvägar cirka 200 kilometer. För grundlig förbättring av enskilda skogsvägar och för byggandet av nya skogsvägar behövs ett belopp på cirka 11,7 miljoner euro.

Området och tiden för bekämpning av rot-ticka utvidgas, likaså gruppen stödmottagare, vilket ökar bekämpningen från nuvarande mängd till uppskattningsvis cirka 100 000 hektar. Beloppet som behövs för stödet beräknas uppgå till 7,0 miljoner euro.

Att lånefinansieringen avskaffas kommer inte att påverka arbetsmängderna eftersom man kan få förmånligare lån på fria marknaden. De senaste åren har cirka 10 000 euro årligen använts av låneemedlen och de har minskat i betydelse.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Förslagets konsekvenser för andra myndigheter än skogscentralen är obetydliga. När lånen avskaffas minskar Statskontorets uppgifter och likaså Lantmäteriverkets uppgifter med registrering. Fastän nya lån inte längre beviljas finns uppgifterna med uppbörd av lån och inskrivning av panträtt kvar till dess att alla gamla lån har betalats tillbaka.

När lånen avskaffas minskar även skogscentralens arbetsbörda. Arbetsbördan kommer i stället att öka när det ska göras en ansökan innan arbetet påbörjas på alla projekt. Om projektet inte genomförs enligt det ursprungliga finansieringsbeslutet ska det fattas ett nytt beslut efter att anmälan om verkställande har lämnats in. Antalet projekt som med stöd av den gällande lagen finansierats i efterskott har varit 2/3 av det totala antalet projekt. Behandlingen och godkännandet av ansökningar kommer således att öka betydligt. Enligt en försiktig bedömning blir kostnaderna för den administrativa behandlingen av projekt för tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog en och en halv gång jämfört med den nuvarande kostnaden, alltså cirka 80 euro. Det innebär en omprioritering av skogscentralens uppgifter eftersom de administrativa kostnaderna ökar med ungefär en

miljon euro och behovet av personalresurser med uppskattningsvis 20 årsverken.

Skogscentralens arbetsbörda ökar också när vård- och underhållsskyldigheten utvidgas till nya arbetslag. Tillsynen över skyldigheten kan delvis skötas genom uppföljning av de anmälningar och ansökningar som kommer in, men också övervakningen i terrängen måste ökas. Skogscentralens arbetsbörda avseende granskning av verifikat kommer att minska när skogsförnyelse inte längre hör till de arbetslag som stöds. Ändringarna i stödssystemet, ändrade arbetslag och stödvillkor kommer att kräva information och utbildning såväl för markägare och aktörer inom skogsbranschen som för personalen vid skogscentralen.

Skogscentralen använder datasystemen Kamera för hanteringen av ansökningar som gäller finansiering av skogsbruket och Virta för terränggranskningar. På grund av ändringar i lagstiftningen men också för att datasystemen har föråldrats är det nödvändigt att förnya dem. Uppgraderade datasystem beräknas kosta nästan en miljon euro.

Av skogscentralens statsbidrag används för tillfället ca 7,0 miljoner euro för kostnaderna för verkställighet av den gällande lagen samt ungefär 100 årsverken. Det nya nationella stödssystemet införs med budgetresurser genom att man utvecklar arbetsätt och förnyar datasystem.

4.3 Konsekvenser för miljön

Mångsidiga och till karaktären mångfaldiga skogar är den ekologiska grund som all vård och användning av skogarna bygger på. Anpassningen av skogarna till klimatförändringen främjas genom att privata markägare sporras till att i rätt tid utföra skogsvårds- och istandsättningsåtgärder i skogarna för att förbättrar skogens hälsa och växtkraft. Genom miljöstödet tryggas bevarandet av mångfalden i skogsnaturen genom att det riktas till bevarandet av skogslagens särskilt värdefulla objekt samt till objekt i METSO-programmet. Stöd kan beviljas också för naturvård av ekonomiskog. Genom naturvård av ekonomiskog påverkas tryggheten av mångfalden i naturen genom att naturobjektens återgång till naturtillstånd påskyndas

samt genom att de typiska naturliga arternas livsbetingelser på de aktuella objekten förbättras.

Genom stöd för skogsvårds- och skogsförbättringsarbeten sporrar aktörerna att ta fram de med tanke på skogsnaturen bästa, kostnadseffektiva och verksamma arbetsmetoderna. Skogsbrukets externa effekter på exempelvis vattendrag kan på ett behärskat och planerat sätt beaktas när villkoren för finansiering av olika åtgärder definieras. Med hjälp av stödsystemet får markägarna information och aktörerna kunskaper om nya arbetsmetoder som fungerar i praktiken och genom vilka eventuella skadliga externa effekter av skogsbruksåtgärderna kan minimeras. De kostnadseffektiva och mest verksamma arbetsmetoderna breder ut sig i större skala bland aktörerna oberoende av om staten stöder arbetet eller om det helt finansieras av markägarna själva.

Stödsystemets största effekter på vattendragen uppkommer vid iståndsättning av skogsdiken och vitaliseringsgödsling. Belastningen som de orsakar syns mest i de känsligaste källområdena, nära källan till belastningen, där övrig belastning i allmänhet är obetydlig. När vattenvården beaktas i samband med skogsbruksåtgärderna minskar skogsbrukets belastning på vattendragen. För att minimera de skadliga miljökonsekvenserna är det en förutsättning för finansiering att den ekonomiskt sett bästa och mest kostnadseffektiva tekniken tillämpas.

Vid iståndsättning av diken på områden som en gång i tiden dikats och vid planering av avverkningar arrangerande av vattenvården mer detaljerat än tidigare. Trädfattiga torvmarker kan användas som översilningsområde genom att vattnets naturliga leder utnyttjas. Samtidigt förbättras mångfalden i trädfattiga torvmarkerna.

Finansiering av naturvård kan även riktas till vattenvård, vård av skogslandskap eller till att främja möjligheterna till mångbruk. Vattenvården inom skogsbruk inbegriper i hög grad också att naturens mångfald tryggas speciellt i fråga om små vattendrag och områdena invid dem, för dessa vattendrag förändras och förstörs lätt.

Genom vitaliseringsgödslingar korrigeras obalans mellan jordens näringsämnen. Vitali-

seringsgödslingarna riktas speciellt till områden med borbrist och till balansering av näringsämnena på torvmarker. När användningen av trä till energiproduktion ökar bildas stora mängder aska. Träaska är långverkande och ett dokumenterat utmärkt gödselmedel i synnerhet på torvmark.

Bekämpningen av rotticka är viktig för skogens hälsa och för samhällsekonomin, men även för markägarnas skogsbruk. Rottickans utbredning kan dämpas genom att i samband med avverkning sommartid behandla stubbarna med växtskyddsmedel.

Genom tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog skapas grunden för produktion av virke av god kvalitet. På så vis tryggas friska och mångsidiga skogstillgångar även i framtiden. När skogsvårdsarbetena sköts i rätt tid förbättras också arbetsförhållandena i skogen i framtiden. Dessutom förbättrar gallring av trädbeståndet, att stammarna blir grövre och tillvaratagning av hyggesavfall skogarnas rekreations- och landskapsvärden. När behoven inom viltvården beaktas vid tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog ökas skogarnas rekreationsbruk.

När byggprojekt för nya skogsvägar planeras och godkänns bör man utnyttja redan befintliga färdleder som grund speciellt i fråga om enhetliga områden som har ödemarkskarakteristik så att de nya vägarnas skadliga miljökonsekvenser blir så små som möjligt. Ett tillräckligt nätverk av skogsvägar som är i gott skick är nödvändigt för virkestransporter och annan trafik på landsbygden. Skadorna i terrängen är desto mindre ju bättre drivningen och logistiken planeras och genomförs. Det sekundära vägnätet möjliggör att alla som rör sig i skogen kan utnyttja allemansrätten.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Med hjälp av finansiering enligt den gällande lagen har förutsättningarna för ett hållbart skogsbruk förbättrats på lång sikt i hela landet. Samma syfte ingår i förslaget till nytt stödsystem. Genom stödsystemet för skogsbruket främjas landsbygdens livskraft och sysselsättningen där. Åtgärder som delvis finansieras med hjälp av stödsystemet erbjuder årligen arbete som motsvarar några tusen

årsverken. Arbetsplatserna inom skogsbruket har regionalt sett en särskild ekonomisk betydelse i synnerhet i avlägsna landsbygdsregioner där övrig näringsverksamhet inte förmår sysselsätta befolkningen. Bedrivandet av skogsbruk i hela landet möjliggör dessutom tillgång på virke speciellt för små lokala aktörer som förädlar trä i mindre skala än de riksomfattande aktörerna till exempel till träprodukter och energi.

Ändringen av stödsystemet påverkar norra Finland mest, speciellt eftersom skogsförnyelse inte längre är en åtgärd som ska stödjas. Den årliga avverkningen där bedöms utgöra totalt 313 000 m³ fast mått. Vad gäller plantbestånd avlägsnar förenklingen av arbetslag den så kallade vården av plantbestånd enligt sysselsättningsvillkor som i norra Finland genomförs med främmande arbetskraft på en fjärdedel av arbetsområdet och som årligen har sysselsatt cirka 60 skogsarbetare. Å andra sidan väntas det nya arbetslaget tidig vård av plantbestånd betydligt öka de arbetsmängder som ska finansieras även i norra Finland. I sin helhet bedöms ett stödsystem enligt den föreslagna modellen inte märkbart ändra den sysselsättande effekten från den nuvarande. Den arbetsinsats som stödsystemet får till stånd grundar sig till stor del på de anslag som finns till förfogande och som årligen beviljas av riksdagen.

Organisationerna inom skogsbranschen såsom skogsserviceföretagen, skogsbolagen och skogsvårdsföreningarna har haft stor betydelse vid skogsvårds- och skogsförbättringsprojekten samt genom sin rådgivning till markägarna. Organisationerna inom skogsbranschen bistår ofta markägarna vid ansökan om finansiering, men de leder och genomför också merparten av projekten. Endast ett fåtal ansökningar görs av markägarna. Maskinentreprenörer utför nästan alla vägbyggnads- och grundliga förbättringsarbeten, restaurering av dikningsområden samt bekämpning av rotticka. De sköter även merparten vid uttag av energived. De föreslagna ändringarna i stödsystemet bedöms inte i sig ha betydande konsekvenser för företagsverksamheten inom skogsbranschen. Ändringarna kan dock i framtiden öka maskinentreprenörernas arbetsmängder vid tidig vård av plantbestånd samt vid vård av ungskog när meka-

niseringen väl ökar på de områdena. Stöd-villkoren ger en klar signal om vikten av att sköta plantbestånd i rätt tid. Detta förbättrar i framtiden effektivt arbetsförhållandena i åtgärder som görs med maskin vid sidan av de andra fördelarna.

Stödsystemet har även i fortsättningen stor inverkan eftersom det aktiverar markägare till att vårda och använda skogarna på ett aktivt och hållbart sätt. Det privata skogsbruket har även i fortsättningen en synnerligen stor betydelse både när det gäller att trygga virkesförsörjningen till skogsindustrin och mångfalden i skogsnaturen. Det föreslagna stödsystemets sporrande effekt är störst i den inledande fasen i skogsodlingskedjan i arbetslag som inte ger markägaren någon direkt ekonomisk nytta, samt vid åtgärder som tryggar kommande positiva miljökonsekvenser för samhället, till exempel via åtgärder inom vattenvård.

Att stödet bestäms som en andel av ett projekts totala kostnader skapar klarhet i stödsystemet och sporrar markägare att övervaka hur kostnadseffektiv en åtgärd är och att jämföra olika serviceproducenter. Det sporrar också den som utför arbetet att effektivera sin verksamhet.

Att systemet med stöd för bekämpning av rotticka utvidgas till att täcka alla ägare med undantag för staten kommer att öka stöden till sammanslutningar med uppskattningsvis 1,5 miljoner euro.

Andelen kvinnor bland markägarna växer. Enligt rapporter är cirka en fjärdedel av skogsägarna kvinnor och av den privata skogsarealen äger kvinnor en femtedel. Talen är emellertid i underkant eftersom det i fråga om gemensamt ägda lägenheter oftast är mannen, som svarar för skogsärendena, som är registrerad som enda ägare. Regionalt sett varierar inte kvinnornas andel som ägare mycket. Kvinnornas andel är i genomsnitt större bland markägare över 60 år. Kvinnorna betonar ekonomisk trygghet och rekreativvärden i sitt skogsäggande. Man har inte upptäckt skillnader i hur kvinnor och män ansöker om stöd för skogsbruk. Propositionen bedöms inte påverka jämställdheten mellan könen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 3 oktober 2013 ett projekt om totalrevidering av lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk för den 15 oktober 2013–31 december 2014 (MMM042:00/2013). Arbetsgruppens mandatperiod upphörde den 31 mars 2014.

I enlighet med sitt uppdrag har arbetsgruppen i första skedet berett:

1) beskrivningar av alternativ för finansiering av skogsbruk med motiveringar som stöder eller inte stöder att ett alternativ tas i bruk,

2) förslag till finansiering av skogsbruk där de föreslagna stöden ingår, villkoren för att de ska beviljas och preliminära stödnivåer samt villkor som ska bifogas förslagen och

3) konsekvensbedömningar för förslagen i punkt 2 ovan.

Efter att arbetsgruppen hade färdigställt förslaget ordnade jord- och skogsbruksministeriet ett diskussionsmöte den 9 april 2014 där vida kretsar av intressentgrupper deltog.

Jord- och skogsbruksministeriet har efter arbetsgruppens mandatperiod och utgående från dess förslag berett regeringens proposition som tjänsteuppdrag. Propositionen skiljer sig till vissa enskilda delar från arbetsgruppens förslag.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Om propositionen har begärts utlåtanden av följande organisationer: justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, agrikultur- forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet, fakulteten för naturvetenskap och forstvetenskap vid Östra Finlands universitet, Landsbygdsverket, Forststyrelsen, Skogsforskningsinstitutet, Finlands miljöcentral, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, Finlands skogscentral, Finlands viltcentral, Ekomsätalouden liitto ry, Harvestia Oy, Innofor Finland Oy, Maskinföretagarnas förbund rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Kes-

kusliitto MTK ry, Metsäalan asiantuntijat METO, Skogsbranschens experter ry, Metsä Group Finland, Forstmästareförbundet - Metsänhoitajaliitto ry, Skogsägarförbundet Kusten,, Skogsägarförbundet Åboland, Västra Finlands skogsägarförbund, Etelä-Suomen metsänomistajaliitto, Järvi-Suomen metsänomistajaliitto, Pohjois-Karjalan metsänomistajaliitto, Pohjois-Suomen metsänomistajaliitto, Metsäpalvelu Turunen Oy, Skogsindustrin rf, Suomen sahat ry, Stora Enso Metsä, Pellervon taloustutkimus PTT ry, Puuliitto, Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat PKMO ry, Finlands naturskyddsförbund - Suomen luonnonsuojelu-liitto ry, Suomen metsätilanomistajien liitto, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, UPM-Kymmene Oyj Bonvesta (Skogsaffärsverksamhet), Världsnaturfonden (WWF) Finlandsstiftelse, Versowood Group Oy tai Versowood Oy samt de samfälliga skogarna i Kemijärvi, Kuusamo, Posio och Salla.

Utlåtanden gavs av över 40 remissinstanser. Utifrån utlåtandena har beredningen fortsatt som tjänsteärende vid jord- och skogsbruksministeriet. Flera yttranden understödde tidig vård av plantbestånd. Många utlåtanden fäste å andra sidan uppmärksamhet vid de arbetslag som faller bort (till exempel skogsförnyelse och uttag av energived) och det ökade administrativa arbetet. Det sist nämnda beror dock på riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn. Ett sammandrag av yttrandena finns i statsrådets projektregister Hare (MMM042:00/2013).

6 Samband med andra propositioner

6.1 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

6.2 Samband med internationella förpliktelser

I anslutning till Europeiska unionens regler för statligt stöd följer Europeiska kommissionen i samarbete med medlemsstaterna

kontinuerligt deras gällande stödsystem. Den allmänna tillsyn som kommissionen utövar över de statliga stöden baseras på anmälan, alltså notifieringen, av stödprogrammen till kommissionen, kommissionens godkännande samt medlemsländernas rapportering om tillämpningen av stödprogrammen. Det föreslagna stödsystemet kan inte sättas i kraft förrän kommissionen har godkänt hela systemet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Temporär lag om finansiering av ett hållbart skogsbruk****1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Syfte. Paragrafen föreslås ange syftet med lagen. Syftet är att främja en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar skötsel och användning av skogarna. Finansieringen ska enligt förslaget styra markägarna till att bevara skogarna livskraftiga, mångfaldiga, produktiva och med bevarad reproduktionsförmåga. Enligt paragrafen är ett syftena med de stöd som avses i lagen att upprätthålla vägnät för skogsbruket. Ett fungerande nätverk av skogsvägar är nödvändigt förutom för transport av virke även för skogsvårdsarbeten och rekreatjonsbruk av skogarna samt för räddningsväsendet som en del av det sekundära vägnätet på landsbygden. I paragrafen konstateras det också uttryckligen att syftet med stöden är att främja skogarnas anpassning till klimatförändringen.

2 §. Tillämpningsområde och begränsningar som gäller finansieringens inriktning. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens tillämpningsområde och begränsningar som gäller att anvisa finansiering. Finansiering får enligt paragrafen anvisas endast för skogar som fastställs som tillämpningsområde i 2 § i skogslagen. Enligt 2 § 1 mom. I punkten i skogslagen hör naturskyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen inte till skogslagens tillämpningsområde. Här föreslås emellertid att ett undantag görs för de skogar som hör till privata naturskyddsområden som ingår i statsrådets beslut. Undantaget ska gälla de privata naturskyddsområden där skogsbruk enligt naturvårdslagen är tillåtet i enlighet med fredningsbestämmelserna. Med tanke på jämlikheten mellan markägarna är det nödvändigt att samma finansieringsmöjligheter finns för skogsarbeten i de objekten som i övriga privata skogar.

I paragrafen förutsätts det att finansiering beviljas inom ramen för anslagen i statsbudgeten. Finansieringen förblir alltså beroende av prövning, därmed har markägarna inte en subjektiv rätt till finansiering enligt lagen. Finansieringen beviljas i form av stöd.

I 2 mom. i paragrafen föreslås det en bestämmelse om att finansieringen enligt lagen inte får användas till ersättningar som bestäms enligt begränsningarna i 25, 53 och 55 § i naturvårdslagen. På så sätt förhindras det att överlappande finansiering för samma område eventuellt beviljas från olika förvaltningsområden. Naturvårdslagen hör till miljöministeriets sektor, och det är ministeriets uppgift att ta hand om den finansiering som verkställandet av lagen förutsätter.

I 3 mom. i paragrafen ska det enligt förslaget föreskrivas att finansiering enligt lagen inte får användas för planerings- och utredningsarbete som utförs av en myndighet eller av en organisation som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt 20 § 2 mom. i den gällande lagen kan vårdprojekt för skogsnaturen planeras och genomföras av skogscentralen eller under övervakning av den. Enligt paragrafen kan skogscentralen således planera ett projekt för vård av skogsnaturen och få finansiering för det enligt gällande lag. Anslag anvisas i statens budget för statliga ämbetsverk och inrättningar. Finansieringen av verksamhet hos övriga organisationer som sköter offentliga uppgifter grundar sig på statsunderstöd. Om det för en finansiering som föreslås är nödvändigt med utrednings- eller planeringsarbeten till exempel i skogscentralen eller i närings-, trafik- och miljöcentralen ska det arbetet i regel finansieras antingen med statsunderstöd som jord- och skogsbruksministeriet beviljar skogscentralen eller med anslag ur statsbudgeten som anvisas för närings-, trafik- och miljöcentralens verksamhet. Syftet med bestämmelsen är alltså att säkerställa att finansiering enligt den föreslagna lagen inte används för finansiering av myndigheters verksamhet eller för de organisationers verksamhet som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Också aspek-

ter som gäller konkurrensneutralitet ligger bakom bestämmelsen i 3 mom. i paragrafen. Enligt lagförslaget är en verkställighetsplan ett krav för beviljandet av vissa stöd och stöd kan beviljas för utarbetandet av planen. Avsikten är att stödet via markägaren styrs till den organisation inom skogsbranschen som markägaren väljer och som utövar ekonomisk verksamhet. I propositionen anses det inte motiverat att myndigheter eller organisationer som sköter offentliga förvaltningsuppgifter vid sidan av företag inom skogsbranschen ens på uppdrag av markägare utarbetar planer som grundar sig på den föreslagna lagen. Detta innebär även att en myndighet eller en organisation som sköter offentliga förvaltningsuppgifter inte kan finansiera utredningsarbete med de anslag ur statsbudgeten som hänförs sig till verkställandet av den föreslagna lagen.

Skogslagen innehåller ingen egentlig definition av skog. På grund av Europeiska unionens regler för statligt stöd ska lagen enligt förslaget ha en definition av begreppet skog. Bestämmelsen ska ingå i 4 mom. i paragrafen. Med skog avses skogsbruksmark som indelas i skogsmark, tvinmark, impediment och övrig skogsbruksmark. Definitionen grundar sig på begreppet skogsbruksmark som på basis av virkets produktionsförmåga delas in i de fyra grupperna. Finansieringen anses riktas sig till de skogar som avses i paragrafen också om en del av åtgärderna görs på andra objekt som ändå gränsar till de skogarna. Till exempel övrig skogsbruksmark innehåller bland annat skogsbilvägar, permanenta lager- och tomtområden som hör till ett skogsbruk samt sandtag och viltvårdsåkrar som ingår i en skogsbrukshelhet. Kravet på hur finansiering enligt den föreslagna paragrafen ska riktas uppfylls även till exempel när en åtgärd som utförs i ett annat objekt, exempelvis en åtgärd inom vattenvård, uttryckligen kan motiveras med tanke på vården och användningen av skog som avses i paragrafen. Bestämmelsen är ny, men riktandet av finansiering motsvarar nuvarande praxis.

3 §. Tillämpning av övriga bestämmelser och statsbidragsmyndighet. I 1 mom. i paragrafen ska enligt förslaget dessutom statsunderstödslagen tillämpas på stöd, om inte nå-

got annat bestäms i den lag som nu föreslås. Statsunderstödslagen är en allmän lag som gäller statsunderstöd beroende av prövning. Statsunderstödslagen innehåller detaljerade bestämmelser om bruk, övervakning och återkrav av statsunderstöd. Statsunderstödslagen ska i regel tillämpas som kompletterande lag. På stöd som avses i den föreslagna lagen tillämpas dock inte 13 § 3 och 4 mom. i statsunderstödslagen.

I 13 § 3 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det om mottagarens förpliktelse att använda egendom för vilken stöd har betalats ut för anskaffning eller grundlig förbättring för det ändamål och den tid som anges i statsunderstödsbeslutet. Under användningstiden får egendomen inte på ett bestående sätt användas till annat ändamål och ägande- eller besittningsrätten får inte överlåtas till någon annan. Bestämmelsen tillämpas på investeringsunderstöd för anskaffning eller grundlig förbättring av en viss egendom där avsikten med stödet är att den egendom som stödet beviljas för används en bestämd tid för det ändamål som anges i statsunderstödsbeslutet. I sak är det frågan om villkor för och begränsningar av bruket av statsunderstöd när stödet beviljas i form av investeringsstöd och med syftet att stödja verksamhet som avses vara långvarig. I 13 § 4 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det om användningstiden för objektet för statsunderstödet när stödet i annat syfte än för stödjande av näringsverksamhet har beviljats för anskaffning eller grundlig förbättring av fast egendom, en byggnad eller en lägenhet i en byggnad. Bestämmelsen tillämpas på understöd som beviljas för anskaffning och grundlig förbättring av fast egendom, byggnader eller lägenheter som används för ett allmännyttigt ändamål eller ett ändamål som kan jämföras med det. Enligt 15 § i den gällande lagen har en markägare som har dragit nytta av skogsförnyelse, istandsättningsdikning eller byggande av skogsväg skyldig att i 15 år efter att den för projektet beviljade finansieringen betalts i dess helhet dra försorg om skötseln och underhållet av området eller skogsvägen. I 35 § i lagförslaget ska ingå en liknande bestämmelse avseende stöd som har beviljats för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, vård av torv-

marksskog och byggande av skogsväg. Förpliktelsen ska gälla fler stöd än tidigare. Därför har det även varit nödvändigt att justera bestämmelserna om skyldigheten. Bestämmelserna i 13 § 3 och 4 mom. i statsunderstödslagen lämpar sig inte väl för de stöd som avses i propositionen. Det stöd som avses i förslaget beviljas inte för anskaffning av egendom. I fråga om vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, byggande av skogsväg och vård av torvmarksskog ska den markägare som drar nytta av arbetena vara skyldig att sköta underhållet av området eller skogsvägen i tio år efter att hela den beviljade finansieringen betalats. När det gäller vård av plantbestånd, fortsätter vård- och underhållsskyldigheten i sju års tid från slutbetalning av stödet. Vid sidan av vård- och underhållsskyldigheten är det inte heller ändamålsenligt att tillämpa begränsningarna i 13 § 3 och 4 mom. i statsunderstödslagen på understöden i den föreslagna lagen.

Enligt 10 § i statsunderstödslagen ska den som ansöker om statsunderstöd i samband med ansökan lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter om ändamålet med statsunderstödet samt om de andra omständigheter som statsbidragsmyndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan. Beviljandet av stöd grundar sig sålunda på de uppgifter som sökanden har gett. I förarbetena till statsunderstödslagen har förhållandet mellan den nämnda bestämmelsen och 17 § i den dåvarande lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) beskrivits så att utredningskyldigheten enligt 17 § i den lagen koncentreras till att granska riktigheten i de uppgifter som sökanden gett och på bedömning av grunderna för att bevilja statsunderstöd. Vidare ska statsbidragsmyndigheten enligt 17 § i lagen om förvaltningsförfarande med stöd av sina skyldigheter att styra förfarandet uppmana den som söker statsunderstöd att uppge nödvändiga och tillräckliga uppgifter. Sökanden är alltså enligt statsunderstödslagen skyldig att se till att skogscentralen har tillgång till riktiga och tillräckliga uppgifter för att besluta om stödet. Skogscentralen är inte skyldig att själv skaffa de utredningar som behövs. Förvaltningslagens (434/2003) 8 § som gäller myndigheters rådgivningskyldighet och 22 § i samma lag som gäller

komplettering av handlingar är dock förpliktande för skogscentralen. Skogscentralen ska alltså instruera sökanden att lämna in nödvändiga och tillräckliga uppgifter. Här avses uttryckligen att fakta som gäller en ansökan ska utredas. Utredningar av juridiska omständigheter hör däremot i första hand till skogscentralen. I samband med det ska enligt förslaget skogscentralen vara utredningskyldig i fråga om vissa förpliktelser enligt naturvårdslagen (25 § i lagförslaget). I enlighet med de allmänna bestämmelserna ovan har skogscentralen således rätt att inte bevilja stöd om sökanden inte lämnar riktiga och tillräckliga uppgifter för behandling av frågan.

I 2 mom. i paragrafen ska det enligt förslaget föreskrivas om statsbidragsmyndigheten. Enligt 4 § 1 mom. i statsunderstödslagen avses med statsbidragsmyndighet den myndighet till vars uppgifter ärenden som gäller statsunderstödet i fråga hör enligt lagstiftningen. De uppgifter som avses i paragrafen ska höra till skogscentralen och Landsbyggsverket. De myndighetsuppgifter som gäller statsbidrag för alla understöd ska höra till skogscentralen. Landsbyggsverket ska dock som statsunderstödsmyndighet besluta om återkrav av stöd som skogscentralen beviljar och om hävande och uppsägning av miljöstödsavtal. Landsbyggsverket har skött uppgifterna sedan den 1 maj 2007. Enligt definitionen i 4 § i statsunderstödslagen är statsbidragsmyndigheten en myndighet. De tjänstemän vid skogscentralen som avgör och bereder ansökningar, dvs. utövar offentlig makt, berörs av straffrättsligt tjänsteansvar med stöd av 15 § i lagen om Finlands skogscentral. Bestämmelsen innehåller en hänvisande bestämmelse till allmänna förvaltningslagar som skogscentralen måste följa. För skogscentralens tjänstemän gäller således med en myndighet jämförbart tjänsteansvar och de förhåller sig till stödsökande på samma sätt som en statsbidragsmyndighet.

Paragrafens 3 mom. gäller tillämpning av bestämmelser om offentlig upphandling. Om stödmottagaren köper en vara eller en tjänst och andelen offentligt stöd utgör minst hälften av upphandlingens värde ska i regel lagstiftningen om offentlig upphandling tillämpas. Det är då fråga om en sådan situation där stödet fastställs på basis av de faktiska kost-

naderna för upphandlingen, varvid upphandlingens värde inverkar direkt på stödbeloppet. Den nationella upphandlingslagstiftningen ska förnyas. Avsikten är att nationellt sätta i kraft Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG. Vid beredningen av propositionen finns det inte tillgång till uppgifter om kommande nationella tröskelvärden. Om bestämmelserna om offentlig upphandling inte tillämpas för att upphandlingens värde understiger det nationella tröskelvärdet, ska stödmottagaren enligt paragrafens 3 mom. på annat sätt se till att upphandlingen blir så fördelaktig som möjligt. Då ska den offert väljas som är billigast eller totalekonomiskt sett mest fördelaktig. Stödmottagaren bör begära ett tillräckligt antal offerter av olika aktörer. Vid bedömningen av vad som är tillräckligt bör man fästa vikt vid antalet eventuella leverantörer. Om det finns endast en aktör som i praktiken förmår utföra uppgiften gäller inte skyldigheten att begära flera offerter.

4 §. Stödmottagare. Det föreslås att paragrafen får en bestämmelse om de krav som ställs på stödmottagare. Såsom i 2 § i den gällande lagen riktas stöden huvudsakligen till enskilda markägare. Enligt 1 mom. i paragrafen kan stöd för projekt för vård av skogsnaturen även beviljas andra än enskilda markägare. Den föreslagna finansieringen av skogsbruk får dock inte användas för skötsel av planerings- och utredningsarbeten hos en myndighet eller hos en organisation som sköter offentliga förvaltningsuppgifter (2 § 3 mom. i lagförslaget). Enligt den gällande lagen är det en förutsättning för stöd att åtgärden som ska finansieras främjar hållbar vård och användning av privata skogar. Begreppet privata skogar har inte uttryckligen definierats i den gällande lagen eller i skogslagen. Med privata skogar har man av hävd avsett enskilda markägares skogar. Därför föreslås det att bestämmelsen formuleras om till denna del. Nytt är däremot att stöd för bekämpning av rotticka kan riktas även till andra än

privata skogar. Stödet för bekämpning av rotticka ska beviljas alla markägare med undantag för staten. Stödmottagare kan således vara till exempel vilket privat företag som helst, en kommun eller en församling. Att stödet riktas även till andra än privata skogar kan i fråga om stödet för bekämpning av rotticka motiveras med bevarandet av skogarnas allmänna hälsotillstånd. Rottickan förekommer allmänt och utgör ett allvarligt hot mot skogarnas hälsa med undantag för landets nordligaste del.

I 2 mom. i paragrafen föreslås det att begreppet enskild markägare definieras. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 2 § i den gällande lagen. Definitionen i den lagen beaktar inte dödsbon eller sammanslutningar som består av fysiska personer. Det är dock motiverat att definiera dem som enskilda markägare. Därför föreslås det att bestämmelsen preciseras till denna del. Dessutom ska det i 2 mom. i paragrafens ingå bestämmelsen i 2 § 3 mom. i den gällande lagen om stöd till innehavare av vissa rättigheter. Det föreslagna 2 mom. motsvarar även till denna del bestämmelserna i den gällande lagen. Det föreslås dock att bestämmelsen preciseras så att innehavaren av den aktuella rättigheten ska vara en fysisk person. Stöd kan således enligt den aktuella bestämmelsen inte beviljas andra än fysiska personer.

Enligt 2 § 1 mom. i den gällande lagen är förutsättningen för att sammanslutningar och stiftelser ska få stöd att deras huvudsakliga syfte är att bedriva gårds- eller skogsbruk. Enligt förslaget ska det i 2 mom. i paragrafen regleras att kravet även gäller sammanslutningar. Vid bedömningen kan man fästa uppmärksamhet vid vad organisationens, stiftelsens eller sammanslutningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt företags- och organisationsdatasystemet. Eftersom registeranteckningarna inte nödvändigtvis är uppdaterade bör det huvudsakliga syftet i sista hand avgöras på basis av information om organisationens, sammanslutningens eller stiftelsens omsättning och balansräkning.

Stiftelser kan med stöd av 2 § i den gällande lagen få finansiering för skogsbruk. Enligt paragrafen är stiftelser vars huvudsakliga syfte är att bedriva gårds- eller skogsbruk enskilda markägare. Enligt 5 § i stiftelselagen

(109/1930) är förutsättningen för tillstånd till grundande av en stiftelse att stiftelsens ändamål är nyttigt. Enligt 8 a § i stiftelselagen må stiftelse icke idka annan affärsverksamhet än sådan, som nämnes i dess stadgar och som omedelbart främjar förverkligandet av stiftelsens ändamål. En stiftelses huvudsakliga syfte torde inte kunna vara att bedriva gårds- eller skogsbruk. Därför föreslås det att bestämmelsen justeras så att en stiftelse vars verksamhet till största delen är att bedriva gårds- eller skogsbruk ska anses vara enskild markägare. Kravet ska närmast bedömas utifrån information om stiftelsens omsättning och balansräkning.

I definitionen i paragrafens 2 mom. ska delägarlag för samfällda skogar och områden nämnas som enskilda markägare. Bestämmelsen motsvarar till innehållet den gällande lagen. Bestämmelsen ändrades genom lag (112/2003) som samtidigt som den nya lagen om samfällda skogar (109/2003) trädde i kraft den 1 mars 2003. Bestämmelsen gäller inte samfällda skogar som har bildats innan lagen trädde i kraft.

Bestämmelsen i paragrafens 3 mom. är ny. Som enskilda markägare betraktas också fysiska personer som tillsammans med ett bolag äger en fastighet förutsatt att de fysiska personernas ägarandel är minst 50 procent av fastigheten. Paragrafen ställer inte krav på ett bolag som är samägare till en fastighet. Bolagets verksamhetsområde har till exempel ingen betydelse.

I 4 mom. i paragrafen föreslås det att statsrådet får behörighet att utfärda närmare bestämmelser om villkor för stödmottagare. Genom förordning kan anges mer ingående vad som ska anses som bedrivande av gårds- eller skogsbruk som avses i 2 mom. i paragrafen och när det kan anses utgöra stiftelsens huvudsakliga verksamhet.

5 §. Vissa krav som gäller stödmottagare. Enligt förslaget ska det föreskrivas i paragrafens 1 mom. att stöd inte beviljas företag som är i svårigheter. De nya riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden ställer krav på dem som får stöd. I del I kapitel 2.4 i riktlinjerna definieras detaljerat ett företag i svårigheter. Det finns fem bedömningsgrunder i definitionen. Det räcker med att en av dem

uppfylls för att företaget ska anses vara i svårigheter. I bakgrunden finns tanken att offentligt stöd inte ska riktas till företag vars fortsatta verksamhet är osäker. Därför ska stöden riktas till livsdugliga företag. I 1 mom. i paragrafen föreslås det dessutom att stöd inte heller ska beviljas dem av vilka man med stöd av beslut av Europeiska kommissionen kräver tillbaka stöd som är olagliga och oförenliga med den inre marknaden. I bestämmelsen avses med stöd som är olagliga och oförenliga med den inre marknaden stöd som inte har betalats. Med kommissionens beslut avses ett beslut som meddelats en medlemsstat som förpliktar nationella myndigheter att kräva tillbaka stöd som är olagliga och oförenliga med den inre marknaden. Bestämmelsen grundar sig på riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden punkt 27. Bakgrunden till riktlinjerna finns i EU-rätten (T-244/93 och T-486/93). Ärendet granskas även i kommissionens tillkännagivande om effektivare verkställande av kommissionsbeslut som ålägger medlemsstater att återkräva olagligt och oförenligt statligt stöd (2007/C272/05). Den aktuella så kallade Deggendorf-principen behandlas i kapitel 4.2 i tillkännagivandet. I propositionen bedöms det att tillämpningen av båda bestämmelserna i paragrafens 1 mom. i praktiken blir obetydlig.

Övriga särskilda bestämmelser i anslutning till Deggendorf-principen behöver inte tas in i lagförslaget. Enligt 19 § i statsunderstödslagen kan statsbidragsmyndigheten besluta att utbetalningen av statsunderstöd avbryts, om avbrytande förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning. Sålunda kan alltså ett redan beviljat stöd lämnas obetalat om statsbidragsmyndigheten, alltså skogscentralen, får information om att stöd återkrävs av en stödmottagare enligt beslut av kommissionen. Om det gäller en situation där en sökande till exempel har hemlighållit ett återkrav som avses i paragrafen för skogscentralen och sökanden har beviljats och fått stöd bör skogscentralen återkräva stödet enligt 21 § 1 mom. i statsunderstödslagen. Återkrav av stöd är möjligt även med stöd av 22 § 3 mom. i statsunderstödslagen enligt vilket statsbidragsmyndigheten genom ett beslut

kan bestämma att utbetalningen av statsunderstödet ska upphöra samt att ett redan utbetalt statsunderstöd ska återkrävas, om detta förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Det föreslås att 2 mom. i paragrafen föreskriver att stödet enligt lagen inte får användas för att ersätta kostnader för vilka stöd-mottagaren kunde ha tecknat en försäkring. Även den bestämmelsen grundar sig på riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden. Enligt punkt 94 i riktlinjerna kommer kommissionen när den bedömer om ett stöd är lämpligt att beakta försäkringar som stöd-mottagaren eventuellt har tecknat eller kunde ha tecknat. Utgångspunkten i riktlinjerna är att stödmottagare i mån av möjlighet bör uppmantras att teckna försäkringar. Dessutom framgår det av punkt 528 i riktlinjerna att betalningar som erhållits på basis av försäkringsavtal ska tas i beaktande när de högsta tillåtna stödnivåerna räknas ut. Punkten 528 gäller stöd för förhindrande och återställande av skador på skogar till följd av skogsbränder, naturkatastrofer, allvarliga klimathändelser, skadegörare på växter och andra katastrofer. I lagförslaget är bekämpning av rotticka ett sådant stöd. I propositionen anses det inte ändamålsenligt att anvisa finansiering av skogsbruk för åtgärder mot vilka markägaren till skäligt pris kunde ha fått en försäkring. Cirka en tredjedel av ägarna till privat skog har försäkring mot skogsskador fastän olika försäkringsprodukter har funnits tillgängliga i decennier. En bidragande orsak till detta torde ha varit att man enligt den gällande lagen har kunnat få stöd för skogsförnyelse efter en naturkatastrof, om plantbeståndet har förstörts av en orsak som inte beror på markägaren. Som exempel kan förutom sorksskador nämnas stormskador. Egentliga skadeersättningar har aldrig beviljats via finansieringslagstiftningen för skogsbruket. Enligt förslaget ska statsstöd för skogsförnyelse efter naturkatastrofer inte beviljas i fortsättningen.

I praktiken ersätter det omfattande försäkringsskyddet i nuläget rätt heltäckande markägarna för förstörelse av skogsegendom. Försäkringsbolagen ersätter dock inte till exempel skador som orsakas av föroreningar i na-

turen eller av klimatet. Försäkringen ersätter inte heller rötskador på trädbeståndet som orsakas av rotticka. Endast vissa försäkringsbolag kan ersätta skador som orsakas av svampsjukdomar på plantbestånd och på plantor som ska planteras.

Syftet med att finansiera bekämpning av rotticka är inte att ersätta befintliga skador utan att förhindra rötskador på följande trädgeneration samt att den aktuella svampsjukdomen sprider sig och på så sätt upprätthålla och förbättra skogars hälsa och livskraft. Därför hindrar inte bestämmelsen om försäkringar i paragrafens 3 mom. att stöd beviljas för bekämpning av rotticka. Bekämpningen och stödet av den kan anses ha en synnerligen stor samhälls- och miljömässig betydelse. Granens rotticka är ekonomiskt sett en mycket skadlig svampsjukdom. Den orsakar rotröta som från rotsystemet når högt upp på stammen. Rotrötan uppskattas orsaka markägarna och industrin en årlig förlust på 40–45 miljoner euro. Den totala tillgången på gran minskar, för till exempel i södra Finland har cirka 20 procent av granarna vid slutavverkningen rötskador, och rötan kan nå upp till 3–4 meter på stammen. Man går då miste om 40 procent av andelen stock. Också en annan art av rotticka, tallens rotticka som ger upphov till rotröta på tall, för med sig förluster på cirka fem miljoner euro årligen för skogsbruket. Skador som orsakas av rotticka väntas tillta i och med klimatförändringen.

6 §. Allmänna villkor för beviljande av stöd. Det föreslås att paragrafen ska innehålla allmänna villkor för stöd. Innehållet i den föreslagna paragrafen är huvudsakligen detsamma som i 4 och 7 § i den gällande lagen.

I paragrafens 1 mom. finns en bestämmelse om att ändamålsenligheten ska prövas av myndigheten. En motsvarande bestämmelse finns i 7 § i den gällande lagen. Enligt det föreslagna momentet ska de arbeten som stöds utföras i enlighet med god yrkespraxis inom skogsbranschen. Bestämmelsen är ny. Som grund för god yrkespraxis inom skogsbranschen kan man anse rekommendationer för god skogsvård, byggnadsdirektiv för skogsväg och att professionella aktörer inom skogsbranschen har verksamhets- och kvalitetssystem.

I 2 mom. i paragrafen föreslås det att det föreskrivs om att stöd inte ska beviljas för ett arbete eller en åtgärd som enligt lag hör till markägarens skyldigheter. Det kan till exempel bli fråga om skyldigheter enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, skogslagen eller naturvårdslagen. Som exempel på skyldigheter enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk kan nämnas vård- och underhållsskyldigheten i samband med skogsförnyelse, iståndsättningsdikning och byggande av skogsväg. Stöd kan inte heller beviljas för åtgärder som enligt 35 § i lagförslaget hör till markägares vård- och underhållsskyldigheter. Stöd kan inte heller beviljas till exempel när det är fråga om att uppfylla en skyldighet i enlighet med naturvårdslagen. Det föreslagna momentet motsvarar 2 och 4 mom. i 4 § i den gällande lagen. Nytt är emellertid att lagarna som skyldigheterna grundar sig på inte uttryckligen räknas upp i momentet. I praktiken kan det endast bli fråga om lag som har samband med vård och användning av skog.

Enligt 2 mom. i paragrafen får stödet användas som miljöstöd när det ersätter markägaren den delen som överskrider det ekonomiska bortfall eller den skada som är större än ringa enligt 11 § i skogslagen. I bestämmelsen hänvisas det till miljöstödet vilket det enligt förslaget föreskrivs om i 19 §.

Enligt 3 mom. i paragrafen ska det arbete eller de åtgärder som får stöd överensstämma med vad som bestäms i andra lagar. Till exempel i samband med vård av torvmarksskog kan åtgärder stödjas som man innan åtgärden påbörjas anmält om enligt 5 kap. 6 § i vattenlagen (587/2011). Dessutom ska det i momentet förbjudas att stöd beviljas för ett arbete eller en åtgärd som har föranletts av verksamhet som konstaterats strida mot skogslagen eller någon annan lag. En jämförbar bestämmelse finns i den gällande lagen. Enligt 4 § 3 mom. i den gällande lagen får stöd inte beviljas för verksamhet vilken konstaterats strida mot skogslagen. Det är motiverat att stöd inte heller får beviljas för verksamhet som strider mot någon annan lag. I det föreslagna momentet ska det i fråga om lagenlighet och lagstridighet hänvisas till materiella bestämmelser.

7 §. Annat offentligt stöd. Enligt förslaget ska paragrafen innehålla bestämmelser om annat offentligt stöd. Enligt 6 § 3 mom. i statsunderstödslagen får statsunderstödet inte tillsammans med andra offentliga stöd överstiga det i Europeiska gemenskapens eller i finsk lagstiftning föreskrivna maximibeloppet av statsunderstöd eller annat offentligt stöd. I 4 § 2 punkten i statsunderstödslagen definieras offentligt stöd så att det inte inbegriper stöd som ges via skattesystemet. Efter som en förmån som ges via skattesystemet kan vara ett statligt stöd som avses i grundfördraget är det för att säkerställa att reglerna för statligt stöd iakttas ändamålsenligt att i lagen ta med en ny paragraf om annat offentligt stöd.

Den föreslagna bestämmelsen har samband med de allmänna bedömningsgrunderna i riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden (del I, kap. 3.5, Stödets proportionalitet). I riktlinjerna fastställs de högsta tillåtna stödnivåerna. Riktlinjerna för statligt stöd tillåter att olika stöd kumuleras endast under förutsättningen att en det statliga stödet för en verksamhet eller ett projekt inte överstiger de gränser som fastställs genom de högsta tillåtna stödnivåer som anges i riktlinjerna (punkt 99 i riktlinjerna).

I 1 mom. i paragrafen föreslås en bestämmelse om situationer där skogscentralen ska besluta om beviljandet av stöd. Stöd kan inte beviljas om det för det arbete eller den åtgärd som ska finansieras inte har beviljats offentligt stöd enligt 4 § 2 punkten i statsunderstödslagen eller stöd via skattesystemet eller båda dessa stöd. Paragrafens 2 mom. gäller situationer där skogscentralen först på basis av den föreslagna lagen har beviljat stöd och det sedan efter att stödet har betalats ut framgår att det för arbetet eller åtgärden dessutom har beviljats annat eller andra av de tidigare nämnda offentliga stöden. Då ska det beviljade stödet med stöd av den föreslagna lagen återkrävas. På återkrav tillämpas bestämmelser i statsunderstödslagen och i 7 kap. i lagförslaget.

Ett av propositionens syften har varit att lätta på det administrativa arbetet kring stöden. Därför har 1 mom. i paragrafen formulerats så att stöd inte kan beviljas ens i det fall

att det andra stödet till beloppet är ringa. På motsvarande sätt är skyldigheten att returnera stöd enligt paragrafens 2 mom. inte beroende av stödets belopp. Det administrativa arbetet lättas av att skogscentralen inte är skyldig att utreda de andra stödets belopp för att räkna ut beloppen för de stöd som beviljas på basis av den föreslagna lagen. Europeiska unionens regler för statligt stöd förbjuder kumulering av stöd. Den föreslagna bestämmelsen möjliggör även det att skogscentralen inte separat behöver utreda om ett stöd eventuellt till beloppet kan anses ringa enligt reglerna för statligt stöd, om det för samma åtgärd beviljas eller har beviljats stöd enligt den föreslagna lagen.

8 §. *Eget arbete, arbete som utförs av utomstående och samprojekt.* Enligt 1 mom. i paragrafen kan arbeten som stöds utföras som eget arbete eller av en utomstående aktör. Att arbetet utförs av utomstående påverkar inte rättsförhållandet mellan stödmottagaren och skogscentralen. Den som enligt beslutet om stöd är stödmottagare bär sålunda alltid fullt ut ansvaret för att stödet används korrekt.

Den föreslagna definitionen av eget arbete är nödvändig för att fastställa om stöd ska beviljas för verkställighetsplanen. Dessutom behövs definitionen när beräkningsgrunderna fastställs. I definitionen av eget arbete ska det beaktas om den sökande till exempel är ett företag, en sammanslutning eller ett dödsbo. Definitionen av eget arbete hänvisar inte till användningen av firmanamn. Med firmanamn avses det namn en näringsidkare använder i sin verksamhet. Firman är alltså inte en fristående juridisk person. Om en fysisk person använder firmanamn anses arbete som utförs under firmanamnet alltid vara den fysiska personens arbete.

Paragrafens 2 mom. innehåller en bestämmelse som gäller samägande som avses i 4 § 3 mom. i lagförslaget. Enligt bestämmelsen kan även fysiska personer som tillsammans med ett bolag äger en skogsfastighet vara stödmottagare. Då ska arbete som utförs av den fysiska personen eller av bolagsmän i ett bolag anses som eget arbete. I 2 mom. i paragrafen beaktas dessutom situationer där det är fråga om personer som är anställda av ett bolag eller en stiftelse. Anställningsförhål-

landet hos bolaget eller stiftelsen kan gälla tills vidare eller vara tidsbestämt. Bestämmelsen gäller inte arbete som utförs av en aktieägare i ett aktiebolag. Det ska inte anses som eget arbete.

Enligt paragrafens 2 mom. anses arbete som utförts utan vederlag alltid som eget arbete. Därför ska talkoarbete anses som eget arbete.

I paragrafens 3 mom. definieras begreppet samprojekt. Samprojekt har finansierats också enligt den gällande lagen men samprojekt har inte definierats i lagen eller i förordningar som utfärdats med stöd av den. Paragrafen ställer kravet att fastigheterna ska tillhöra olika markägare. Markägaren ska vara antingen en fysisk person eller någon av de organisationer, sammanslutningar, dödsbon eller delägarlag som definieras i 4 §. Momentet avser identiska markägare. Därför är det fråga om samprojekt fastän två fastigheter delvis har samma fysiska personer som ägare. Dessutom ska det i momentet föreskrivas att ett projekt som utförs av en enda samfällad skog betraktas som samprojekt. Projekt som genomförs av en enda samfällad skog har ofta stordriftsfördelar av samma slag som andra samprojekt som avses i paragrafen. Att en enda samfällad skogs projekt definieras som ett samprojekt har också skogspolitiska syften, det vill säga att propositionen på detta sätt vill förbättra verksamhetsförutsättningarna för samfällda skogar. I 3 momentet regleras det inte vilka stöd samprojekt lämpar sig för. Därför begränsar bestämmelsen inte vilka åtgärder som kan genomföras som samprojekt.

9 §. *Verkställighetsplan och anmälan om verkställande.* Det föreslås att paragrafen får bestämmelser för verkställighetsplan och anmälan om verkställande. Enligt den gällande lagen är antingen en plan eller en verkställighetsutredning en förutsättning för att stöd ska beviljas. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det när förutsättningen för att stöd ska beviljas är en verkställighetsplan som skogscentralen godkänt och när det ska vara en anmälan om verkställande. Verkställighetsplanen ska vara en förutsättning för att stöd för vitaliseringsgödsling, vård av torvmarkskog, byggande av skogsväg och vård av skogsnaturen ska beviljas.

I paragrafens 2 mom. ska det regleras att den som utarbetar verkställighetsplanen och anmälan om verkställande ska ha tillräcklig sakkunskap om åtgärden som stödet gäller. Bestämmelsen är allmänt hållen. Tillräcklig sakkunskap kan till exempel grunda sig på yrkesexamen, fristående examen eller på yrkeserfarenhet av planering och genomförande av åtgärder. Avsikten med kravet på planering och anmälan om verkställande är att styra markägarna till att anlita experttjänsterna inom skogsbranschen. Bakgrunden är att man genom god planering kan förbättra kvaliteten på och rapporteringen om arbetet. Å andra sidan har kraven på innehållet såväl i verkställighetsplanen som i anmälan om verkställandet varit och kommer även i fortsättningen att vara sådana att kunskap om skogsbranschen i praktiken är en förutsättning för utarbetandet av en handling. Villkoret för att verkställighetsplanen ska godkännas ska vara att man inte har börjat genomföra åtgärderna. Ett undantag görs för vägar på dikesrenar som planerats i samband med vård av torvmarksskog. Verksställighetsplanen kan godkännas fastän åtgärder avseende vägar på dikesrenar redan har vidtagits bara ansökan är under behandling i skogscentralen. Vägar på dikesrenar underlättar ordnandet av transporter på dikade områden. För istandsättning av diken är det viktigt att avverkning och virkestransporter fås igång i tid på det dikade området.

I paragrafens 3 mom. ska det enligt förslaget föreskrivas att verkställighetsplanen och anmälan om verkställande kan göras som eget arbete. För att utarbeta en verkställighetsplan och anmälan om verkställande kan stöd beviljas endast om dokumenten inte uppgörs som eget arbete.

I paragrafens 4 mom. föreslås det att jord- och skogsbruksministeriet får behörighet att utfärda närmare bestämmelser om krav på innehållet i verkställighetsplanen och anmälan om verkställande.

10 §. Stödets storlek och avsättning av medel. Enligt 1 mom. i paragrafen kan stöden differentieras regionalt enligt skogsbruksförhållanden och administrativa gränser. Stödets belopp kan också differentieras beroende på om det är fråga om en enskild lägenhets projekt eller ett samprojekt. Ekonomiskt sett är

det mer ändamålsenligt att genomföra projekt som större helheter. Å andra sidan bör de kostnader som markägaren har haft för verksamheten beaktas i stödets belopp. Markägarnas ställning är ojämlig beroende på naturförhållandena. Genom att stödbeloppen differentieras regionalt minskas ojämligheten på så sätt att ett förhållandevis större stöd riktas till dem som bedriver skogsbruk under sämre naturförhållanden. Såsom det framgår av formuleringen i paragrafens 1 mom. grundar sig differentieringen av stödbeloppen på statsrådets prövning av ändamålsenligheten. Därför ska det inte i alla fall finnas en skyldighet att differentiera stödbeloppen enligt kriterierna i momentet. Regional differentiering kan genomföras på basis av administrativa gränser, eftersom det administrativt sett är enklast. Med administrativt avgränsade regioner avses till exempel regionerna södra, mellersta och norra delarna av Finland enligt statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog (1308/2013). I synnerhet kostnaderna för utarbetandet av verkställighetsplaner varierar märkbart beroende på om det är frågan om en enskild lägenhets projekt eller samprojekt, och då är det nödvändigt att differentiera stödbeloppen.

Markägarnas intresse för skogsvårds- och grundförbättringsarbeten som har betydelse med tanke på skogarnas tillväxt beror ofta på med vilka medel de bäst kan uppmuntras till att vidta åtgärderna. I synnerhet när det gäller att få till stånd samprojekt mellan lägenheter krävs det pengar som incitament för planering och genomförande av arbetet. Det ligger i samhällets intresse att stödja markägarnas samarbete för att till exempel vattenvårdande åtgärder inom vårdprojekt i torvmarksskog ska genomföras kostnadseffektivt och verksamt och att sålunda åtgärder som har liten betydelse för virkesproduktionen men som till sina externa effekter är viktiga för samhället kan genomföras. Likaså krävs vid byggandet av skogsvägar samarbete mellan fastigheter för byggande och underhåll av vägnätet. I regioner där avkastningen av skogen är sämre är det med tanke på sporrande effekter motiverat att bevilja mer statliga stöd än i gynnsamma regioner för att samprojekt överhuvudtaget ska fås till stånd.

Enligt 1 mom. i paragrafen beviljas stödet som en procentandel av de godtagbara kostnaderna eller enligt kalkylerade grunder. När ett beräknat stöd fastställs bedöms kostnaderna utifrån anmälan om verkställande. Till den del det gäller gemensamt ägande som avses i 4 § 3 mom. i lagförslaget där fysiska personer äger minst hälften av en fastighet beviljas stödet i förhållande till de fysiska personernas ägarandel. Om stödbeloppet som ska beviljas för ett projekt är 1 500 euro och om fysiska personer äger hälften av den fastighet där åtgärderna utförs kan 750 euro beviljas i stöd.

I paragrafens 1 mom. föreslås ingen särskild bestämmelse om högsta tillåtna stödnivåer. De nya riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden anger de högsta tillåtna nivåerna. Avsikten är att notifiera de stöd som avses i lagförslaget till Europeiska kommissionen. Kommissionen fastställer i sitt beslut om godkännande högsta tillåtna nivåer för varje stöd som inte får överskridas. Enligt 6 § 3 mom. i statsunderstödslagen får statsunderstödet inte tillsammans med andra offentliga stöd överstiga det i Europeiska gemenskapens eller i finsk lagstiftning föreskrivna maximibeloppet av statsunderstöd eller annat offentligt stöd. Enligt 3 § i lagförslaget tillämpas på finansieringen enligt lagen bestämmelser enligt statsunderstödslagen. Lagförslaget ska inte ha några maximibelopp för stöden som kommer från reglerna för statligt stöd eftersom statsrådet enligt bestämmelsen i statsunderstödslagen i vilket fall som helst, när stödbeloppen fastställs, måste beakta de maximibelopp som kommissionen fastställt. Enligt paragrafens 4 mom. ska bestämmelser om stödets storlek, godtagbara kostnader och grunder för fastställande av stöden utfärdas genom förordning av statsrådet. I praktiken är statsrådet bundet av de högsta tillåtna stödnivåerna i kommissionens beslut om godkännande.

I paragrafen används ordet stöd. Det anses på direkt stöd. Enligt propositionen avskaffas lånen. I praktiken har lånen inte haft stor betydelse. Markägarna har fått förmånligare lån på marknadsvillkor, vilket har lett till mindre efterfrågan på lån från staten. När man dessutom beaktar de höga administrati-

va kostnaderna för behandlingen av lånen finns det inga grunder för att fortsätta med lånesystemet.

Den första meningen i paragrafens 2 mom. gäller maximibeloppet för stöd som beviljas ett projekt. För ett projekt kan det beviljas högst 200 000 euro per stödmottagare. Om ett stöd som ska beviljas skulle överstiga 200 000 euro beviljas stödet alltså inte till den del det överstiger 200 000 euro. För att så många privata markägare som möjligt ska kunna uppmuntras till god skogsvård och användning av skogen med de anslag som årligen finns till förfogande är det motiverat att begränsa det stödbelopp som beviljas enskilda stödmottagare för enskilda projekt. Under de tio senaste åren har av de åtgärder som har föreslagits få stöd endast miljöstödet och stödet för vårdprojekt av skogsnaturen beviljats över 200 000 euro per stödmottagare för ett projekt. I de fallen har det samlats ihop så många objekt som möjligt i samma miljöstödsavtal för miljöstöd hos samma markägare, det vill säga samfälliga skogar. Inget hinder finns i fortsättningen för att objekten delas på flera ansökningar. Vad gäller vårdprojekt för skogsnaturen föreslås att det största beloppet som beviljas på en gång är 400 000 euro eftersom stödmottagaren där aldrig är en enskild privat markägare. Vanligtvis är det fråga om en sammanslutning eller en yrkesutövare som planerar och genomför ett naturvårdsprojekt i samarbete med flera markägare. Den föreslagna bestämmelsen hör också ihop med de nya reglerna för statligt stöd. Om ett stöd som beviljas på en gång är över 500 000 euro bör bland annat stödmottagarens namn och det beviljade stödbeloppet publiceras på skogscentralens webbplats. Eftersom maximibeloppet per projekt är 200 000 euro innehåller lagförslaget ingen bestämmelse om att stödmottagarna och de beviljade stöden ska offentliggöras. De två sista meningarna i paragrafens 2 mom. har samband med bestämmelsen om stödmottagare i lagförslaget. Enligt 4 § 3 mom. i lagförslaget betraktas som enskilda markägare också sådana fysiska personer som tillsammans med ett bolag äger en fastighet. De fysiska personernas ägarandel ska då utgöra minst hälften av fastigheten. Paragrafens 2 mom. har samband med detta samägarför-

hållande. Bestämmelsens utgångspunkt är att den relativa andelen fysiska personer ska uppfylla kraven i lagen som ställs på minimistorlek för ett projekt. Om de fysiska personernas sammanlagda ägarandel av en gemensam fastighet är hälften och om den fastställda minimistorleken för ett projekt är 2 hektar ska hela projektet vara minst 4 hektar. Bestämmelsen kan komma att tillämpas till exempel på gårdsbruk, där det också förekommer att gårdsbruk bedrivs i form av företag. Antalet sådana fall kan bedömas bli obetydligt. I 2 mom. i paragrafen föreslås också en bestämmelse om minimibeloppet på stöd för vårdprojekt i skogsnaturen.

Enligt paragrafens 3 mom. ersätts markägaren genom miljöstödet för inkomstbortfall vid virkesproduktionen med avdrag för markägarens självriskandel. Den nuvarande beräkningsgrunden bevaras i övrigt som den är, men trädbeståndets marknadsvärde i en särskilt viktig livsmiljö ska jämföras med trädbeståndets marknadsvärde på en skogsfastighet där objektet ligger. I nuläget jämförs trädbeståndets avverkningsvärde på ett objekt för miljöstödsavtal med trädbeståndets avverkningsvärde på samma ägares alla skogsfastigheter som ligger i en viss kommun. Stödet beviljas som ersättning för grundvärdet och på basis av trädbeståndets marknadsvärde minskat med den ringa skada som avses i skogslagen och som markägaren är skyldig att bära. Miljöstödet ska bestå av grundersättning, ersättning för trädbeståndets marknadsvärde och annan ersättning. Grundersättningen är det aritmetiska medeltalet av medelrotpriset per kubikmeter virke i landskapet under föregående kalenderår multiplicerat med tio för varje påbörjad hektar på objektet för miljöstödet. Ersättningen för trädbeståndets marknadsvärde är den del av trädbeståndets marknadsvärde på ett objekt för miljöstöd som överstiger den skada som i skogslagen avses med större än ringa. När trädbeståndets marknadsvärde fastställs används till exempel det aritmetiska medeltalet av medelrotpriset per kubikmeter virke i landskapet under föregående kalenderår. Beräkningsgrunden för miljöstödet belopp är såsom i nuläget ett belopp som räknas ut för varje kalenderår och som är en trettiondedel av grundersättningen och ersättningen för

trädbeståndets marknadsvärde. Det grundar sig på virkesmängdens teoretiskt uppskattade förnyelsetakt och de i praktiken verkställda avverkningarna i södra Finland. Virkesvolymen ska nuförtiden avverkas på ett hållbart sätt så att man i genomsnitt inom trettio år har motsvarande mängd virke på området.

I paragrafens 3 mom. ska det enligt förslaget föreskrivas att miljöstöd inte beviljas om beloppet per avtal skulle bli mindre än 500 euro. Bestämmelsen gör det möjligt att bevilja miljöstöd till exempel i fall där en fastighet som är objekt för miljöstöd ägs av två fysiska personer, om stödet som ska beviljas är totalt minst 500 euro eftersom minimibeloppet som ska beviljas uppskattas per avtal. Enligt 4 § 3 mom. i lagförslaget är fysiska personer som äger minst hälften av en fastighet tillsammans med ett bolag berättigade till stöd. Avsikten är att stödbeloppet då bestäms i förhållande till de fysiska personernas sammanlagda ägarandel. Om andelen är under 500 euro beviljas inget stöd.

Statsrådet har normgivningskompetens när det gäller att tillämpa statsbudgeten och behörighet att meddela kompletterande föreskrifter om budgetanslag. Med beaktande av de här omständigheterna samt de statsfinansiella aspekterna är det motiverat att statsrådet har prövningsrätt i fråga om stödbeloppet. Därför föreslås det i paragrafens 4 mom. att närmare bestämmelser om stödets storlek, godtagbara kostnader, grunder för beräkning av miljöstöd och övriga grunder för fastställande av stöden utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap. **Ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt**

I kapitlet föreslås bestämmelser om ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt. Kapitlets rubrik hänför sig till bestämmelser i riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden. I propositionen anses det att det är ändamålsenligt att ta med de nedan nämnda skogsvårdsåtgärderna bland åtgärder som ska stödjas, eftersom man genom att sporra skogsägare att utföra dem på ett balanserat sätt kan utveckla skogarnas hälsa och förmåga att uthärda störningar.

Samtidigt har åtgärderna även långvariga effekter som förbättrar skogarnas avkastning.

11 §. Tidig vård av plantbestånd. Paragrafen föreslås få bestämmelser om stöd för tidig vård av plantbestånd. Det föreslagna arbetsslaget är nytt, men motsvarar vård av plantbestånd som ingår i begreppet vård av ungskog i 6 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen. Enligt 1 mom. i paragrafen kan stöd beviljas för slyröjning och gallring av plantbestånd samt avlägsnande och gallring av låg skärm. Ytterligare kan stöd beviljas för uppsamling av klenträäd i samband med dessa arbeten.

I paragrafens 2 mom. ska det ingå bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för stöd för tidig vård av plantbestånd. De förutsättningar som nämns i momentet är delvis jämförbara med de nuvarande villkoren för vård av plantbestånd inom värden av ungskog. I förutsättningarna för beviljandet av stöd för tidig vård av plantbestånd beaktas skyldigheten att förnya skog enligt skogslagen på så sätt att statsrådet genom förordning fastställer en nedre gräns för tidig vård av plantbestånd så att stöd inte beviljas för plantbestånd som är lägre än gränsen. För att arbetsslaget ska stödjas ställs enligt förslaget krav på objektets minimiareal, plantbestånd och trädbeståndets täthet efter behandling, avgång och medellängd. Det får inte behövas omedelbar vård på objektet efter behandlingen, men onödigt putsande av plantbestånd och röjning eller gallring av viltsnår bör undvikas. Tidig vård av plantbestånd ska enligt 6 § 1 mom. i lagförslaget utföras i enlighet med god yrkespraxis i skogsbranschen.

Enligt paragrafens 3 mom. ska närmare bestämmelser om objektets minimiareal, kraven på plantbestånd och på trädbeståndets täthet, avgång och medellängd efter behandling, om konstaterande av utfört arbete i plantbestånd samt om övriga stöd villkor och grunder för fastställande av stöd i den föreslagna paragrafen utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Vård av ungskog. Paragrafen ska enligt förslaget föreskriva om stödet för vård av ungskog. Det föreslagna stödet motsvarar delvis stödet för vård av ungskog enligt 6 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen. Enligt 1 mom. i paragrafen kan stöd beviljas för

röjning och gallring av äldre plantbestånd samt avlägsnande och gallring av låg skärm. Stöd kan också beviljas för iståndsättning av ungskog när åtgärden inte är kommersiellt lönsam. Dessutom kan stöd beviljas för hopsamling av klenträäd i samband med de här arbetena. Avsikten med de åtgärder som föreslås i paragrafens 1 mom. är att förhindra att ungskog blir för tät samt att trädbeståndets kvalitet försvagas och utsätts för förstörelse och skador i avverkningsfasen. Stamkvistning av kvalitetsträd ska inte stödjas i fortsättningen.

I paragrafens 2 mom. ska ingå bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för stöd för vård av ungskog. De förutsättningar som nämns i momentet är delvis jämförbara med de nuvarande villkoren för stöd för vård av ungskog. För beviljande av stöd förutsätts att objektet uppfyller kravet på minimiareal, kraven på trädbeståndets täthet, avgång, medellängd eller diameter i brösthöjd efter behandling och att objektet inte behöver omedelbar vård efter behandlingen. Objektet får inte behöva omedelbar vård efter behandlingen, men onödigt uppsnyggning i äldre plantbestånd och unga gallringsskogar samt röjning eller gallring i viltbuskage borde undvikas. Vård av ungskog ska enligt 6 § 1 mom. i lagförslaget utföras i enlighet med god yrkespraxis i skogsbranschen.

Enligt paragrafens 3 mom. ska närmare bestämmelser om objektets minimiareal, kraven på trädbeståndets täthet, avgång, det hopsamling av klenträäd minimimängd, medellängd eller diameter i brösthöjd efter behandling, om konstaterande av utfört arbete för vård av ungskog samt om övriga stöd villkor och grunder för fastställande av stöd som avses i den föreslagna paragrafen utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §. Vitaliseringsgödsling. Paragrafen föreslås föreskriva om stödet för vitaliseringsgödsling. Paragrafen är mer detaljerad än definitionen i 6 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. ska de allmänna förutsättningarna för stödet regleras. Avsikten är att kraven för att stödet ska beviljas huvudsakligen hålls kvar. För beviljande av stöd ska det fortsättningsvis förutsättas att objektet uppfyller kravet på minimiareal och att

arbetet utförs i sådana skogar där utvecklingen av trädbeståndet trots skogsvårdsåtgärder avtar på grund av obalans mellan näringsämnen i marken som genom gödsling kan fås att återhämta sig. Med skogsvårdsåtgärder hänvisas det till andra skogsvårdsåtgärder än vitaliseringsgödsling enligt 1 mom. i paragrafen. Avsikten är att man inte med statens stöd kontinuerligt finansierar gödsling av samma objekt. I paragrafens 2 mom. krävs det dessutom att gödsselfabrikatet lämpar sig för att rätta till obalansen mellan näringsämnen. I nuläget föreskrivs det om kravet på minimiyta i 6 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ska utföras för trygghet av virkesproduktionens uthållighet 44/01.

I nuläget är villkoret för att stöd ska beviljas en tillräcklig värmesumma. Det föreslås att villkoret avskaffas eftersom värmesumma som begrepp för den enskilda markägaren inte är lätt att förstå vid bedrivandet av skogsbruk i praktiken.

Enligt 6 § i lagförslaget ska arbetena vara ekonomiska samt ändamålsenliga med tanke på att skogarnas biologiska mångfald ska bevaras. Dessutom ska åtgärderna enligt paragrafen utföras i enlighet med god yrkespraxis i skogsbranschen. Enligt paragrafen ska det arbete eller de åtgärder som får stöd överensstämma med vad som bestäms i andra lagar. Därför ska till exempel gödsselfabrikat som används vid vitaliseringsgödsling vara förenliga med vad som föreskrivs i lagen om gödsselfabrikat (539/2006).

Enligt 9 § 1 mom. i lagförslaget ska en förutsättning för att vitaliseringsgödsling ska beviljas vara en verkställighetsplan som skogscentralen godkänt. Verkställighetsplanen bör vid behov innehålla en analys av näringsämnen eller någon annan tillräcklig redogörelse för näringsämnessituationen.

I paragrafens 3 mom. ska beviljandet av stödet begränsas. Stöd beviljas inte om man vid planering av åtgärden inte har fäst särskild vikt vid åtgärdens konsekvenser för vattnen och vid minskning av de eventuella negativa effekter som åtgärden medför. På dessa kan man inverka till exempel genom gödslingstidpunkten och gödslingstekniken.

I 4 mom. i paragrafen föreslås det att särskilda krav ska reglera vitaliseringsgödsling på torvmark. Vid gödsling på torvmark bör kraven på objektets näringsnivå uppfyllas. Kraven ska utfärdas genom förordning av statsrådet. På torvmark bör ett objekt till näringsnivån minst motsvara lingontorvm. Vid vitaliseringsgödsling av torvmark ska dräneringen på området vara i skick. Om denna förutsättning inte uppfylls före gödslingen, kan stödet dock beviljas om gödslingen sker i samband med ett sådant projekt för vård av en torvmarksskog som skogscentralen har godkänt för finansiering med stöd av denna lag. Stöd för skötsel av torvmarksskog ska ingå i 15 § i lagförslaget.

I 5 mom. i paragrafen föreslås det att närmare bestämmelser om objektets minimiareal, gödslingsobjekt, grunder för valet av gödsselfabrikat, nedre gräns för näringsnivån i torvmarker samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §. Bekämpning av rotticka. I paragrafen föreslås bestämmelser om bekämpning av rotticka. Enligt 2 mom. i paragrafen förutsätts det för att stödet ska beviljas att arbetet utförs i samband med avverkning på mineraljord i riskområden för utbredning av rotticka från början av maj till slutet av november. Definitionen av mineraljord omfattar också växtplatserna med tunt torvlager. Det föreslås att stödet i paragrafen till innehållet avviker från 23 § 2 mom. i den gällande lagen så att stöd inte längre beviljas för mekanisk bekämpning av rotticka, alltså stubbrytning. Stubbrytningen sker numera snarare för att ta tillvara energived än för att bekämpa rotticka. Stubbrytningen är i regel marknadsorienterad så det är inte ändamålsenligt att avsetta statligt stöd till den. Paragrafen skiljer sig till innehållet från den gällande lagen även genom att bekämpning av rotticka kan utföras ännu i november. Rottickans spridningssäsong har blivit längre eftersom vintervädret har blivit mildare och köldperioderna kortare. Därför är det nödvändigt att göra det möjligt att bekämpa rottickan ännu under november. Stödet för bekämpning av rotticka skiljer sig från nuvarande praxis vad gäller stödmottagarna. Enligt 4 § i lagförsla-

get kan stöd för bekämpning av rotticka beviljas även andra än enskilda markägare. Stöd kan dock inte riktas till statens skogar. Att definitionen av stödmottagare utvidgas kan motiveras med att skogarnas hälsotillstånd bevaras.

Paragrafens 3 mom. innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om riskområden för utbredning av rotticka, bekämpningsobjekt samt om övriga stödvillkor och grunder för fastställande av stöd.

15 §. Vård av torvmarksskog. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om stöd för vård av torvmarksskog. Det gäller en ny stödform i stället för iståndsättningsdikning. När projekten planeras och genomförs bör man granska behovet av iståndsättningsdikning på tidigare dikade områden, näringsämnessituationen, ordnandet av transportförbindelser, skogsvården samt avverkningsarbetena som en helhet. Samtidigt ska de åtgärder som behövs för en gynnsam utveckling av trädbestånd beaktas i större utsträckning och planeras mer centralt än i nuläget. Samtidigt kan man också spara på de resurser som planeringen av olika åtgärder kräver. I samband med vårdprojekt för torvmarksskog kan också andra åtgärder stödjas såsom tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och vitaliseringsgödsling om villkoren för beviljandet av det aktuella stödet uppfylls.

I paragrafens 1 mom. definieras de åtgärder för vilka stöd för vård av torvmarksskog kan beviljas. Åtgärderna i den föreslagna paragrafens 1 mom. är desamma som redan nu ingår som åtgärder i iståndsättningsdikningsprojekt.

I 1 mom. i paragrafen nämns vattenvård som en av de åtgärder som ska stödjas. Genom dem strävar man bland annat efter att förhindra olägenheter på grund av sedimenttransport. Till åtgärderna hör dessutom andra aspekter än vattenvård såsom till exempel att förhindra att fårar och täckdiken belägna längre nedströms täpps till, vilket inte direkt är vattenvård men det hör till dikarens skyldigheter.

I paragrafens 2 mom. ska de allmänna förutsättningarna för stödet regleras. Förutsättningarna i paragrafens 2 mom. är huvudsak-

ligen de samma som för iståndsättningsdikningens del i den nuvarande 7 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ska utföras för trygghet av virkesproduktionens uthållighet (44/01) och i 4 punkten i bestämmelsen om planering med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (50/99).

Med beaktande av åtgärdernas betydelse för vattenvården krävs det i 2 mom. 1 punkten i paragrafen att en separat utredning om åtgärder som är nödvändiga med tanke på vattenvården bör bifogas till verkställighetsplanen. Kraven på innehållet i planen anges mer ingående genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. En anmälan som avses i 5 kap. 6 § i vattenlagen och som hänförs sig till skötselplanen för torvmarksskog ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen på samma sätt som man gör i nuläget när det gäller iståndsättningsdikning. De uppgifter som gäller anmälan är den utredning som avses i paragrafens 2 mom. 1 punkten.

I paragrafens 2 mom. 2 punkt förutsätts det att projektet uppfyller kraven på minimiyta, näringsämnesnivå och krav på antingen virkesmängd eller plantbestånd samt andra krav som gäller området. Också i fråga om iståndsättningsdikning finns det nu för tiden krav på minimiareal. Objektet bör vara minst fem hektar. Kravet på näringsnivå är däremot nytt. Enligt förslaget är det nödvändigt att det fastställs en nedre gräns för näringsnivån vad gäller finansieringen. Det är inte ändamålsenligt att finansiera vård av torvmarksskog på de kargaste växtplatserna med statligt stöd. Enligt 5 mom. ska det utfärdas mer ingående bestämmelser om näringsnivån i olika stöd-zoner genom förordning av statsrådet. Stöd för vård av torvmarksskog kan beviljas för växtplatser i södra och mellersta Finland vid en näringsnivå som minst motsvarar karg mo eller ristormo och i norra Finland för växtplatser som till näringsnivån motsvarar torr mo eller lingontormo II. Med södra och mellersta Finland avses här de administrativa gränserna i statsrådets förordning om skötsel och användning av skog som grundar sig på förhållandena inom skogsbruket. När det gäller trädbeståndet ska man fästa vikt vid bland annat mängden avdunstande träd. I

förnyelsefärdiga skogar håller träden områdets vattenhushållning i skick genom avdunstning, varför dikesrensning i allmänhet inte behövs för att förhindra trädbeståndet från att förfalla. Iståndsättning av vattenhushållningen i förnyelsefärdiga skogar är ekonomiskt ändamålsenligt först i samband med en förnyelseavverkning. Då undviker man trädskador som uppstår vid dikesrensning och en ny iståndsättning av diken som blockerats vid avverkningen.

Enligt paragrafens 2 mom. 3 punkt är förutsättningen för att stöd ska beviljas att trädbeståndets tillväxt tydligt har återhämtat sig efter nydikningen. Trädbeståndets återhämtning bör bedömas på basis av virkesmängd och årlig tillväxt. Om det gäller plantbestånd bör de uppfylla de krav som skogslagen ställer på plantbestånd.

Enligt 2 mom. 4 punkten i paragrafen bör tillståndet i skogen på området vara tillfredsställande med avseende på skogsvården eller behandlingen av trädbeståndet bör ske i samband med vården av en torvmarksskog för att rensning av diken och kompletteringsdikning ska vara ändamålsenligt. Med tanke på skogens utveckling är det ändamålsenligt att koordinera vårdarbeten och avverkningar med restaurering av diken. Att avverkningarna har avslutats före ett vårdprojekt i torvmarksskog påbörjas underlättar iståndsättning av diken och minskar skadorna på trädbeståndet.

I paragrafens 3 mom. föreslås begränsningar av stöden. Stöd beviljas inte om man vid planering av åtgärden inte har fäst särskild vikt vid de konsekvenser för vattnen och miljön som åtgärderna har samt vid minskning av de eventuella negativa effekter som åtgärderna medför. Vid planeringen och genomförandet ska bästa möjliga tillgängliga prisvärda vattenvårdsmetoder och vattenvårdsanläggningar tillämpas. En motsvarande bestämmelse ska finnas i lagförslagets 13 § 3 mom. som gäller vitaliseringsgödsling. Att få stöd för vård av torvmarksskog ska också begränsas av övergångsbestämmelsen i lagförslagets 48 § 7 mom.

I paragrafens 4 mom. föreslås att närmare bestämmelser om vattenvårdsåtgärder, objektets minimiareal, nedre gräns för näringsnivån per stödzon samt om krav på antingen virkesmängden eller plantbeståndet och

andra krav som gäller området, krav på objektets tillstånd med avseende på skogsvården och andra vårdåtgärder i en torvmarksskog samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt paragrafens 5 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet genom förordning föreskriva om kravet på innehåll i planen om vattenvård.

3 kap. Vägnät

I kapitlet föreslås bestämmelser om stöd för byggande av skogsvägar. Stödet för byggande av en skogsväg indelas i stöd för grundlig förbättring av en enskild väg och stöd för byggande av en ny skogsväg. Syftena med stödet för byggande av skogsväg skiljer sig så pass från de övriga stöden i lagförslaget att det är ändamålsenligt att bestämmelserna om stödet finns i ett separat kapitel. Syftet med stöd för byggandet av skogsvägar är att ta hand om skogsvägnätet som en del av det sekundära vägnätet. Ett fungerande skogsvägnät tjänar transporter inom skogsbruket, men det har även en mer allmän betydelse för ordnandet av transport- och trafikförhållandena på landsbygden. Skogsvägnätet är inte nödvändigt enbart för virkestransporter. Det behövs också för skogsvårdsarbeten. Skogsvägar tjänar vid sidan av persontransport även trafik inom den övriga företagsverksamheten i jordbruket och på landsbygden. Ett fungerande skogsvägnät skapar också möjligheter för olika slags rekreationsbruk av skogarna såsom bär- och svampplockning, jakt och naturturism. Skogsvägnätet tryggar många människors förbindelser till fritidsbostaden. Dessutom förbättrar skogsvägnätet brandskyddet och räddningsväsendet.

16 §. Byggande av skogsväg. I paragrafen ingår bestämmelser om stöd för grundlig förbättring av enskilda vägar och byggande av nya skogsvägar. Arbetslagets namn ska ändå fortfarande vara byggande av skogsväg såsom i den gällande lagen. Med skogsväg avses vägar enligt 5 § 2 mom. i lagen om enskilda vägar (358/1962). Kravet på att den nya vägen ska vara en skogsväg som avses i 5 § 2 mom. i lagen om enskilda vägar ingår i

definitionen i 6 § 1 mom. 7 punkten i den gällande lagen. Grundlig förbättring kan även gälla andra enskilda vägar. Enligt paragrafens 1 mom. kan en grundlig förbättring av en enskild väg gälla hela vägen, en del av den eller konstruktioner. Enligt 6 § 1 mom. 7 punkten i den gällande lagen avses med byggande av skogsväg även byggande av en särskild upplagsplats som ansluter sig till en skogsväg eller behövs för skogsbruket. En motsvarande bestämmelse om att bygga en upplagsplats ingår i paragrafens 1 mom. Byggandet av en upplagsplats kan alltså fortfarande ingå i projekt som handlar om byggande av skogsvägar eller grundlig förbättring av enskilda vägar. En grundlig förbättring av en enskild väg kan gälla byggande av en separat upplagsplats vid vägen eller anläggning av en vägtrumma som motsvarar en bro trots att vägen inte i övrigt byggs om.

I paragrafens 2 mom. anges enligt förslaget de allmänna förutsättningarna för stöd såväl för grundlig förbättring av enskilda vägar som för byggande av nya skogsvägar. Nedan i 17 § i lagförslaget anges ytterligare villkor för grundlig förbättring av en enskild väg och i 18 § ytterligare villkor för byggande av en ny skogsväg. Såsom i nuläget är en förutsättning för att stödet ska beviljas att vägen ska lämpa sig för transporter inom skogsbruket året om. En motsvarande bestämmelse finns i 8 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ska utföras för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet 44/01. Nytt är att rätten att begränsa användningen av vägen under menförestiden uttryckligen ska nämnas i lagen. Att bygga skogsvägar som ska hålla för menföre är inte ekonomiskt motiverat. Genom att tillåta att användningen av vägen begränsas under menförestiden till exempel genom viktbegränsningar förebyggs skador på vägen. Nytt är även att en uttrycklig bestämmelse om prövning av ändamålsenlighet tas in i lagen. De projekt som stöds bör vara ändamålsenliga med tanke på det sekundära vägnätet som helhet. Det innebär bland annat att trafiklederna bör vara farbara ända från avverknings- och transportkedjans början på skogsvägen till fabriken för att trygga virkestransporterna. Vid prövning av ett projekts

ändamålsenlighet bör man i mån av möjlighet utnyttja planer över vägnät som skogscentralen har utarbetat eller skaffat.

Enligt paragrafens 2 mom. kan stöd anvisas endast för vägar för vilka man har grundat vägrätt i enlighet med lagen om enskilda vägar. Vidare krävs det att ett väglag har beslutat om grundlig förbättring av en enskild väg eller om byggandet av en ny skogsväg. Det innebär att stöd kan beviljas endast för samprojekt. Undantag utgörs av projekt som genomförs av en enda samfällad skog. Enligt 8 § 3 mom. i lagförslaget definieras projekt som genomförs av en enda samfällad skog som samprojekt. Samfällda skogar har egna vägar där det inte har hållits vägförrättning enligt lagen om enskilda vägar. Vägförrättning behöver inte hållas eftersom det då inte behövs vägrätt på andras mark. Enligt paragrafens 2 mom. skiljer sig kravet från det nuvarande: enligt gällande bestämmelser kan statsmedel i undantagsfall beviljas för ett grundförbättringsprojekt om vägrätterna annars har fastställts vid en lantmåteriförrättning och markägarna skriftligt har avtalat om att dela kostnaderna. Det kommer i fortsättningen att bli ännu viktigare än tidigare att komma överens om underhållet av skogsvägar och även av andra enskilda vägar när bebyggelsen blir glesare i avlägsna trakter där ett skogsvägnät som är i skick har stor betydelse även för annan trafik än för skogsbrukets transporter och trafik. Det är således nödvändigt att stärka betydelsen av vägrätterna som fastställs med stöd av lagen om enskilda vägar och vid vägförrättningen där ett väglag bildas betona dess ställning och ansvar i fråga om vägens underhåll.

Enligt 3 mom. i paragrafen ska det utfärdas närmare bestämmelser om byggande av en upplagsplats som avses i 1 mom. samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd genom förordning av statsrådet.

17 §. Ytterligare förutsättningar för beviljande av stöd för grundlig förbättring av en enskild väg. Det föreslås att i paragrafen finns bestämmelser om villkoren för grundlig förbättring av enskilda vägar. Dessutom ska kravet för att stöd ska beviljas vara att villkoren i 16 § uppfylls. Enligt paragrafens 1 mom. ska ett projekt för grundlig förbättring

av enskild väg uppfylla kraven på vägens minimilängd och minimibredd, den uppskattade andelen transporter inom skogsbruket, och om projektet innefattar byggande av en ny väg, kraven på andelen ny väg. Vidare ska en förutsättning vara att underhållet har skötts för en väg som ska grundligt förbättras. En motsvarande bestämmelse finns i 8 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ska utföras för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet 44/01. Dessutom krävs det att väglaget på det sätt som avses i lagen om enskilda vägar har beslutat att påbörja en ombyggnad eller att en samfällad skog har fattat det beslutet.

Enligt den gällande lagen är det en förutsättning för att stöd för grundlig förbättring av enskild väg ska beviljas att projektet inte har beviljats understöd enligt 93 § i lagen om enskilda vägar. Kravet gäller även i fortsättningen finansiering av enskilda vägar direkt med stöd av 7 § i lagförslaget. I den paragrafen föreskrivs det med anledning av Europeiska unionens regler om statligt stöd att stöd enligt den föreslagna lagen inte beviljas om annat offentligt stöd har beviljats för ett arbete eller en åtgärd som ska finansieras.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om begränsningar som gäller beviljade av stöd. Stöd för grundlig förbättring av en enskild väg förutsätter att grundlig förbättring av vägen inte har finansierats med medel enligt lagen om enskilda vägar under de senaste 20 åren. Avvikelse kan dock göras från detta krav om användningen av vägen har förändrats väsentligt på grund av att transporterna inom skogsbruket har ökat eller kommer att förändras på grund av en uppskattad ökning eller om vägens struktur inte längre lämpar sig för den virkestransportmateriel som används. Bestämmelsen ska dock beakta den föreslagna vård- och underhållsskyldigheten. Sålunda ska förutsättningen för avvikelser vara att det från finansieringen av den grundliga förbättringen av vägen med offentliga medel har löpt minst tio år. Tiden ska räknas från slutbetalning av finansieringen. Med slutbetalning avses i denna proposition betalning av den sista posten av finansieringen. Att få stöd ska också begränsas av över-

gångsbestämmelsen i lagförslaget 48 § 7 mom.

Enligt 3 mom. i paragrafen ska närmare bestämmelser om kraven på vägens minimilängd och minimibredd, uppskattad andel transporter inom skogsbruket och andelen ny väg, om vägens underhåll samt om övriga i paragrafen föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §. Ytterligare förutsättningar för beviljande av stöd för byggande av en ny skogsväg. Det föreslås att paragrafen reglerar villkoren för byggande av en ny skogsväg. Dessutom ska kravet för att stöd ska beviljas vara att villkoren i 16 § uppfylls. Bygget av en ny väg stöds endast som samprojekt. Dessutom är villkoren för stödet att den nya skogsvägen uppfyller kraven på vägens minimilängd och minimibredd, den maximala vägtätheten och den uppskattade andelen transporter inom skogsbruket. Bestämmelsen motsvarar 8 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ska utföras för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet 44/01.

Enligt paragrafens 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om kraven på den nya skogsvägens minimilängd och minimibredd, maximala täthet och uppskattade andel transporter inom skogsbruket samt om övriga stöd villkor som föreskrivs i paragrafen och grunder för fastställande av stöd genom förordning av statsrådet.

4 kap. **Bevarande av skogarnas biologiska mångfald och vård av skogsnaturen**

I kapitlet föreslås bestämmelser om miljöstöd och projekt för vård av skogsnaturen. I den gällande lagen finns bestämmelserna om de båda stöden i skilda kapitel. Syftet med båda stöden är att främja den biologiska mångfalden i skogarna och att bevara skogsnaturen.

19 §. Miljöstöd. Enligt förslaget ska paragrafen innehålla bestämmelser om miljöstöd. Miljöstödet skiljer sig från de andra stöden i förslaget: stödet förutsätter ett avtal mellan markägaren och skogscentralen. Det innebär

att stöd för beredning av miljöstödsavtal enligt 20 § i lagförslaget inte kan beviljas utan att markägaren och skogscentralen har ingått ett avtal. Det är inte ändamålsenligt att använda medel för miljöstöd för beredningsarbeten som inte leder till att miljöstödsavtal ingås. De avtal som avses i paragrafen är förvaltningsavtal enligt 3 § i förvaltningslagen som innebär att skogscentralen utövar offentlig makt. Lagförslaget 24 § innehåller närmare bestämmelser om förfarandet som gäller hur avtalet ska ingås. Bestämmelser om miljöstöd finns i 19 § i den gällande lagen och i jord- och skogsbruksministeriets beslut om miljöstöd för skogsbruket (144/2000).

I paragrafens 1 mom. fastställs det allmänna tillämpningsområdet för miljöstödet. Grunderna nämns också i 19 § 1 mom. i den gällande lagen. Såsom i nuläget ska miljöstödet i första hand kunna beviljas när en markägare är intresserad av att trygga särskilt viktiga livsmiljöer som avses i skogslagen i större utsträckning än vad skogslagen kräver. Genom miljöstödet kan man även till exempel främja skogsobjekt inom nätverket Natura 2000 samt trygga naturtyper enligt METSO-programmet. Det nya i paragrafens 1 mom. är dock att stöd kan beviljas för beredning av miljöstödsavtal. Bestämmelsen om beredning av miljöstödsavtal ska ingå i 20 § i lagförslaget. I nuläget är villkoret för miljöstöd att en markägare som uppfyller skyldigheterna i miljöstödsavtalet orsakar olägenheter som inte är ringa. Bestämmelsen som gäller ringa olägenheter är kopplad till en bestämmelse i skogslagen som ändrades genom lagen om ändring av skogslagen (1085/2013).

Enligt 11 § i skogslagen kan undantagslov på markägarens ansökan beviljas för att användningsbegränsningarna som ska främja tryggheten av biologisk mångfald i särskilt viktiga livsmiljöer inte äventyrar egendoms-skyddet enligt grundlagen. Undantagslov får dock inte beviljas, om det för åtgärden har beviljats eller kommer att beviljas miljöstöd som avses i lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk eller ett tillräckligt stöd av statsmedel på andra grunder. Före den 1 januari 2014 fanns det ingen definition i 11 § i skogslagen av vad som avses med ekono-

miskt bortfall och tröskeln för att det är ringa. Gränsvärdet för miljöstöd som avses i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk tillämpades på villkoren för undantagslov enligt skogslagen.

Riksdagen har genom lagen om ändring av skogslagen tagit ställning till storleken på ringa ekonomiskt bortfall i samband med att främja biologisk mångfald som med tanke på markägarna kan anses skäligt utan särskild ersättning. Enligt 11 § i den gällande skogslagen ska bortfallet anses vara ringa när det ekonomiska bortfallet till följd av inskränkningar i användningen av områden enligt 10 a och 10 b § är mindre än fyra procent av värdet på det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet för den som söker om undantagslov där behandlingsområdet ligger eller mindre än 3 000 euro.

Vad gäller villkoren för miljöstöd är situationen densamma när det gäller att trygga den biologiska mångfalden och det ekonomiska bortfall det orsakar, så det är motiverat att tillämpa gränsvärdet i skogslagen även på miljöstödet. Eftersom syftet med miljöstödet uttryckligen är att undvika avverkningar som berättigas med undantagslov enligt skogslagen i livsmiljöer som är viktiga med tanke på mångfalden är det ändamålsenligt att undantagslovet i skogslagen och villkoren för miljöstöd motsvarar varandra.

Såsom i skogslagen ska i propositionen det ekonomiska bortfallet granskas per skogsfastighet till skillnad från den nuvarande praxisen med granskning per kommun. Ändringen sänker tröskeln för ringa olägenhet i situationer där tröskeln utgörs av en gräns på fyra procent och markägaren har flera skogsfastigheter i samma kommun. Granskningen per skogsfastighet leder också till att de markägare som har flera miljöstödsobjekt på olika fastigheter i samma kommun till skillnad från dagens läge måste tolerera ringa olägenhet flera gånger. Om det emellertid finns flera miljöstödsobjekt på samma skogsfastighet bör markägaren tolerera ringa olägenhet endast en gång.

En annan ändring jämfört med nuläget är att det avverkningsvärde som använts vid uträkningen av tröskeln på fyra procent ändras till marknadsdugligt trädbestånd. Detta höjer tröskeln för ringa olägenhet i situationer där

tröskeln utgörs av en gräns på fyra procent. I praktiken leder detta till att den alternativa gränsen på 3 000 euro oftare än i nuläget kommer att tillämpas som tröskel för ringa bortfall, eftersom det för markägaren fördelaktigare alternativet tillämpas.

Enligt paragrafens 2 mom. är det en förutsättning för stöd att markägaren ingår ett avtal med skogscentralen där markägaren förbinder sig att inom ett visst område bevara skogarnas biologiska mångfald samt att inte vidta några skogsbruksåtgärder inom området utan skogscentralens samtycke. Bestämmelsen i paragrafens 2 mom. gäller alla miljöstödsavtal inom skogsbruket. Däremot kommer skyldigheten i paragrafens 3 mom. i fråga endast när man på markägarens initiativ också avtalar om en vård- och användningsplan för objektet. Vård- och användningsplanen tas upp i 20 § i lagförslaget.

Paragrafens 4 mom. föreskriver om avtalens giltighetstid. Avtalen ska gälla i tio år såsom i nuläget. Fram till ingången av 2004 gjordes avtalen upp för 30 år. I paragrafen ska det även anges att avtalet fortsätter att gälla fastän området byter ägare. Den nya ägaren ska ha rätt att säga upp avtalet. Det föreslås att uppsägningen av avtal regleras i 7 kap. Avsikten är att avtalen även framöver ska föras in i fastighetsregistret. Bestämmelser om att införa uppgifter i fastighetsregistret finns i 33 §.

Enligt paragrafens 5 mom. utfärdas närmare bestämmelser om hur miljöstödet ska riktas och när åtgärderna enligt 1 mom. är mer omfattande än vad som föreskrivs i skogslagen samt om övriga i paragrafen föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd genom förordning av statsrådet.

20 §. Vård- och användningsplan och övrig beredning av miljöstödsavtal. Paragrafen ska enligt förslaget reglera innehållet i vård- och användningsplanen samt övrig beredning av miljöstödsavtal. I de vård- och användningsplaner som hör till miljöstödsavtalen ingår de naturvårdande åtgärder som ska utföras på miljöstödsobjektet och tidpunkterna när de ska genomföras. Sådana åtgärder är till exempel att ta bort granar ur lundar och överflödigt växtlighet på solexponerade åsslutningar. Kravet ska ingå i paragrafens 1 mom. Såsom ovan konstaterats är en vård- och an-

vändningsplan nödvändig om skogsbruksåtgärder ska utföras på ett objekt. Om en plan utarbetas kan stöd beviljas för det och för genomförandet av åtgärderna i planen.

I 2 mom. i paragrafen föreslås det att samma bestämmelser tillämpas på vård- användningsplanen som på de planer som avses i 9 § i lagförslaget. Enligt 4 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om miljöstöd för skogsbruk kan ersättning betalas ut bland annat för utarbetande av vård- och användningsplan. I nuläget finns det inga andra bestämmelser om vård- och användningsplaner.

I 3 mom. i paragrafen föreslås beredning av ett miljöstödsavtal som förutom uppgörande av en vård- och användningsplan avser kartläggning av miljöstödsobjekt, uppskattning av naturvärden och avgränsning av naturobjekt samt utredning av värdet av avtalsobjektet och det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet där avtalsobjektet ligger. För beredningen av ett miljöstödsavtal kan beviljas stöd endast då när beredningen inte görs som eget arbete av markägaren och endast för fullgjorda miljöavtal. Det är ändå alltid markägaren som är stödmottagare. Till denna del är den föreslagna bestämmelsen densamma som för verkställighetsplanen. Stöd enligt den föreslagna lagen ska inte med stöd av lagförslagets 2 § x mom. kunna beviljas skogscentralen.

21 §. Projekt för vård av skogsnaturen. Paragrafen ska enligt förslaget föreskriva om stöd för vårdprojekt av skogsnaturen. I paragrafens 1 mom. listas de projekt som ska stödjas. Förteckningen är i stort sett densamma som i 20 § i den gällande lagen. Kartläggningen av livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden enligt 10 § 2 mom. i skogslagen ska dock inte längre stödjas eftersom detta redan har genomförts som ett separat projekt. Förteckningen i 1 mom. ska inte heller ta upp restaurerande skogsarbeten som är betydelsefulla med tanke på landskapsvård eller återställande av skogsdikade områden med viktiga naturvärden. De kan anses ingå i 1 mom. 4 punkten i den föreslagna paragrafen.

I paragrafens 1 mom. 1 punkt ingår som en ny åtgärd återställande av skogs- och torvmarksmiljöer. Genom återställandet bidrar man till att de restaureringsåtgärder fås till

stånd som enligt skogslagen ska trygga naturens biologiska mångfald.

Enligt 1 mom. 2 punkten i paragrafen kan stöd beviljas för förhindrande eller avhjälpan av skador på vattendrag och sjöar som skogsdikningar har medfört om åtgärden är av större betydelse än vanligt för vård av vatten och vattennaturen och om kostnaderna inte kan hänföras till någon som orsakat dem. Till exempel utförs iståndsättning av diken på samma avrinningsområde ofta vid olika tider på vårdobjekt i torvmarksskog av olika ålder. Då krävs finansiering för ett separat vårdprojekt av skogsnaturen för att mer omfattande vattenvårdsåtgärder ska fås till stånd så att vattenvården på avrinningsområdet ska kunna skötas så kostnadseffektivt och verksamt som möjligt.

Paragrafens 1 mom. 3 punkt innehåller hyggesbränning som en ny åtgärd som stöd kan beviljas för. Enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen har finansiering för hyggesbränning kunnat beviljas endast i samband med skogsförnyelse som en del av markberedningen. I fortsättningen ska hyggesbränning kunna stödjas också som ett separat naturvårdsprojekt. Förslaget grundar sig på den ekologiska nyttan av hyggesbränning. I och med att skogsbränderna har minskat har även många arter vilkas livsmiljö och existens är beroende av brunnet trä blivit hotade. Vid skogsvårdande hyggesbränning bränns ofta värdefulla stående träd, och trädbeståndets värde bör tas i beaktande när projektets stödberättigande kostnader godkänns.

I paragrafens 1 mom. 4 punkt föreslås som en ny typ av naturvård som ska stödjas utrotning av invasiva arter som är främmande i skogsnaturen och förhindrande av spridningen av dem på skogsbruksmark. Främmande arter är arter som har spritt sig från sina naturliga utbredningsområden till nya områden med människan. Målet med den nationella strategin för främmande arter är att begränsa de skador och risker som främmande arter orsakar Finlands natur, en hållbar användning av naturresurserna, näringarna samt samhällets och befolkningens välfärd. I strategin, som grundar sig på statsrådets principbeslut av den 15 mars 2012, nämns 157 skadliga främmande arter samt 123 arter som man måste hålla under uppsikt eller som utgör ett

lokalt hot. Målet är att bekämpa och utrota dem eller observera och förhindra att de sprider sig. Av dem är uppskattningsvis 20–30 främmande arter skadliga för skogsnaturen. På skogsbruksmark förekommer till exempel druvfläder, blomsterlupin och jättebalsamin. Blomsterlupinen har spritt sig från trädgårdar till och med till skogsbeklädda åsar och i några fall har man upptäckt att druvfläder stör skogsförnyelse. Avsikten är att om förhindrande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter utfärdas Europaparlamentets och rådets förordning hösten 2014. Medlemsstaterna ska enligt förordningen observera, bekämpa och utrota invasiva främmande arter enligt en förteckning som kommissionen godkänner senare. Som vårdprojekt för skogsnaturen kan man stödja åtgärder med syfte att utrota eller förhindra spridningen till skogsbruksmark av en art som nämns i den nationella strategin om främmande arter eller i förteckningen över invasiva främmande arter i Europeiska unionens förordning om främmande arter.

Enligt paragrafens 1 mom. 5 punkt kan stöd beviljas för andra regionalt betydande projekt som motsvarar de projekt som avses i 1–4 punkten och som betonar vården av skogsnaturen samt skogligt mångbruk och skogarnas landskaps-, kultur- och rekreativsvärden.

Enligt paragrafens 2 mom. kan vid behov närmare bestämmelser om hur stödet för projekt för vård av skogsnaturen ska riktas samt om övriga i paragrafen föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap. **Beviljande och utbetalning av stöd**

Kapitlet ska enligt förslaget innehålla bestämmelser om förfarandet för beviljande och utbetalning av stöd till skogsbruket. Enligt propositionen tillämpas statsunderstödslagen på stöden i lagförslaget. De understöd som avses i statsunderstödslagen skiljer sig till karaktären i någon mån från de föreslagna stöden inom skogsbruket. Karaktäristiskt för ett stöd enligt den föreslagna lagen är att stödmottagaren ofta anlitar utomstående för att upprätta handlingarna och för

att utföra själva arbetet. Det leder till ett behov att precisera handlings sättet för att bevilja och betala ut stöd.

22 §. Ansökan om stöd. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om ansökan om stöd. Enligt 1 mom. i paragrafen ska ansökan riktas till skogscentralen. Momentet tar inte ställning till i vilken form ansökan ska göras. Enligt 19 § i förvaltningslagen ska ärenden inledas skriftligen. Enligt 9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) uppfyller vid anhängiggörande och behandling av ärenden också elektroniska dokument som sänts till en myndighet kravet på skriftlig form. Stöd kan dock inte beviljas på grund av muntlig anmälan.

En ansökan gäller beviljandet av en ekonomisk förmån för vilket den sökande ska uppfylla de villkor som ställs i lag eller med stöd av lag. Den sökande bör ha rätt att påbörja åtgärder på den fastighet som nämns i ansökan och att ta emot offentligt stöd för dem. Paragrafen ska enligt förslaget inte innehålla något krav på underskrift. I fråga om elektroniska ansökningar bör skogscentralen alltid sträva efter att säkerställa avsändarens identitet och att handlingen är fullständig. Enligt 22 § 2 mom. i förvaltningslagen behöver en handling som har kommit in till en myndighet inte kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet. Misstankar om autenticitet eller integritet ska alltid berättiga skogscentralen till att kräva att en handling antingen lämnas in i original och försedd med behövlig underskrift eller att den undertecknas på nytt. Enligt 1 mom. ska i ansökan, verkställighetsplanen, vård- och användningsplanen och anmälan om verkställande dock anges namnet på författaren av dokumentet och dennes kontaktuppgifter. Vad gäller de dokumenten är det viktigt att säkerställa vem som har utarbetat dem. I lagförslaget innehåller 27 § nedan bestämmelser om anmärkning och förbud som kan meddelas en ombudsman. Bestämmelsen gäller situationer där en ombudsman upprepade gånger har utarbetat ansökningar, verkställighetsplaner och anmälan om verkställande, vård- och användningsplaner samt övriga

handlingar som innehåller vilseledande eller felaktiga uppgifter. Om man inte vet annat om vem som utarbetat dokumenten än namnet på organisationen är det i praktiken omöjligt att tillämpa den föreslagna 27 §.

Så kallade passiva delägare i samfällda projekt kan enligt 10 § i den gällande lagen få stöd utan ansökan. Det föreslås att bestämmelsen avskaffas. I Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn är en ansökan där vissa uppgifter ska framgå ett villkor för att stöd ska beviljas. Även i statsunderstödslagen krävs det en ansökan om stöd. I praktiken har det ingen större betydelse att bestämmelsen frångås. Samprojekt blir inte av utan någon som organiserar dem. Det är naturligt att det är just projektets arrangör som marknadsför möjligheten att söka stöd till delägarna.

Enligt paragrafens 2 mom. ska stöd sökas innan åtgärderna inleds. Då kan åtgärderna inledas först efter att skogscentralen har godkänt verkställighetsplanen och ansökan. Även stöd för tidig vård av plantbestånd, för vård av ungskog och för bekämpning av rotticka ska sökas innan arbetet påbörjas. Arbetet kan påbörjas efter att ansökan har lämnats in. Enligt paragrafens 2 mom. får även byggande av vägar på dikesrenar i samband med vård av torvmarksskog inledas efter att ansökan är inlämnad. I 2 mom. i paragrafen ska i ansökan enligt förslaget ingå en projektbeskrivning, platsen för verkställandet av projektet, uppskattad tid för projektets start och slut samt det stödbelopp som behövs för verkställande av projektet. Om en verkställighetsplan är förutsättningen för att ett stöd ska beviljas ska planen ingå i ansökan.

Paragrafens 3 mom. gäller endast stöd för bekämpning av rotticka och stora företag som ansöker om stödet. Det föreslås att paragrafen föreskriver om att stora företag till ansökan ska bifoga en redogörelse för vilka åtgärder de utför eller inte utför på objektet om stöd inte beviljas. I redogörelsen bör beskrivas en så kallad alternativ situation, det vill säga vilka åtgärder det stora företaget utför eller inte utför på objektet om stöd inte beviljas. Villkoret har också samband med riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn (punkt 72). Med stora företag avses andra än mikroföretag samt små

och medelstora företag. Av riktlinjerna för stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn (definitionerna i del I kap. 2.4) framgår att definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag grundar sig på bilaga 1 till kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. I bilagan definieras mycket detaljerat tröskelvärdena för företagets personal och omsättning på basis av vilka ett företag anses vara ett mikroföretag eller ett litet eller medelstort företag. Enligt propositionen tillämpas statsunderstödslagen på stöden i lagförslaget. Enligt 7 § 1 mom. 3 punkten i statsunderstödslagen ska en av förutsättningarna för att bevilja statsunderstöd vara att stödet anses vara nödvändigt med beaktande av annat offentligt stöd som sökanden fått samt arten och omfattningen av det projekt eller den verksamhet som är föremål för statsunderstödet. Om det av redogörelsen till exempel framgår att arbetet med bekämpning av rotticka görs i vilket fall som helst ska stöd inte beviljas. Stöden är enligt förslaget behovsprövade. Det innebär att en sökande som är ett stort företag inte har subjektiv rätt till stöd. I sista hand bedömer skogscentralen om det är nödvändigt att bevilja ett stöd för bekämpning av rotticka.

I paragrafens 4 mom. föreslås ett undantag från 1 mom. Enligt 1 mom. är huvudregeln den att stödet för verkställighetsplanen och för verkställandet söks samtidigt. I nuläget går det att ansöka separat om stöd för att utarbeta planen. I detta sammanhang föreslås det att stöd kan sökas enbart för att utarbeta en verkställighetsplan. Bestämmelsen ska gälla endast samprojekt för vilka planeringen och inhämtandet av markägarnas samtycke ofta tar mycket tid. Ett separat stöd för verkställighetsplanen är motiverat eftersom planeringen och verkställandet av ett projekt som gäller flera markägare ofta är arbetsdrygt och tidskrävande och därför behövs här en särskild sporre.

I 5 mom. i paragrafen föreslås det att jord- och skogsbruksministeriet genom förordning utfärdar närmare bestämmelser om ansökan

om stöd och de uppgifter som ska anges i ansökan. I förordningen kan det finnas mer ingående bestämmelser om de bilagor som behövs för ansökan.

23 §. Projektansökan. Det föreslås att paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om stöd för vårdprojekt av skogsnaturen. För de övriga stöden i lagförslaget ska gälla ett kontinuerligt ansökningsförfarande. Enligt paragrafens 1 mom. ska skogscentralen ställa en tidsfrist för stödansökan. Det kan vara högst tre ansökningsomgångar om året.

Enligt 2 mom. i paragrafen ska skogscentralen i en ändamålsenlig omfattning informera om möjligheten att söka stöd som avses i 1 mom. om grunderna för val av projekt och övriga processer som ska följas vid ansökan samt om de huvudsakliga förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd. Information om ansökningsomgångarna bör finnas tillgängliga på skogscentralens webbplats. Dessutom ska det informeras nationellt eller lokalt beroende på hur en ansökningsomgång bestämts. Vid valet av projekt bör projekt prioriteras genom vilka man betydligt kan främja att den biologiska mångfalden i ekonomiskogar bevaras, återställs eller stärks. Sådana objekt är till exempel områden i närheten av naturskyddsområden där flera områden koncentreras som är viktiga med tanke på naturens biologiska mångfald, samt naturtyper som håller på att bli mer sällsynta såsom solexponerade ås slutningar, vilkas särdrag kräver aktiv vård. I ansökningskedet bör det finnas en kostnads kalkyl för varje projekt. Skogscentralen bör då välja det bästa alternativet sett till pris och kvalitet.

Enligt 3 mom. i paragrafen kan vid behov närmare bestämmelser om urvalsgrunder och urvalsprocesser utfärdas genom förordning av statsrådet

24 §. Avtalsprocess. Det föreslås att paragrafen föreskriver om förfarandet kring miljöstödet. Miljöstödsavtalen är förvaltningsavtal enligt 3 § i förvaltningslagen. Enligt den paragrafen ska när ett förvaltningsavtal ingås grunderna för god förvaltning iakttas. Samtidigt ska rättigheterna för dem som berörs av det ärende som avtalet gäller samt deras möjligheter att påverka avtalets innehåll tryggas tillräckligt vid beredningen.

Miljöstödsavtalen är lagstadgade förvaltningsavtal. Bestämmelser om innehållet i och grunderna för dem finns relativt detaljerat i 4 kap. i den föreslagna lagen. Skogscentralen har sålunda inte avtalsfrihet när det gäller innehållet när avtal ingås. Avtalet ingås på basis av ansökan till myndigheten och de förhandlingar som förts. Avgörandet är i sak jämförbart med ett förvaltningsbeslut och görs alltså upp i form av ett avtal.

Paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om skogscentralens skyldigheter när en miljöstödsansökan har lämnats in. I momentet föreskrivs om de frågor som skogscentralen ska förhandla om med markägaren. Dessutom bör skogscentralen kontrollera uppgifterna om värdet av trädbestånd enligt 20 § som hänför sig till beredningen av miljöstödsavtalet. Såsom redan tidigare konstaterats begränsas skogscentralens avtalsfrihet av de rätt detaljerade bestämmelserna om miljöstöd i den föreslagna lagen. Dessutom bör skogscentralen även vid förhandlingarna iakttä grunderna för god förvaltning. Särskild vikt ska fästas vid att markägarna behandlas jämlikt vid förhandlingarna.

I paragrafens 2 mom. ingår bestämmelser om hur protokoll ska föras över förhandlingarna. Förutom de saker som det ska förhandlas om ska det i protokollet också anges villkoren för uppsägning, hävning och överföring av avtalet. Villkoren fastställs direkt enligt lagen och man kan inte förhandla om dem. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att sträva efter att markägaren innan avtalet ingås får kännedom om sina rättigheter och skyldigheter vad gäller avslutande och överföring av avtalet. Enligt paragrafens 2 mom. ska protokollet undertecknas. Kravet på underskrift är motiverat för att protokollet och stödbeslutet tillsammans ska bilda miljöstödsavtalet. Undertecknandet av protokollet kan alltså jämföras med undertecknandet av ett avtal. Genom att protokollet undertecknas säkras att avtalet görs upp på basis av uppgifter som bägge avtalsparterna är överens om.

I nuläget ingås avtal först, varefter skogscentralen fattar beslut om finansieringen. Förfarandet är bakvänt så till vida att miljöstödsavtalet förpliktar skogscentralen att fatta ett finansieringsbeslut som är ett avtal. Förfarandet i paragrafens 3 mom. skiljer sig från

nuvarande praxis genom att avtalet anses ha ingåtts först när skogscentralen har fattat beslut om miljöstödet. Efter stödbeslutet ingås inga separat avtal. Protokollet som förts vid förhandlingarna och skogscentralens förvaltningsbeslut utgör avtalet. Skogscentralen kan besluta om miljöstödet endast utgående från uppgifterna i protokollet. I praktiken innebär ett ändrat förfarande ingen stor förändring. Protokollet ska till stor del innehålla samma saker som i nuläget ingår i avtalet.

I 4 mom. i paragrafen föreslås det att jord- och skogsbruksministeriet genom förordning utfärdar bestämmelser om de uppgifter som ska uppges i protokollet.

25 §. Skogscentralens utredningsskyldighet. Enligt förslaget innehåller paragrafen bestämmelser om att skogscentralen innan den fattar beslut i ärendet ska utreda om vissa begränsningar i naturvårdslagen gäller den planerade åtgärden. En motsvarande bestämmelse finns i 24 § 5 mom. i den gällande lagen och i 2 § i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk. I bestämmelsen ska dock också nämnas naturvårdslagens 24 § som gäller inrättande av ett naturskyddsområde. Vid behov bör skogscentralen be närings-, trafik- och miljöcentralen om utlåtande i ärendet.

26 §. Vissa utredningar som behövs av sökanden för avgörande av ansökan. Paragrafen ska föreskriva om vissa utredningar som skogscentralen ska ha tillgång till innan den fattar beslut om stöd. Sökanden ansvarar för att utredningarna lämnas in till skogscentralen. I 10 § i statsunderstödslagen finns en allmän bestämmelse om att den som får statsunderstöd är skyldig att lämna uppgifter. Enligt den allmänna bestämmelsen är en sökande skyldig att på begäran av skogscentralen vid behov även lämna uppgifter om andra omständigheter som behövs för att ansökan ska kunna avgöras.

I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om en utredning om stödet för genomförandet av ett samprojekt. Vid samprojekt om istandsättningsdikning och byggande av en skogsväg enligt den gällande lagen grundar sig finansieringsbeslutet på ett entreprenadavtal eller en entreprenad på räkning. I 1 mom. i paragrafen föreslås att beslut om stöd för genomförande av ett samprojekt eller

vård av skogsnaturen inte får fattas förrän skogscentralen har fått en utredning av vilken det framgår att de markägare som deltar i projektet har åtagit sig att genomföra projektet. Handlingssättet gör det möjligt att projektet kan konkurrensutsättas först efter det att skogscentralen har beslutat bevilja stödet. Att markägaren förbinder sig att delta i projektet kan framgå till exempel av ett skriftligt samtycke eller av en individuell fullmakt till en ombudsman.

Enligt paragrafens 2 mom. ska kraven enligt 1 mom. inte tillämpas på skogsvägsprojekt. Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla bestämmelser om att ett beslut om stöd för att genomföra ett skogsvägsprojekt inte får fattas förrän skogscentralen har fått ett skriftligt meddelande om väglagets beslut om grundlig förbättring av en enskild väg eller byggande av en ny skogsväg. Dessutom bör skogscentralen få en uppdaterad förteckning över vägdelägarna och de vägenheter som fastställts för dem. Om det byggs en ny skogsväg, måste skogscentralen också få ett protokollsutdrag från den förrättning vid vilken väglaget har bildats. De krav som gäller väglag gäller inte projekt som genomförs av en enda samfällad skog.

I paragrafens 3 mom. föreslås bestämmelser om att utredningarna enligt 1 och 2 mom. ska vara behörigen undertecknade. För stödansökan räcker en kopia (vid elektronisk ansökan till exempel ett skannat dokument). Paragrafens 3 mom. ska enligt förslaget föreskriva att det undertecknade originaldokumentet dock vid behov kan kontrolleras efter utbetalning av stödet.

I paragrafens 4 mom. föreslås bestämmelser om förfarandet som gäller konsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994). En motsvarande bestämmelse finns i 24 § 4 mom. i den gällande lagen.

27 §. Anmärkning och temporärt förbud. Paragrafen ska enligt förslaget föreskriva om anmärkning och förbud som kan ges ett ombud. Med ombud avses i den föreslagna bestämmelsen en fysisk person. Bestämmelsen om förbud skiljer sig från förbudet att uppträda i 12 § 2 mom. i förvaltningslagen på så sätt att förbudet som föreslås ska vara allmänna men tidsbestämt. Förbudet i förvalt-

ningslagen gäller ett enskilt förvaltningsärende. Förbudet att uppträda i förvaltningslagen gäller att uppträda hos den berörda myndigheten. Finlands skogscentrals verksamhetsområde täcker hela det finska fastlandet. Tillämpningen av bestämmelsen om förvaltningslagens förbud att uppträda innebär att ett förbud som bestämts enligt förvaltningslagen gäller inom hela det finländska fastlandets område. I anslutning till detta förutsätter man i den föreslagna bestämmelsen att förbudets giltighetsområde begränsas geografiskt. Förbudet i förvaltningslagen lämpar sig inte väl för en verksamhet där ett ombud inom en kort tid sköter flera ansökningsärenden. Det är karaktäristiskt för ombudsverksamheten i den föreslagna paragrafen att ombud inte behöver sköta ärenden flera gånger hos skogscentralen för ett enskilt ärende som är under behandling.

I propositionen anses att en separat bestämmelse om ett förbud som ges ett ombud är motiverad i synnerhet när man tänker på markägarnas rättssäkerhet. En ytterligare motivering är att myndighetens administrativa arbete ska minskas. Enligt 10 § i statsunderstödslagen ska den som ansöker om statsunderstöd i samband med ansökan lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter om ändamålet med statsunderstödet samt om de andra omständigheter som statsbidragsmyndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan. Största delen av stöden i lagförslaget är små räknat i euro och beviljandet av stöd bygger på uppgifterna i ansökningshandlingarna. Det blir problematiskt om skogscentralen vet att ett enskilt ombud upprepade gånger lämnar skogscentralen olika markägares ansökningar som innehåller vilseledande eller felaktiga uppgifter om hur ett arbete eller ett projekt har genomförts eller ska genomföras. Ett förbud kan ges endast i det fallet att det är frågan om vilseledande och felaktiga uppgifter. Ett förbud kan således inte ges bara på grund av upprepade bristfälliga uppgifter. Skogscentralen har inte i egenskap av statsbidragsmyndighet resurser att kontrollera alla de uppgifter som anges i ansökningshandlingarna i terrängen. Det är också viktigt för markägarnas rättssäkerhet att Landsbygdsverket kan ge ett ombud förbud att arbeta som ombud. Detta i syfte att

markägarna inte behöver ge uppdrag till ett sådant ombud som upprepade gånger har uppgjort vilseledande och felaktiga handlingar. Ett allmänt förbud är den enklaste lösningen även administrativt. Propositionen har målet att minska administrativt arbete. Därför är det motiverat att ett ombud ges ett allmänt förbud och inte ett separat förbud i samband med varje ansökan eftersom ett ombud kan ha fått uppdrag från flera tiotals markägare under ett halvt år. Eftersom huvudregeln för finansieringen av skogsbruket är att ombud tar fram ansökningshandlingar, anses det i propositionen att med beaktande av det ovan relaterade finns det särskilda skäl att utfärda separata bestämmelser om förbud för ombud.

Anmärkning och förbud som föreslås i paragrafen är administrativa påföljder. Det är möjligt att också rekvisitet för subventionsförseelse eller för subventionsbedrägeri uppfylls i fall som avses i paragrafens 1 mom. Det är alltså möjligt att ärenden som gäller administrativ påföljd och straffrättslig påföljd samtidigt är under behandling.

Enligt paragrafens 1 mom. kan skogscentralen ge en anmärkning till ett ombud. En anmärkning kan ges till exempel när ansökningshandlingar som utarbetats av ett ombud innehåller felaktiga uppgifter som har en väsentlig inverkan på att stödet ges samt på belopp och villkor. Om ombudet upprepade gånger har gett vilseledande eller felaktiga uppgifter kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen med stöd av 2 mom. förbjuda ett ombud att upprätta handlingar som avses i lagen. En anmärkning och ett förbud som avses i paragrafen gäller ombudets verksamhet enbart i fråga om utarbetandet av handlingar. Förbudet ska inte gälla ombudets övriga verksamhet såsom till exempel att genomföra projekt. Tillämpningsområdet för anmärkning och förbud är således begränsat.

Förbudet enligt paragrafens 2 mom. ska vara gälla ett visst ombud. Eftersom förbudet inte gäller en berörd organisation kan markägaren i stället för ombudet be om en annan person, också av samma organisation som tillhandahåller experttjänster. Naturligtvis ska markägaren i den situationen ha möjlighet att skaffa experttjänster även av en annan organisation inom skogsbranschen som er-

bjuder tjänsterna. Avsikten med bestämmelsen är inte att begränsa avtalsfriheten. Därför bedöms det i förslaget att bestämmelsen om förbud som ges till ett ombud inte försvårar markägarnas möjligheter att anlita ombud som hjälp i förvaltningsärenden.

Paragrafens 3 mom. föreslås bestämmelser om förbudets giltighetstid och giltighetsområde. Förbudet ska få ges för högst ett år. Landsbygdsverket bör fastställa området där förbudet ska gälla. När området fastställs kan regionala gränser utnyttjas såsom till exempel kommun- och landskapsgränser. Ett förbud ska därför i regel inte kunna omfatta hela det finländska fastlandet. Det ska gå att söka ändring i ett beslut om förbud. Sökandet av ändring ska regleras i 46 §.

Paragrafen behöver vad gäller bestämmelsen inte hänvisa till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Enligt 24 § 1 mom. 20 punkten i den lagen är, om inte något annat föreskrivs särskilt, följande myndighetshandlingar sekretessbelagda: ”handlingar som innehåller uppgifter om en privat affärs- eller yrkeshemlighet samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa.” I förarbetena till offentlighetslagen (RP 30/1998 rd s. 96) nämns uppgifter som gäller miljökonsekvenser av näringsidkares verksamhet och uppgifter om näringsidkares betalningsförsummelser som exempel på handlingar som enligt punkten inte är sekretessbelagda. Det anses i propositionen att förbudet i paragrafen är information som är av betydelse för bevakandet av de markägares rättigheter som lider men till följd av ombudets verksamhet.

28 §. Förfarande som gäller samägda fastigheter. I paragrafen föreskrivs om förfarandet för samägda fastigheter. De nuvarande bestämmelserna finns i lagen om fastighets-

samägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering. Den lagen innehåller även förfarandebestämmelser om lån. Eftersom det föreslås att lånen avskaffas ska paragrafen enligt förslaget innehålla bestämmelserna i den lagen enbart till den del de har tillämpats på beviljandet av lånen.

Den ekonomiska ändamålsenligheten kräver ofta att åtgärder kan planeras och genomföras så att de gäller så enhetliga områden som möjligt. Åtgärder kan dock inte alltid koncentreras på bästa möjliga sätt om det finns samägda fastigheter på området. Svårigheter kan uppkomma bland annat för att alla delägare till en samägd fastighet inte nås eller för att alla inte samtycker till att en åtgärd utförs. I allmänhet krävs samtycke av en fastighets alla delägare för att ett arbete ska kunna genomföras. Därför bör de delägare som sköter en samägd fastighet och som äger en bestämd del av den enligt lagförslaget vid behov få en åtgärd som avses i lagen utförd också utan de andra delägarnas samtycke. De andra delägarnas rättigheter ska dock tryggas. Därför föreslås ett undantag i paragrafen enligt vilket en åtgärd ska få genomföras utan alla delägares samtycke. Vad gäller de stöd som avses i lagen ska markägaren själv stå för en del av kostnaderna för åtgärden. Med det avser man förhindra de delägare som vill ha en åtgärd att vidta ogenomtänkta åtgärder.

Enligt 1 mom. i paragrafen ska de samägare till en samägd fastighet som äger minst en fjärdedel av fastigheten och till vilka hör samägare som sköter fastigheten ha rätt att gemensamt för hela fastighetens räkning vidta åtgärder som kan stödjas i enlighet med lagen och ta emot stöd, om de avstår från att kräva andra på kostnaderna för genomförandet än de samägare som deltagit i genomförandet av åtgärden. Det föreslagna momentet motsvarar till innehållet 1 § 2 mom. i lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering. Dessutom föreslås det att en enskild delägare ges samma rätt i paragrafen. Till denna del motsvarar momentet 1 § 3 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 2 mom. definieras delägare som sköter fastigheten. Definitionen motsva-

rar definitionen i kap. 1.2 i motiveringarna till regeringens proposition (RP 229/1996 rd) till lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering. För tydlighetens skull ska definitionen ingå i lagen.

Enligt förslaget ska bestämmelserna i paragrafens 3 mom. tillämpas på ett oskiftat dödsbo. Detta motsvarar de nuvarande bestämmelserna.

Bestämmelserna i den föreslagna paragrafen gäller fastigheter. Paragrafens 4 mom. föreslås föreskriva att bestämmelserna tillämpas också på en bestämd del av en fastighet som förvaltas genom sämjoskifte. Också till denna del motsvarar förslaget gällande bestämmelser.

Enligt 5 mom. i paragrafen ska ett beslut som avses i denna paragraf anses ha kommit till samägarnas kännedom när det har delgivits en av de samägare som sköter fastigheten. Det föreslagna momentet motsvarar till innehållet 6 § i lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering. På delgivning till ett dödsbo tillämpas dock bestämmelserna i 57 § 2 mom. i förvaltningslagen.

29 §. Beslut om stöd som grundar sig på en verkställighetsplan. Stödbesluten fattas i enlighet med 11 § i statsunderstödslagen. Paragrafen föreslås reglera vissa preciseringar avseende beslut som grundar sig på en verkställighetsplan.

Paragrafens 1 mom. föreslås reglera att beslutet om ett stöd som baseras på en verkställighetsplan får göras i två moment när det gäller ett samprojekt. Enligt de nuvarande bestämmelserna gäller detta även andra projekt. I fråga om mindre projekt är det dock inte ändamålsenligt att fatta två separata förvaltningsbeslut eftersom det ökar kostnaderna för förvaltningen. De nuvarande bestämmelserna ställer inte som villkor för stödet för utarbetandet av en plan att planen ska verkställas inom en bestämd tid. Detta har i en del fall lett till att en plan, som senare inte alls har förverkligats, har finansierats, vilket i sin tur har lett till återkrav av administrativa kostnader. Därför föreslås det att paragrafens 2 mom. föreskriver att ett projekt ska genomföras inom en tidsfrist som anges av skogscentralen. Dessutom ska det vara ett villkor

att skogscentralen får en verkställighetsplan, en ansökan som gäller stöd för verkställandet eller en redogörelse för att projektet slutförts i enlighet med planen med annan finansiering än den som avses i denna lag inom den tidsfrist som centralen har angett. Verkställighetsplanen ska vara förenlig med vad som krävs i lagförslaget. Eftersom det är meningen att ett projekt som avses i lagförslaget ska finansieras på basis av verkställighetsplanen ska projektet som beskrivs i planen uppfylla kraven för att stödet ska beviljas. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att skogscentralen i fortsättningen mer effektivt ska kunna kontrollera att finansieringen av planer enligt den nya lagen riktas till planering av åtgärder som senare verkställs som planerat. Det ska dock inte finnas hinder för att projektet verkställs med annan finansiering.

I paragrafens 2 mom. föreslås dessutom ingå bestämmelser om återkrav av stödet för en verkställighetsplan. Stödet för verkställighetsplanen ska krävas tillbaka om en sökande inte uppfyller de krav som avses i 2 mom. inom de tidsfrister som skogscentralen har angett.

I paragrafens 3 mom. föreslås att det i beslutet om stöd för genomförande som grundar sig på en verkställighetsplan ska anges en tidpunkt för när åtgärderna enligt planen ska vara färdiga. Enligt 3 mom. i paragrafen ska utbetalningen av stödet för genomförande avbrytas och det utbetalda stödet återkrävas om stödmottagaren inte slutför projektet inom den tidsfrist som skogscentralen har angett. En motsvarande bestämmelse finns i 24 § 3 mom. i den gällande lagen. Bestämmelser om att avbryta utbetalning av stöd finns i 19 § i statsunderstödslagen.

I propositionen anses det att lagförslaget inte behöver innehålla en separat bestämmelse om att skogscentralen kan fatta ett särskilt beslut om att förlänga tidsfristen för genomförandet. Ett sådant beslut kan fattas direkt med stöd av förvaltningslagen.

30 §. Vissa beslut om storleken av stöd. Paragrafens 1 och 2 mom. gäller de stöd som baseras på verkställighetsplanen när storleken på stödet för verkställande grundar sig på verkliga kostnader. Enligt 11 § 1 mom. i statsunderstödslagen ska av alla statsunderstödsbeslut framgå mottagaren, ändamålet

samt beloppet eller beräkningsgrunden. Enligt 11 § 2 mom. 1 punkten i den lagen ska de godtagbara kostnaderna för den verksamhet eller det projekt som är föremål för statsunderstödet framgå av beslutet, och enligt 2 punkten ska statsunderstödet maximibelopp av totalkostnaderna för den verksamhet eller det projekt som är föremål för statsunderstödet framgå av beslutet.

En del av stöden i lagförslaget grundar sig på verkställighetsplanen. Även då ska 11 § i statsunderstödslagen tillämpas på beviljandet. Beloppet för stöd som beviljas för verkställande ska framgå av beslutet så att beräkningsgrunden och stödets maximibelopp nämns där. Paragrafens 1 mom. föreslås förskriva att ett separat beslut ska fattas om den slutliga storleken av det stöd som baserar sig på en verkställighetsplan efter att projektet är klart och en godtagbar verkställighetsanmälan har presenterats för skogscentralen. Motsvarande praxis med två beslut ska tillämpas också på miljöstödet när det är frågan om stöd för miljövarsarbeten. Paragrafens 1 mom. gäller att fastställa det slutliga beloppet för stödet.

I statsunderstödslagen finns ingen uttrycklig bestämmelse om huruvida ett separat förvaltningsbeslut ska fattas när ett stöd för verkställande fastställs på basis av de faktiska kostnaderna. För tydlighetens skull ska det uttryckligen stå i paragrafens 1 mom. att det då ska fattas ett separat förvaltningsbeslut. Enligt 44 § i förvaltningslagen ska av ett skriftligt beslut framgå bland annat motiveringen för beslutet och en specificerad uppgift om vad en part är berättigad eller förpliktad till. Enligt 45 § i förvaltningslagen ska ett beslut motiveras. Sålunda bör förutom stödets belopp även grunderna för hur det slutgiltiga stödets belopp har beräknats framgå av beslutet. Ur stödmottagarens synvinkel innebär det att det i beslutet ska framgå om alla redovisade kostnader eller mängder arbete och förnödenheter har godkänts. En stödmottagare ska alltså ha möjlighet att söka ändring om mottagaren till exempel anser att någon del av kostnaderna för projektet på ett felaktigt sätt inte har godkänts i beslutet.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om de situationer där stödet baseras på en verkställighetsplan och mängden arbete och

förnödenheter eller kostnader enligt verkställighetsplanen överskrids medan projektet pågår. Skogscentralen bör besluta om överskridningen kan godkännas när den fått information om saken. Om det är fråga om obetydliga ändringar ska emellertid skogscentralen kunna besluta om de ska godkännas först i samband med att den beslutar om stödets slutgiltiga belopp.

Bestämmelsen i paragrafens 3 mom. är ny och gäller endast tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och bekämpning av rotticka. För alla arbetslagen ska det tillåtas att ett verkställt arbete antingen är mindre eller mer omfattande än vad som från början har anmälts i ansökan och som stödet har beviljats för. I de fallen är skogscentralen enligt paragrafens 3 mom. skyldig att fatta ett separat förvaltningsbeslut om stödets slutgiltiga belopp. Om arbetet utförs i den omfattning som nämns i ansökan och i stödbeslutet behövs naturligtvis inget separat beslut om stödets slutliga belopp.

31 §. Undertecknande av beslut. I paragrafen föreslås bestämmelser om att besluten om skogscentralens beviljande, utbetalning eller förvägrande av stöd kan undertecknas maskinellt. En maskinell underskrift betyder att en person i stället för att fysiskt underteckna dokumentet skriver sitt namn med ett ordbehandlingsprogram (FvUB 14/2002 rd). I 16 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskrivs det om elektronisk signering av beslutshandlingar. Enligt 6 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) blir ett beslut av en myndighet offentligt när det "har undertecknats eller bekräftats på motsvarande sätt". Ett annat slag av bekräftelse än underskrift är alltså möjlig. Förvaltningslagen innehåller ingen bestämmelse som uttryckligen kräver att ett förvaltningsbeslut ska undertecknas. Man kan emellertid anse att underskrift av beslut hör till god förvaltning. En bestämmelse enligt vilken ett beslut kan undertecknas maskinellt kan motiveras med att det gäller dokument med karaktär av massutskick som framställs med hjälp av automatisk databehandling.

Den föreslagna paragrafen gäller inte beslut som hör till Landsbygdsverkets behörighet. Landsbygdsverket beslutar bland annat om

återkrav av finansiering (35 §) och förbud som gäller ombud (24 §). De besluten har inte karaktär av massutskick och därför är det inte motiverat att reglera undertecknandet av dem.

32 §. Utbetalning av stöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om utbetalning av stöd. På utbetalning av stöd tillämpas 12 § i statsunderstödslagen där det föreskrivs om saken. Enligt 12 § 1 mom. i den lagen betalas statsunderstödet till statsunderstödstagaren i en eller flera poster enligt när kostnaderna infaller. Enligt 12 § 3 mom. kan statsunderstöd av ringa belopp även betalas i en post om det är motiverat med tanke på användningen av statsunderstödet. I samband med det föreslås det att paragrafens 1 mom. föreskriver att ett stöd på högst 300 euro betalas i en post. Stöd på över 300 euro kan på motsvarande sätt betalas ut i flera poster. Den föreslagna bestämmelsen är ny.

Paragrafens 2 mom. gäller de stöd vilkas storlek bestäms på basis av de verkliga kostnaderna. Administrativt sett skulle det vara enklast om det för utbetalningen av stöd inte behöver lämnas in vare sig verifikat i original eller kopior av dem. Riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden (punkt 85) kräver dock att de kostnader som uppkommer kan påvisas med dokument. För att underlätta elektroniskt uträttande av ärenden räcker det att skogscentralen får kopior av verifikaten.

I paragrafens 3 mom. föreslås bestämmelser om utbetalning av miljöstöd. Stödet ska betalas i en post när avtalsperioden börjar. Stöd på mer än 10 000 euro kan betalas i fler än en post. En motsvarande bestämmelse finns i 10 § i jord- och skogsbruksministeriets beslut om miljöstöd för skogsbruket. Dessutom ska enligt paragrafens 2 mom. stöd för miljövårdsarbeten betalas ut efter att skogscentralen fattat ett separat förvaltningsbeslut om stödets slutliga storlek.

I 12 § 4 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det att statsunderstödstagaren ska lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för utbetalningen av statsunderstödet. Vid projekt som avses i lagförslaget är det vanligt att stödmottagaren anlitar utomstående för att utarbeta en ansökan, en plan, en anmälan om verkställande och för

att verkställa projektet. Därför är det motiverat att de också ska vara skyldiga att ge skogscentralen riktiga och tillräckliga uppgifter. Bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter finns i 4 mom. i paragrafen.

33 §. Uppgifter som införs i fastighetsdatasystemet. I paragrafen föreslås bestämmelser om att uppgifterna om miljöstödsavtalet förs in i fastighetsregistret enligt skogscentralens anmälan. Eftersom det enligt 41 och 42 § i lagförslaget är Landsbygdverket som beslutar om hävning och uppsägning av miljöstödsavtal föreslås det att verket ska vara skyldigt att till registret anmäla uppgifter om ändring, uppsägning och hävning av avtalen.

6 kap. **Skyldigheter som hänför sig till stödet samt tillsyn**

34 §. Skyldighet att tillåta att en väg används för rekreation. Den föreslagna skyldigheten hänför sig till Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn (punkt 544). Riktlinjerna tillåter stöd som grundar sig på skogsbrukets infrastruktur. Enligt riktlinjerna kan den högsta tillåtna stödnivån utgöra 100 procent av kostnaderna för ett projekt om det gäller skogsvägar där trafiken är avgiftsfri och som tjänar ändamål som har samband med mångbruk användning av skogarna. Med mångbruk användning avses här att vägen även används för andra ändamål än för skogsbruket.

I 1 mom. i paragrafen föreslås att en markägare som har beviljats stöd för att bygga en skogsväg är skyldig att tillåta att skogsvägen eller den enskilda vägen avgiftsfritt används för rekreation. Med rekreatationsbruk avses här vägens alla andra användningsändamål än skogsbruk. Därför får väglagets delägare i regel inte ta ut avgifter av utomstående som använder vägen. Enligt 1 mom. i paragrafen kan användningen dock begränsas om det är nödvändigt för att förhindra att vägen skadas, skydda känsliga områden, säkerställa att vägen används på ett säkert sätt eller att säkerställa att vägen kan användas för transporter inom skogsbruket på ett ändamålsenligt sätt. Således kan användningen av vägen begränsas till exempel under menförestiden.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om giltighetstiden för skyldigheten att tillåta att vägen används för rekreation. Skyldigheten ska gälla tio år efter att stödet som beviljats för åtgärden har betalats ut.

35 §. Vård- och underhållsskyldighet. I paragrafen ska ingå bestämmelser om vård- och underhållsskyldigheten när det gäller tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödning, vård av torvmarksskog och byggande av en skogsväg. Den föreslagna paragrafen ska delvis ha samma innehåll som 15 § 1 och 2 mom. och 16 § i den gällande lagen och 7 § i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk. I den gällande lagen avser vård- och underhållsskyldigheten stöd för skogsförnyelse, istandsättningsdikning och stöd för byggande av en skogsväg. Enligt propositionen ska skogsförnyelse inte stödjas och stödet för istandsättningsdikning ersätts med stöd för vård av torvmarksskog. Den föreslagna vård- och underhållsskyldigheten ska gälla tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödning, vård av torvmarksskog och byggande av en skogsväg. Enligt 16 § i lagförslaget avses med stöd för byggande av en skogsväg såväl grundlig förbättring av en enskild väg som byggande av en ny skogsväg. Paragrafens 1 mom. ska enligt förslaget innehålla en allmän bestämmelse om att det till vård- och underhållsskyldigheten hör att ett område som underhållet gäller inte får börja användas så att användningen av området för skogsbruksändamål väsentligt förhindras. Paragrafen innehåller inga bestämmelser om återkrav. På återkrav tillämpas bestämmelserna i 5 kap. i statsunderstödslagen. Enligt bestämmelserna i statsunderstödslagen kan stöd krävas tillbaka till exempel om stödmottagaren på ett väsentligt sätt bryter mot villkoren i stödbeslutet. Vad gäller vård- och underhållsskyldigheten är det inte heller nödvändigt att särskilt besluta om stödmottagarens skyldighet att lämna uppgifter eftersom den skyldigheten ingår i 14 § i statsunderstödslagen. Dessutom innehåller 40 § i lagförslaget bestämmelser om behörigheten i fråga om återkrav och av vem stödet ska krävas tillbaka i vissa situationer.

I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om vård- och underhållsskyldighetens

giltighetstid. Skyldigheten ska i regel gälla tio år efter att stödet har betalats ut. Ett undantag utgörs av vård- och underhållsskyldigheten som gäller tidig vård av plantbestånd. I det fallet ska skyldigheten vara sju år. I nuläget räcker vård- och underhållsskyldigheten i samband med skogsförnyelse, istandsättningsdikning och byggande av skogsväg 15 år. Förkortningen av vård- och underhållsskyldighetens giltighetstid grundar sig på ändamålsenlighet, utvecklade produktivitet i förvaltningen och på att statlig finansiering i fortsättningen beviljas endast i form av stöd. Enligt den gällande lagen kan finansiering beviljas även som lån. För en privat markägare är 15 år en lång tid, i genomsnitt hälften av hela den tid en person äger skog.

Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla bestämmelser om vad som ingår i vård- och underhållsskyldigheten per arbetslag. Till stödet för tidig vård av plantbestånd hör det att se till att plantbeståndets fortsatta utveckling sker så att det inte finns behov att bevilja objektet stöd för vård av ungskog förrän sju år har förflutit från slutbetalningen av stödet för tidig vård av plantbestånd. För stödet för vård av torvmarksskog ska i vård- och underhållsskyldigheten ingå liknande förpliktelser som i nuläget gäller för istandsättningsdikning. Skyldigheten avseende stöd för byggande av en skogsväg motsvarar också bestämmelserna i den gällande lagen.

I paragrafens 3 mom. föreslås bestämmelser om begränsningar av avverkning i samband med vård- och underhållsskyldigheten. Begränsad avverkning gäller stödet för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och vitaliseringsgödsling. Begränsningen av avverkning ska gälla sju eller tio år enligt 1 mom. efter att stödet har betalats ut. Ett undantag av begränsningen av avverkning utgör situationer där objektet drabbats av en naturkatastrof som kräver förnyelseavverkning.

I paragrafens 4 mom. föreslås bestämmelser om att finansieringen enligt den föreslagna lagen inte får användas för arbeten enligt vård- och underhållsskyldigheten. Bestämmelsen är till karaktären informativ och hör ihop med 6 § 2 mom. i lagförslaget enligt vilket stöd inte får användas för ett arbete eller en åtgärd som enligt lag hör till markäga-

rens skyldigheter. Vård- och underhållsskyldighet är en sådan skyldighet.

36 §. Överföring av vård- och underhållsskyldigheten. Paragrafen ska enligt förslaget bestämma att vård- och underhållsskyldigheten enligt lagen direkt överförs på en fastighets nya ägare. Om en fastighet eller ett område löses in kan skogscentralen dock utan ansökan upphäva vård- och underhållsskyldigheten. När ett område löses in ändras i allmänhet användningsändamålet för området så att det inte är motiverat att vård- och underhållsskyldigheten är i kraft. Inlösen är som sådan ännu inte grund för att upphäva vård- och underhållsskyldigheten. Om användningen av området för skogsbruksändamål dock väsentligt förhindras på grund av inlösen ska skogscentralen då den fått information om saken upphäva vård- och underhållsskyldigheten. I den situationen är det inte heller motiverat att kräva att markägaren betalar tillbaka stödet. Bestämmelsen om inlösen är ny.

37 §. Upphävning av vård- och underhållsskyldigheten. I paragrafen föreslås bestämmelser om upphävande av vård- och underhållsskyldigheten i vissa situationer. Det föreslås att paragrafens 1 mom. föreskriver om de situationer där en markägare har förlorat fördelen av tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, vård av torvmarksskog och byggande av en skogsväg. Villkoret för att vård- och underhållsskyldigheten ska upphävas i de fallen är att fördelen har gått förlorad av en orsak som inte beror på markägaren och att det inte är ändamålsenligt att utföra arbetet på nytt. I situationer som avses i paragrafens 1 mom. kan skogscentralen upphäva vård- och underhållsskyldigheten. En motsvarande bestämmelse finns i 18 § i den gällande lagen. Den bestämmelse som föreslås skiljer sig dock från den gällande lagen genom att den ska tillämpas även på tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och vitaliseringsgödsling. Bestämmelsen skiljer sig från den gällande lagen också på så sätt att ändamålsenligheten av att ett arbete utförs på nytt inte bedöms utgående från om ett förnyande är möjligt med finansiering enligt lagförslaget.

Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla bestämmelser om vissa andra situationer där

skogscentralen kan upphäva vård- och underhållsskyldigheten. Bestämmelsen är ny. I situationerna som avses i momentet är en fortsatt vård- och underhållsskyldighet inte nödvändigtvis motiverad. Om ett miljöstödsavtal ingås för ett område är det motiverat att skyldigheterna i det avtalet ersätter vård- och underhållsskyldigheten. Momentets 1 och 3 punkt gäller de fall där ett område har planerats för något annat ändamål än för skogsbruksmark eller där området omfattas av användningsbegränsningar eller åtgärdsförbud som införts med stöd av lag. Situationerna skiljer sig från en situation i 2 punkten i det att de uppstår oberoende av markägaren. Det är inte heller motiverat att vård- och underhållsskyldigheten ska fortsätta att gälla om åtgärderna leder till att markägaren förlorar fördelarna av finansierade åtgärder.

I paragrafens 3 mom. föreslås bestämmelser om de situationer där en markägare slutar använda ett område eller en betydande del av det för skogsbruk. Som ett exempel på en sådan situation kan nämnas att ett område röjs till åker och att ett område tas i bruk för torvproduktion. I de fallen är det motiverat att vård- och underhållsskyldigheten upphävs.

I paragrafens 4 mom. föreslås bestämmelser om att markägaren inte är skyldig att betala tillbaka stöd i de situationer som avses i paragrafens 1 och 2 mom. När däremot markägaren ändrar användningen av ett område eller en betydande del av det så att det inte längre används som skogsbruksmark är markägaren skyldig att betala tillbaka stödet. Vård- och underhållsskyldigheten ska upphöra först efter att markägaren har betalat tillbaka stödet.

38 §. Skyldighet att lämna uppgifter som hänför sig till stödet. Avsikten är att så mycket som möjligt övergå till elektronisk behandling av de stöd som avses i propositionen. En del av stöden bestäms på basis av de faktiska kostnaderna. En ansökan kan behandlas trots att verifikat av de verkliga kostnaderna inte bifogas i original. I samband med det föreslås det att i 1 mom. i paragrafen ingår bestämmelser om att för att få stöd ska originalverifikat över de faktiska kostnader som meddelats i ansökningshandlingarna vid behov kan kontrolleras också efter utbetalning av stödet. Det är alltså fråga

om ett villkor för att stöd ska beviljas. Om verifikat i original inte senare kan kontrolleras och de fakta som ligger till grund för utbetalningen på så vis kan granskas kan stödet återkrävas. Skogscentralen ska naturligtvis ha rätt att kräva att verifikaten i original visas upp redan innan stödet betalas om det behövs för att fastställa villkoren för utbetalning av stödet. Originalverifikaten ska förvaras i tio år efter att stödet har betalats ut. Den föreslagna tiden på tio år hör ihop med Europeiska unionens regler för statligt stöd. Enligt artikel 15 i rådets förordning om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i Europeiska gemenskapens grundfördrag (EG) nr 659/1999 ska en preskriptionstid på tio år gälla för kommissionens befogenheter att återkräva stöd. Även 28 § i statsunderstödslagen har en bestämmelse om att tio år ska gälla i fråga om återkrav.

I 14 § i statsunderstödslagen föreskrivs om statsunderstödsstagarens skyldighet att lämna uppgifter. Enligt bestämmelsen ska statsunderstödsstagaren lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i statsunderstödsbeslutet iakttas. Vid projekt som avses i lagförslaget är det vanligt att stödmottagaren anlitar utomstående för att utarbeta en ansökan, en plan, en verkställighetsutredning och för att verkställa projektet. Därför föreslås det i paragrafens 2 mom. bestämmelser om att de också är skyldiga att lämna skogscentralen riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i stödbeslutet iakttas.

Paragrafens 3 mom. innehåller en specialbestämmelse för situationer med ägarbyten och ändrade förhållanden vad gäller miljöstödsavtal. I de situationerna ska markägaren vara skyldig att informera skogscentralen om ärendet.

39 §. Skogscentralens tillsynsuppgift. Enligt 16 § 1 mom. i statsunderstödslagen kan statsbidragsmyndigheten granska statsunderstödsstagaren och den som statsunderstödet enligt 7 § 2 mom. i lagen har överförs på. I paragrafens 1 mom. föreslås ingå bestämmelser om att skogscentralen har till uppgift att övervaka förutsättningarna för beviljande, utbetalning och användning av stöd och iakttagandet av de skyldigheter som hän-

för sig till stöden. Det är karaktäristiskt för stöden som avses i lagförslaget att det ofta är utomstående som får i uppdrag att utföra arbetet. Det är huvudregeln i fråga om samprojekt som gäller byggande av en skogsväg och vård av torvmarksskog. Fallen kan jämföras med överföringen av statsunderstöd som avses i 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen. Därför föreslås det att 1 mom. i paragrafen dessutom ska föreskriva om att skogscentralen vid behov har rätt att kontrollera om projektgenomföraren har fullgjort de skyldigheter som hänför sig till stödet. På så sätt säkerställs det att skogscentralen kan utföra granskningar enligt statsunderstödslagen även hos projektgenomföraren. I 16 § 1 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs det att granskningen bör vara nödvändig för övervakningen. Granskningar hos projektgenomföraren får sålunda utföras endast i en omfattning som är nödvändig för att utreda om projektet har genomförts i enlighet med bestämmelserna om stödet i lagförslaget och med de villkor och begränsningar som tagits upp i stödbeslutet. Befogenheterna enligt statsunderstödslagen som gäller granskningar har getts myndigheten. De tjänstemän vid skogscentralen som avgör och bereder ansökningar, dvs. utövar offentlig makt, berörs av straffrättsligt tjänsteansvar med stöd av 15 § i lagen om Finlands skogscentral. Bestämmelsen innehåller en hänvisande bestämmelse till allmänna förvaltningslagar som skogscentralen ska följa. För skogscentralens tjänstemän gäller således med en myndighet jämförbart tjänsteansvar och de förhåller sig till stödsökande på samma sätt som en statsbidragsmyndighet.

Granskningar enligt paragrafens 1 mom. ska inte utföras i lokaler som används för permanent boende. Skogscentralens granskningar är antingen besiktningar på plats, dvs. i terrängen, eller granskningar av dokument. Det är inte nödvändigt att utföra dokumentgranskningar i lokaler som används för permanent boende utan skogscentralen begär antingen stödmottagaren, stödmottagarens ombud eller projektgenomföraren leverera de handlingar som ska granskas.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser förfaringssättet vid granskningar. Det föreslagna momentet ska tillämpas enbart när

man vid terrängbesiktningar upptäckt brister i arbetet som är små men som ändå ska avhjälpas. Då bör skogscentralen först ge stödmottagaren möjlighet att rätta till brister. Vidare gäller bestämmelsen små försummelser i anslutning till rekreativ användningen av en väg där skogscentralen först ska informera markägaren om skyldighetens innehåll och ge markägaren möjlighet att rätta till bristen. För att avhjälpa brister eller försummelser enligt paragrafens 2 mom. ska anges en tidsfrist.

Paragrafens 2 mom. gäller inte uppgifter som anges i handlingar. Om handlingar är bristfälliga, tillämpas förvaltningslagens bestämmelser om komplettering av handlingar (22 §) och den berörda partens skyldighet att lämna utredningar (31 § 2 mom.). Ytterligare tillämpas statsunderstödslagens bestämmelser. Enligt 10 § i statsunderstödslagen ska den som ansöker om statsunderstöd i samband med ansökan lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter om ändamålet med statsunderstödet samt om de andra omständigheter som statsbidragsmyndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan. Enligt 14 § i den lagen ska statsunderstödmottagaren lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i statsunderstödsbeslutet iakttas. Beviljandet av stöd enligt lagförslaget bygger till en väsentlig del på uppgifter som anges i handlingarna. Skogscentralen har inte heller resurser att kontrollera alla de uppgifter som anges i handlingarna i terrängen. Således när det gäller bristfälliga uppgifter, ska skogscentralen med stöd av de allmänna bestämmelserna uppmana sökanden eller mottagaren av stödet att komma med en ytterligare utredning. Däremot om handlingarna ger skogscentralen sådana felaktiga och vilseledande uppgifter som är väsentliga när man bedömer uppfyllandet av stödvillkoren och beräknar stödets storlek, handlar det inte längre om att uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter enligt 10 och 14 § i statsunderstödslagen. Att lämna felaktiga och vilseledande uppgifter är en grund för återkrav också enligt förvaltningslagen. I sådana fall finns det inte några grunder för att ge sökanden eller stödmottagaren möjlighet att rätta till de felaktiga och vilse-

ledande uppgifterna. Då handlar det oftast om svikligt och avsiktligt förfarande som också kan uppfylla brottskännetecknen för subventionsförseelse eller subventionsbedrägeri. Skogscentralen ska naturligtvis i egenkap av statsbidragsmyndighet iakttä proportionalitetsprincipen när centralen bedömer väsentligheten av den felaktiga eller vilseledande informationen. I sista hand avgör statsbidragsmyndigheten hur bestämmelserna i förvaltningslagen och statsunderstödslagen tillämpas i var och en situation.

Paragrafens 3 mom. innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning. Enligt 15 § i statsunderstödslagen är det skogscentralens uppgift att övervaka stödet som den beviljat. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om i vilken omfattning kontroller ingår i skogscentralens uppgifter och fokuseringen av kontrollerna samt om andra tekniska detaljer som hänför sig till att ordna tillsynen.

7 kap. **Återbetalning och återkrav av stöd samt hävning och uppsägning av avtal**

40 §. Återbetalning och återkrav av stöd. Paragrafens 1 mom. föreslås föreskriva att bestämmelser om grunderna för återbetalning och återkrav av stöd finns i statsunderstödslagen. Bestämmelsen är informativ till karaktären. Paragrafens 1 mom. ska också ingå bestämmelser om att stöd som enligt 20 § i statsunderstödslagen ska återbetalas ska betalas till skogscentralen. Bestämmelsen gäller när understöd erhållits på fel sätt, för mycket eller på uppenbart felaktiga grunder. Bestämmelsen gäller såväl situationer där stödmottagaren på eget initiativ betalar tillbaka stödet som de situationer där statsbidragsmyndigheten kräver tillbaka ett understöd. Enligt 20 § i statsunderstödslagen behöver belopp som är högst 10 euro inte betalas tillbaka. Paragrafens 1 mom. föreslås föreskriva att stöd enligt lagförslaget inte behöver betalas tillbaka om det är under 100 euro. Eftersom bestämmelsen också gäller återkrav får åtgärder för återkrav inte vidtas om beloppet är under 100 euro.

Paragrafens 1 mom. föreslås också innehålla bestämmelser om betalning av ränta när

stöd betalas tillbaka och vid återkrav. Enligt 24 § i statsunderstödslagen ska statsunderstödsstagaren på det belopp som återbetalas eller återkrävs räknat från den dag då statsunderstödet betalades ut betala en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Paragrafens 1 mom. föreslås för stöd som har betalats ut i flera poster reglera att ränta enligt 24 § i statsunderstödslagen ska betalas från och med slutbetalning av stödet. Den föreslagna bestämmelsen är administrativt sett en enklare lösning än att ränta betalas från och med utbetalningen av varje post. I paragrafen föreslås också bestämmelser om hur länge räntan bör betalas vid återkrav. Ränta bör betalas fram till den dagen skogscentralen lämnar en framställning om återkrav till Landsbygdsverket. Bestämmelsen kan motiveras med att behandlingen av återkrav räcker längre än vanligt för att både skogscentralen och Landsbygdsverket ska höra klienter inom förvaltningen innan ärendet avgörs. Om det gäller återbetalning på markägarens initiativ av tillämpas 24 § i statsunderstödslagen. I förarbetena till den bestämmelsen noteras det att räntan ska betalas fram till den dag när statsunderstödet betalas tillbaka.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om att skogscentralen ska göra en framställning till Landsbygdsverket om återkrav av stödet om centralen får kännedom om en grund för återkrav. Därefter beslutar Landsbygdsverket om återkravet. På återkrav tillämpas bestämmelser i 5 kap. i statsunderstödslagen. Utöver det ska paragrafens 2 mom. reglera situationer där grunden för återkravet gäller försummelse av vård- och underhållsskyldigheten eller skyldigheten att tillåta att en väg används för rekreation. Då ska den tidsfrist som avses i 28 § 2 mom. i statsunderstödslagen räknas från när skyldighetens giltighetstid upphör.

I 3 mom. i paragrafen fastställs det av vem stödet ska återkrävas. I regel återkrävs det av stödmottagaren. Undantag utgörs av skyldigheterna i samband med miljöstödet samt vård- och underhållsskyldigheten, där stödet återkrävs av den som bryter mot skyldigheten. I fråga om rekreativ bruk av väg kan stödet återkrävas av markägaren även när ett väglag har beslutat hindra att en väg används

i strid mot villkoren i stödbeslutet. I fråga om fall där stöd för byggande av skogsväg krävs tillbaka upphör både vård- och underhållsskyldigheten och skyldigheten att tillåta rekreationsbruk av vägen. I paragrafens 3 mom. ingår alltså bestämmelser om både återkrav och att skyldigheterna upphör. Skyldigheterna ska dock gälla tills Landsbygdsverket har fått tillbaka det återkrävda stödet.

Paragrafens 4 mom. föreslås reglera situationer där man har tillämpat bestämmelsen om förfaringssätt i fråga om samägda fastigheter. Bestämmelsen ska vara ett undantag från det föreslagna 3 mom. Stödet kan krävas tillbaka endast hos de samägare som har mottagit stöd och som själva har varit delaktiga i den verksamhet som utgör grunden för att stödet återkrävs. Såsom i nuläget kan återkrav även ställas på delägare som trots att de inte har sökt eller tagit emot stöd har deltagit i den verksamhet som utgör grunden för återkravet till exempel genom att försumma vård- och underhållsskyldigheten av området. I paragrafens 4 mom. har man också tagit hänsyn till att samägaren har bytts. Stödet kan krävas tillbaka av den nya samägaren om den tidigare samägaren har mottagit stöd eller den nya samägaren har varit delaktig i den verksamhet som utgör grunden för att stödet återkrävs.

41 §. Hävning av avtal. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om hävning av avtal. Bestämmelsen är exaktare än motsvarande bestämmelse i 9 § 1 mom. i jord- och skogsbruksministeriets beslut om miljöstöd för skogsbruket. Enligt den bestämmelsen kan ett avtal hävas om markägaren inte har iakttagit avtalsvillkoren. I den föreslagna paragrafen sätts som villkor för att ett avtal kan hävas att det gäller ett väsentligt brott mot avtalsvillkoren. Det motsvarar den allmänna principen i avtalsrätten. Landsbygdsverket fattar beslut om hävande av ett avtal efter skogscentralens framställning om saken. I nuläget är det skogscentralen som beslutar om hävandet av avtal. När avtal hävs är markägaren skyldig att betala tillbaka mottaget stöd till Landsbygdsverket. På betalningen av ränta tillämpas bestämmelserna i 40 § 1 mom. i lagförslaget och 24 § i statsunderstödslagen.

Paragrafens 2 mom. gäller situationer där markägaren har brutit mot avtalet under dess giltighetstid, men beslutet om återkrav inte hinner fattas under giltighetstiden.

42 §. Landsbygdsverkets rätt att säga upp avtal. I paragrafen föreslås bestämmelser om Landsbygdsverkets rätt att säga upp avtal. Paragrafens 1 mom. gäller de situationer där Landsbygdsverket har skyldighet att säga upp avtal och 2 mom. situationer där Landsbygdsverket har prövningsrätt i fråga om att säga upp ett avtal.

Enligt 1 mom. i paragrafen är Landsbygdsverket skyldigt att säga upp ett miljöstödsavtal om området som avtalet gäller blir ett naturskyddsområde. Då finns det inte längre grunder för skyldigheterna i miljöstödsavtalet.

Enligt 2 mom. i paragrafen kan Landsbygdsverket genom ett beslut bestämma att ett miljöstödsavtal ska sägas upp om förhållanden som hänför sig till objektets biologiska mångfald eller andra förhållanden som inverkar på uppfyllandet av avtalsförpliktelserna har förändrats i sådan grad att det inte längre finns grunder för att avtalet ska vara i kraft eller att det är oskäligt att avtalet fortsätter att gälla. Då ska den som ägde eller förvaltade fastigheten när ändringen skedde vara skyldig att betala tillbaka den del som motsvarar stödet för de återstående kalendermånaderna av avtalsperioden. Stödet betalas tillbaka till Landsbygdsverket. Ett beslut om uppsägning kan fattas antingen på skogscentralens förslag eller på markägarens ansökan. En ändring av förhållandena som inverkar på uppfyllandet av avtalsförpliktelserna som avses i paragrafens 2 mom. kan till exempel gälla att användningen av ett område har förändrats så att stöd inte längre kan ges enligt den föreslagna 19 §.

Paragrafens 3 mom. föreslås reglera beloppet av ett stöd som ska betalas tillbaka när ett avtal sägs upp. Beloppet ska motsvara resten av månaderna i avtalsperioden. Stödet betalas tillbaka till Landsbygdsverket. Enligt statsunderstödslagen ska det betalas ränta på ett stöd som betalas tillbaka. Enligt paragrafens 3 mom. tillämpas inte det när ett miljöstödsavtal sägs upp.

43 §. Markägarens rätt att säga upp avtal. I paragrafen föreslås bestämmelser om mark-

ägares rätt att säga upp ett miljöstödsavtal. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om en ny markägares rätt att säga upp ett miljöstödsavtal. En motsvarande bestämmelse finns i 9 § 3 mom. i jord- och skogsbruksministeriets beslut om miljöstöd för skogsbruket. Däremot är bestämmelsen i paragrafens 2 mom. ny. Enligt den ska markägaren ha rätt att utan orsak säga upp ett avtal. När ett avtal sägs upp av en markägare som själv har ingått miljöstödsavtalet är det motiverat att den del av beloppet som ska betalas tillbaka är större än den del som motsvarar den återstående avtalsperioden.

8 kap. Särskilda bestämmelser

44 §. Jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift. Ministeriets tillsynsuppgift gäller skogscentralens och Landsbygdsverkets verksamhet. Syftet med tillsynen är att se till att den föreslagna lagen följs. I samband med det ska ministeriet med stöd av paragrafens 1 mom. ha rätt att få allmänna uppgifter om användning och uppföljning som ingår i skogscentralens och Landsbygdsverkets tillsynsuppgift. Dessa kontroller gäller i huvudsak granskning av handlingar. Kontrollerna kan också göras på plats, dvs. de kan vara terrängbesiktningar. Syftet med kontrollerna ska vara att man ser till att bestämmelserna i den föreslagna lagen följs. I fråga om ministeriets kontrollrätt och utförandet av kontrollerna iakttas 16 och 17 § i statsunderstödslagen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets rätt att få uppgifter. Jord- och skogsbruksministeriet har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av skogscentralerna och Landsbygdsverket få uppgifter om sådana omständigheter gällande sökanden eller mottagaren av stöd som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iakttas vid beviljandet och utbetalningen av stödet samt övervakningen av användningen.

45 §. Landsbygdsverkets tillsynsuppgift. Paragrafens 1 mom. föreslås föreskriva om Landsbygdsverkets tillsynsuppgift. Avsikten

är att Landsbygdsverket i fortsättningen utför nödvändiga kontroller av skogscentralen för tillsynen över att den föreslagna lagen följs. Landsbygdsverket kan sålunda granska till exempel terrängbesiktningar som skogscentralen genomfört och de handlingar som hör dit och som gäller behandlingen av förvaltningsärenden. Eftersom jord- och skogsbruksministeriet enligt den föreslagna 44 § ska utöva tillsyn över skogscentralen är det motiverat att jord- och skogsbruksministeriet bestämmer mer ingående om hur kontroller ska genomföras såsom till exempel hur många kontroller som ska utföras och hur de ska riktas.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om Landsbygdsverkets rätt att få information. Bestämmelsens innehåll är likadant som jord- och skogsbruksministeriets rätt att få information enligt 44 § 2 mom.

I paragrafens 3 mom. ingår bemyndigande att utfärda förordningar. Bestämmelsen är likadan som bestämmelsen i lagförslagets 39 § 3 mom.

46 §. Ändringssökande. I paragrafen föreslås bestämmelser om sökande av ändring. Omprövning av beslut som avses i lagförslaget söks på det sätt som föreskrivs i statsunderstödslagen. Däremot beslut om återkrav, upphävande och uppsägning av avtal och temporära förbud för ombud, får emellertid överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen utan omprövningsförfarande. I dessa beslut av Landsbygdsverket är det på grund av sakens natur inte motiverat att kräva ett obligatoriskt förfarande med begäran om omprövning. Enligt paragrafens 1 mom. ska omprövning av skogscentralens beslut begäras hos skogscentralen. Ändring i skogscentralens beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

I paragrafens 2 mom. föreslås ingå bestämmelser om att den behöriga förvaltningsdomstolen fastställs enligt den förvaltningsdomstols domkrets där största delen av den aktuella skogsmarken ligger. Vad gäller behörig förvaltningsdomstol motsvarar den föreslagna paragrafen 33 § 1 mom. i den gällande lagen.

I paragrafens 3 mom. föreslås att besvärsmyndigheten ska ge skogscentralen möjlighet

att bli hörd. Den bestämmelse i den gällande lagen som föreskriver att skogscentralen har besvärsmätt när det gäller sådana beslut av Landsbygdsverkets som avviker från skogscentralens framställning, ska sålunda inte tas in i lagförslaget. Motiveringen går ut på att bestämmelsen behövs rätt så sällan i återkravsärenden i nuläget.

47 §. Mätningar i terrängen. I paragrafen föreskrivs att de metoder för mätning och utvärdering som allmänt används inom skogsbruket ska tillämpas vid sådana mätningar i terrängen som hänför sig till den föreslagna lagen. Bestämmelsen är ny. I terrängen mäts till exempel antal stammar, träslagsdominans samt stammarnas diameter och längd. Avsikten är sålunda inte att för den föreslagna lagen skapa några särskilda metoder för mätningar i terrängen eller utvärdering av trädbeståndet. Vid verkställandet av den föreslagna lagen ska man i mån av möjlighet dra nytta av de uppgifter om objektens areal och växtplatsers egenskaper som redan finns tillgängliga i systemet för skoglig information. I allmänhet måste man mäta trädbeståndskännetecknen i terrängen.

Metoderna för mätning i terrängen specificeras inte i de sekundära rättsakter som utfärdas med stöd av lagen. I de mätningar i terrängen som hänför sig till den föreslagna lagen tas nya mätningmetoder i bruk vartefter de börjar användas allmänt i skogsbranschen.

Varje metod för mätningar i terrängen är tillförlitliga på sitt sätt. Exempelvis vid bedömningen av ett skogsbestånds volym med hjälp av relaskopprovtytor är medelfelet i allmänhet omkring tio procent. Vid verkställandet av den föreslagna lagen anses sådana fall överensstämma med författningarna där det numeriska värdet av ett kännetecken som mäts eller bedöms i terrängen i förhållande till det föreskrivna värdet inte överskrider den felmarginal som angivits med hjälp av en mätningmetod som allmänt tillämpas inom skogsbranschen. Fall som överskrider det föreskrivna värdet med mera än medelfelet anses felaktiga. Om det föreskrivna talvärdet är högst 3 000 stammar per hektar och bedömningen av stamantalet med den metod som är i allmänt bruk ger ett medelfel på tio procent,

anses ännu 3 300 stammar per hektar som ett godtagbart stamantal.

9 kap. **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

48 §. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. På grund av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd kan lagen träda i kraft först när Europeiska kommissionen har godkänt de stöd som föreslås. Det föreslås att lagen ska träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Kommissionen kan endast godkända stödsystem som gäller för en viss tid. Av den anledningen föreslås att beslut om beviljande av stöd får fattas fram till den 31 december 2020. Den föreslagna sista dagen för beviljande av stöd är densamma som det sista datumet för tillämpningen av riktlinjerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden. Ett beslut om stödets slutliga storlek som bygger på en till skogscentralen inlämnad ansökan om verkställande betraktas dock inte som beviljande av stöd då man tidigare fattat ett preliminärt finansieringsbeslut utgående från en ansökan och då överskridningarna i mängden arbete eller material inte är större än ringa. Betalningen av stödet kan även ske efter den här tidpunkten. Stöd enligt paragrafens 2 mom. i den föreslagna lagen bör betalas ut senast den 31 december 2023.

Enligt förslaget ska den begränsning av äganderätten som avses i 4 § 2 mom. 5 punkten i denna lag inte tillämpas på delägarlag för en samfäll skog eller ett samfällt område som har bildats före den 1 mars 2003. Då trädde lagen om samfällda skogar och fastighetsbildningslagen i kraft. Lagarna innebar att det blev enklare att bilda samfällda skogar. Samfällda skogar kan efter lagändringen även bildas av andra än fysiska personer. Eftersom det då inte var ändamålsenligt att utvidga gruppen av finansieringsmottagare justerades bestämmelsen om dem i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk så att delägarlag för samfällda skogar och delägarlag i samfälligheter som avses i lagen om samfälligheter minst hälften av andelarna ska ägas av fysiska personer.

I paragrafens 4–7 mom. föreslås föreskriva övergångsbestämmelser för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, vård av torvmarksskog och bygande av skogsväg. Övergångsbestämmelserna innehåller en tidsbegränsning för beviljandet av stöd enligt den föreslagna lagen om en åtgärd på området eller vägen tidigare har finansierats enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

1.2 Lag om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering

1 §. I paragrafen föreslås att lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering (1349/1996) upphävs genom den lag som föreslås. Avsikten var att upphäva dessa lagar genom lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk (544/2007) som var planerad att sättas i kraft genom förordning av statsrådet. Denna proposition innehåller ett lagförslag enligt vilket 2007 års lag om finansiering av ett hållbart skogsbruk ska upphävas. I anslutning till det här föreslås det i 1 mom. att finansieringslagen 1996 och den därtill hörande lagen om fastighetssamägares deltagande upphävs.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits av riksdagen för att både stödmottagarna och skogscentralen ska kunna förbereda sig på att det gällande stödsystemet upphör. I paragrafen sätts en tid för när stöd senast ska sökas enligt den lag som upphävs. Paragrafen sätter också en tid för när skogscentralen senast ska bevilja stöd enligt den lag som ska upphävas. Den utsatta tid som föreslås, den 30 juni 2015, grundar sig på Europeiska unionens regler för statligt stöd. Efter den utsatta tiden går det inte att bevilja tilläggsfinansiering för ett projekt enligt den lag som upphävs. Reglerna för statligt stöd hindrar dock inte att stödet betalas ut senare bara det har beviljats senast den 30 juni 2015. Enligt 3 mom. i paragrafen ska finansieringen betalas ut senast den 31 december 2019. Bestämmelserna i pa-

ragrafens 1–3 mom. hindrar inte att det beviljas förlängd tid för ett projekt efter den 30 juni 2015, men inte heller då kan man avvika från att stödet ska betalas ut senast den 31 december 2019.

Paragrafens 4 mom. föreslås innehålla bestämmelser om tidsfrister för när ansökan kan kompletteras. Finlands skogscentral ska uppmana avsändaren av ansökan att lämna kompletteringar enligt 22 § 1 mom. i förvaltningslagen senast den 10 april 2015. Enligt 4 mom. ska sökanden lämna dessa kompletteringar och andra kompletteringar till ansökan till skogscentralen senast den 15 maj 2015. Syftet med de föreslagna tidsfristerna är att säkerställa att skogscentralen har tillräckligt med tid för att besluta om de ansökningar som kommer in före stödsystemets giltighetstid upphör.

1.3 Lag om upphävande av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk

1 §. I paragrafen föreslås det att lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk upphävs (544/2007).

2 §. I paragrafen bestämmelser om lagens ikraftträdande. I propositionen anses det att lagen ska sättas i kraft samtidigt som den föreslagna lagen om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Förslaget innehåller bemyndigande för statsrådet att genom förordning fastställa kraven på stödmottagare, stödets belopp och grunderna för hur de ska bestämmas samt övriga kompletterande villkor och grunder för hur stöd bestäms. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om krav på innehållet i verkställighetsplaner och anmälningar om utförande, krav på innehållet i planer för vattenvårdsprojekt i samband med torvmarksskog, ansökan om stöd, uppgifter som ska lämnas i ansökan, uppgifter som ska ingå i protokollet om miljöstöd, antal inspektioner som hör till

skogscentralens och Landsbygdsverkets uppgifter och hur de ska riktas samt andra tekniska detaljer om hur tillsynen ska ordnas.

3 Ikraftträdande

Enligt Europeiska unionens nya riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn ska medlemsstaterna ändra sina stödsystem så att de överensstämmer med de nya reglerna för statligt stöd före den 1 juli 2015. På grund av Europeiska unionens regler för statligt stöd kan den temporära lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk träda i kraft först efter att Europeiska kommissionen har godkänt hela stödsystemet. Det föreslås att lagen ska träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

Lagen om upphävandet av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att riksdagen har antagit den för att såväl de som ansöker om stöd som skogscentralen ska hinna förbereda sig på att det gällande stödsystemet upphör. De ovan nämnda nya reglerna för statligt stöd förutsätter att stöd enligt det nuvarande stödsystemet inte beviljas från och med den 1 juli 2015. Det föreslås att lagen om upphävande av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk ska sättas i kraft samtidigt som den föreslagna lagen om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering.

Den nya temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och stödsystemet som hör dit ska anmälas till kommissionen och lagen kan sättas i kraft först när kommissionen har godkänt stödsystemet. Det är möjligt att behandlingen av notifieringen om stödsystemet tar så lång tid i anspråk i kommissionen att den föreslagna finansieringslagen inte kan sättas i kraft den 1 juli 2015. Det är också möjligt att kommissionen kräver att stödsystemet ska ändras på en del punkter innan den nya lagen kan sättas i kraft.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Grundläggande fri- och rättigheter

Enligt 6 § i grundlagen är alla lika inför lagen. De grundläggande rättigheterna gäller indirekt juridiska personer eftersom ett ingrepp i en juridisk persons ställning kan innebära ingrepp i de individers rättigheter som ligger bakom den juridiska personen. Bestämmelsen om stödets belopp i förslaget till temporär lag om finansiering av ett hållbart skogsbruk, nedan *lagförslaget*, kan dryftas med tanke på likheten enligt 6 § i grundlagen. Enligt 10 § i lagförslaget kan stöden differentieras regionalt enligt skogsbruksförhållanden och administrativa gränser. Markägarna är beroende på naturförhållandena inte jämlika. Genom att stödbeloppen differentieras regionalt minskas ojämlikheten på så sätt att ett förhållandevis större stöd riktas till dem som bedriver skogsbruk under sämre naturförhållanden. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av någon orsak som gäller hans eller hennes person. Grundlagsutskottet har inte ansett ett enbart geografiskt kriterium som ett godtagbart skäl i enlighet med 6 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 59/2001 rd). Det centrala är om särbehandling kan motiveras på ett sätt som är godtagbart i enlighet med de grundläggande rättigheterna (GrUU 46/2006 rd, GrUU 25/2006, GrUU 16/2006 rd, GrUU 14/2006 och GrUU 73/2002 rd).

Olika naturförhållanden och regioner som baseras på administrativa gränser är inte skäl som hänför sig till person. Stödets belopp kan också differentieras beroende på om det är fråga om en enskild lägenhets projekt eller ett samprojekt. Ekonomiskt sett är det mer ändamålsenligt att genomföra projekt som större helheter. Å andra sidan bör de kostnader som markägaren har haft för verksamheten beaktas i stödets belopp. Därför är det ändamålsenligt att differentiera stödbeloppen även utgående från om det gäller en enskild lägenhets projekt eller ett samprojekt. Vad gäller 10 § i lagförslaget är differentieringen av stödbeloppen nästan den samma som i 8 § i finansieringslagen 2007. Grundlagsutskottet

har i fråga om bestämmelsen konstaterat att lagstiftningen avser att göra markägarna sinsemellan mer jämlika genom att de markägare som bedriver skogsbruk i de svåraste förhållandena ska få proportionellt mer stöd. Utskottet ansåg att en regional differentiering efter skogscentralernas gränser och kommungränserna är mycket enkel. Likaså ansåg utskottet att det är ekonomiskt fördelaktigare att genomföra projekt i större block. Grundlagsutskottet ansåg att lagstiftningen spelar en ganska liten roll för jämlikheten mellan skogsägarna och är därmed inget problem med tanke på jämlikhetsbestämmelsen i grundlagens 6 § (GrUU 46/2006 rd). Eftersom 10 § i lagförslaget i princip är jämförbar med den bestämmelse som grundlagsutskottet dryftade i sitt utlåtande anses det i propositionen att förslaget vad gäller differentiering av stöden uppfyller grundlagens krav på jämlikhet.

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Genom lag kan bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. Med koppling till nämnda bestämmelse har man särskilt nämnt i lagförslagets 39 § att skogscentralens granskningar inte kan gälla lokaler som används för permanent boende. I praktiken har grundlagsutskottet emellertid fäst vikt vid att det i reglering som gäller granskningar av tillsynskaraktär hos företag för klarhets skull bör hänvisas till den allmänna bestämmelsen om inspektioner i 39 § i förvaltningslagen (GrUU 3/2014 rd och GrUU 15/2014 rd). Därför har man i lagförslagets 39 § tagit in den hänvisningen till förvaltningslagen.

Enligt 18 § i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Lagförslagets 24 § föreskriver om anmärkning och förbud som kan meddelas en ombudsman. Det skiljer sig från förbudet att uppträda i 12 § 2 mom. i förvaltningslagen på så sätt att förbudet som föreslås ska vara generellt men tidsbestämt. Förbudet att uppträda enligt förvaltningslagen gäller ett enskilt förvaltningsärende. Förbudet ska vara begränsat till tid och innehåll.

Förbudet kan fastställas för högst ett år och ska gälla utarbetandet av dokument för stöd enligt propositionen. Förbudet ska gälla på det område som Landsbygdsverket fastställer.

Ett förbud som meddelas ett ombud kan bedömas påverka ombudets näringsidkande. En person som agerar som ombud kan inte utarbeta dokument som avses i förslaget på ett område som Landsbygdsverket fastställer. Med tanke på markägarnas rättssäkerhet kan det vara motiverat att ett förbud gäller skogscentralens hela område, det vill säga det finländska fastlandet, och att det på så sätt förhindrar en verksamhet som är ogynnsam för markägarna på hela det finländska fastlandet. Ur näringsfrihetens synvinkel kan ett så stort geografiskt område vara oskäligt för en näringsidkare. I förslaget bedöms det att de motstridiga intressena på bästa sätt kan sammanjämkas genom att Landsbygdsverket geografiskt kan avgränsa området där förbudet gäller. Ett ombud ska ha rätt att begära omprövning av beslutet. Ett förbud kan anses ingripa i personens näringsfrihet på ett sätt som kan anses innebära betydande utövning av offentlig makt. Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt ges endast myndigheter. Eftersom skogscentralen inte är en myndighet föreslås det att Landsbygdsverket får befogenheten att meddela förbud till ombud.

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess biologiska mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska enligt 2 mom. i paragrafen verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Tillgodoseendet av den nämnda grundläggande rättigheten främjas av kravet på att de arbeten som får stöd ska vara ändamålsenliga både med tanke på ekonomin och på bevarandet av skogarnas biologiska mångfald (6 § i lagförslaget). Kravet gäller alla stöd som avses i propositionen. Tillgodoseendet av den grundläggande rättigheten främjas speciellt av bestämmelserna om miljöstöd och stöd för vårdprojekt för skogsnaturen som ingår i 4 kap. i lagförslaget.

God förvaltning tryggas som en grundläggande rättighet i 21 § i grundlagen. Enligt

2 mom. i paragrafen ska det allmänna se till att genom lag trygga garantin för en god förvaltning. Rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring är garantier för en god förvaltning.

Vid behandlingen av stöden i propositionen ska skogscentralen iaktta vad som föreskrivs i förvaltningslagen och språklagen (423/2003). En bestämmelse om saken finns i lagen om Finlands skogscentral. Enligt propositionen tillämpas i regel statsunderstödslagen på behandlingen. Statsunderstödslagen innehåller närmare bestämmelser om behandling av stödärenden än den gällande lagen. Propositionen innehåller en bestämmelse enligt vilken ett separat förvaltningsbeslut ska fattas om utbetalningen enligt beräkningsgrunden (30 § 1 mom. i lagförslaget). Det innebär att stödmottagaren får ett beslut där det ska framgå om alla redovisade kostnader eller mängder arbete och förnödenheter har godkänts. En stödmottagare ska alltså ha möjlighet att söka ändring om mottagaren till exempel anser att någon del av kostnaderna för projektet på ett felaktigt sätt inte har godkänts i beslutet.

Beviljandet av stöd enligt propositionen bygger i första hand på de uppgifter som anges i handlingarna. Såväl förvaltningslagen som statsunderstödslagen utgår från att sökande och mottagare av stöd ska uppmanas att ge myndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter. Till den del det gäller bristfälliga handlingar är avsikten att man tillämpar bestämmelserna både i förvaltningslagen och i statsunderstödslagen. Till denna del innehåller lagförslaget inte några särskilda bestämmelser. Däremot när det gäller brister som uppdragats i samband med terränggranskningar innehåller lagförslaget en särskild bestämmelse som föreskriver att skogscentralen måste ge stödmottagaren möjlighet att rätta till brister som är små och som går att rätta till relativt enkelt. När det gäller försummelse av skyldigheten i samband med rekreationsanvändning av en väg, föreslås det likaså bestämmelser om att skogscentralen först måste informera markägaren om skyldighetens innehåll och ge markägaren möjlighet att rätta till brister. Dessa bestämmelser i lagförslagets 39 § kan anses främja god förvaltning och förbättra stödmottagarnas rättssäkerhet.

Om 2007 års finansieringslag har grundlagsutskottet konstaterat att i fråga om återkrav av olika stöd och återkallande av tillstånd måste åtgärden absolut ha samband med allvarliga och väsentliga förseelser eller försummelse och med att anmärkningar och varningar till den det gäller inte har lett till att brister i verksamheten har korrigerats och att åtgärden inte bör genomföras förrän den berörda personen har fått en möjlighet att korrigera felet (GrUU 45/2006 rd). I propositionen anses att bestämmelsen som gäller anmärkningar är nödvändig endast när det gäller ett ombuds verksamhet. Till skillnad från ett ombud utråder markägare inte i regel sina ärenden på skogscentralen kontinuerligt. Att ta in en bestämmelse om en anmärkning och/eller varning i finansieringslagen kan ur markägarnas synvinkel se mycket negativt ut och stå i konflikt med det att rådgivning spelar en central roll inom skogscentralens verksamhet. Skogsbruksfrämjande utbildning, rådgivning och information hör till skogscentralens föreskrivna uppgifter. Därtill innehåller förvaltningslagen bestämmelser om myndighetens rådgivningsskyldighet. Därför anses det i propositionen att de situationer som nämns i grundlagutskottets utlåtande och som uppstår till följd av obetydliga fel, missförstånd eller uppgifter, kan undvikas just med rådgivning i stället för anmärkningar och varningar. I stället för att meddela markägare anmärkningar eller varningar ska de ges råd. En annan viktig fråga är att stödbeslutet måste beskriva markägarens skyldigheter så tydligt som möjligt för att situationer av denna typ kan undvikas. I samband med detta kan konstateras att 11 § i statsunderstödslagen förutsätter att av beslutet om beviljande av statsunderstöd framgår grunderna för beviljande och utbetalning av statsunderstöd samt för övervakning av användningen ”på det sätt som klarheten i fråga om korrekt användning av statsunderstödet och statsunderstödstagarens rättigheter och skyldigheter kräver”.

Grunderna för återkrav fastställs enligt statsunderstödslagen. Det har ändå varit nödvändigt att komplettera statsunderstödslagen med vissa bestämmelser om återkrav. Den vård- och underhållsskyldighet som avses i lagförslaget gäller sju eller tio år efter att stö-

det har betalats ut. Såsom i den gällande lagen tas också i lagförslaget de situationer i beaktande där äganderätten ändras under den tiden.

I lagförslaget ingår sålunda inte bestämmelser om grunderna för återkrav eftersom bestämmelser om grunderna för återkrav ingår enligt 40 § i lagförslaget i statsunderstödslagen. I 21 § statsunderstödslagen finns bestämmelser om skyldigheten att återkräva statsunderstöd, i 22 § om återkravet enligt prövning av statsunderstöd. I detaljmotiveringen i regeringspropositionen (RP 63/2001 rd) som gäller 22 § i statsunderstödslagen konstateras att i de situationer som anges i 21 § i statsunderstödslagen är det fråga om att statsunderstödstagaren på ett väsentligt sätt har förfarit felaktigt eller svikligt. I 22 § i statsunderstödslagen är det däremot fråga om vissa förändringar i förhållandena samt vissa förfaranden från statsunderstödstagarens sida som nödvändigtvis inte alltid är så väsentliga att påföljden av dem borde vara att statsunderstödet systematiskt upphör eller återkrävs. I 26 § statsunderstödslagen föreskrivs dessutom om jämkning. Jämkning övervägs om återbetalning eller återkrav till fullt belopp är oskäligt med hänsyn till statsunderstödstagarens ekonomiska ställning och omständigheter eller beskaffenheten hos den egendom som förvärvats med statsunderstödet eller med hänsyn till det förfarande eller den förändring i omständigheterna som ligger till grund för återbetalningen eller återkravet. Enligt den bestämmelsen kan statsbidragsmyndigheten av särskilt vägande skäl besluta att ett belopp som ska återkrävas eller räntan eller dröjsmålsräntan på det inte ska indrivras till någon del. Statsunderstödslagen har inte behandlats i grundlagsutskottet. Av utskottets utlåtande om finansieringslagen 2007 (GrUU 46/2006 rd) framgår emellertid inte till vilka delar statsunderstödslagens bestämmelser inte följer grundlagsutskottets praxis. I propositionen anses dock att det inte finns behov att utfärda separata bestämmelser om grunderna för återkrav som avviker från eller kompletterar statsunderstödslagen eftersom statsunderstödslagens bestämmelser om grunderna för återkrav är graderade enligt förseelsens eller försummelsens väsentlighet och eftersom statsunderstödslagens bestäm-

melser också innehåller en uttrycklig bestämmelse om jämkning av återkrav.

Liksom i statsunderstödslagen ska även i propositionen det första skedet i sökande av ändring som gäller stöden vara en obligatorisk begäran om omprövning. Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I fråga om beslut om återkrav och förbud som meddelats ombud ska enligt förslaget inget obligatoriskt förfarande med begäran om omprövning ingå. I de fallen kommer begäran om omprövning sannolikt inte leda till någon ändring av de ursprungliga beslutet.

Ett förbud som meddelas ett ombud kan bedömas med avseende på de sökandes rättigheter. Ett förbud som meddelas ett ombud ska gälla person. Eftersom förbudet inte gäller en berörd organisation kan markägaren i stället för ombudet be om en annan person av samma eller av en annan organisation som tillhandahåller experttjänster. Därför bedöms det i förslaget att bestämmelsen om ett förbud som ges till ett ombud inte försvårar markägarnas möjligheter att anlita ombud som hjälp i förvaltningsärenden om de anser det nödvändigt. Ytterligare kan ett förbud som ges ett ombud anses främja markägarnas rättssäkerhet på ett allmännare plan. Eftersom förbudet är ett allmänt förbud som inte meddelas separat i samband med varje ansökan och eftersom förbudet är offentligt, kan markägarna undvika att ge uppdrag åt personer som upprepade gånger har utarbetat vilseledande och felaktiga ansökningshandlingar. Med tanke på markägarnas rättssäkerhet räcker det enligt propositionen inte att man ingriper i ett ombuds verksamhet först då när ombudet har lämnat in ansökan till skogscentralen.

Med beaktande av dessa omständigheter kan lagförslaget anses uppfylla kraven på god förvaltning och rättssäkerhet.

4.2 Lagstiftningsnivå

Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag utfärdas genom lag. Enligt paragrafen är ut-

gångspunkten den att förordningar utfärdas av statsrådet och att ministeriet kan bemyndigas att utfärda förordningar om ärenden som närmast är av teknisk natur och som inte har så stor samhällelig och politisk betydelse. Bemyndigandet ska vara exakt och noga avgränsat.

Lagförslagets 1 kap. innehåller allmänna bestämmelser om beviljande av stöd. Lagförslagets 2–4 kap. behandlar de stödformer som finansieras och de centrala villkoren för beviljandet av stöden. Enligt propositionen kan stöd beviljas inom gränserna för de anslag som årligen anvisas i statens budget. Förslaget ska inte reglera en persons eller någon annan aktörs rätt till stöd på grund av att de omfattas av tillämpningsområdet. De föreslagna stöden avviker i det avseendet till karaktären från lagstadgade stöd, ersättningar och förmåner där rätten att få stöd, ersättning eller förmåner direkt grundar sig på lag och där det i lagen även föreskrivs detaljerat om hur stöden ska fastställas. Karaktäristiskt för stödsystemet i propositionen är att det är bundet till budgeten och att den som beviljar stöd också har behörighet att pröva om ett stöd är ändamålsenligt.

Statsrådet har en normgivningsbehörighet som hänför sig till budgettillämpningen och behörighet att meddela kompletterande föreskrifter för budgetanslag. Grundlagens bestämmelser om delegering av lagstiftningsbehörighet och utfärdande av förordningar hade inte som syfte att begränsa statsrådets normgivningsbehörighet (se RP 1/1998 rd, s 132/II och GrUU 47/2001 rd och GrUU 39/2005 rd). En allmän bestämmelse om statsrådets behörighet fogades efter grundlagsreformen till lagen om statsbudgeten (423/1988, ändrad 689/2001). Enligt 7 c § i den kan närmare bestämmelser om användningen av ett anslag i enlighet med budgeten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Förslaget är uppbyggt så att grunderna för beviljandet av stöd anges i lag. I lagförslagets 2–4 kap. fastställs det vilka åtgärder och projekt stöd kan beviljas för och de centrala villkoren för att stöden ska beviljas. Övriga krav för att stöd ska beviljas och stödets belopp fastställs genom förordning av statsrådet. De omständigheter som preciserar villkoren i paragrafen i fråga räknas upp i bestämmelsen

om bemyndigandet. Därtill framgår det av bestämmelsen att statsrådet genom förordning mer ingående kan föreskriva om villkoren och grunderna för hur stöden i paragrafen bestäms. De övriga stöd villkoren och grunderna för stöd som fastställs genom förordning kompletterar alltså de krav som anges i lagen. Bestämmelserna om bemyndigande i 2–4 kap. i lagförslaget är till denna del något noggrannare formulerade än i 3 kap. i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001). Den lagen är föremål för granskning hos grundlagsutskottet (se GrUU 47/2001 rd). Stöden i propositionen är till karaktären jämförbara med de nationella stöden för jordbruket och trädgårdsodlingen i det avseendet att de båda är bundna till budgeten och det de tillåter fastställs i enlighet med Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd. Stöden i propositionen är dock inte viktiga och regelbundna årliga inkomstkällor för markägarna på samma sätt som för jordbrukare och trädgårdsodlare.

Statsrådets normgivningsbehörighet begränsas av att de föreslagna stöden hör till den lagstiftning som gäller statliga stöd i grundfördraget. Kommissionen beslutar på basis av den lagstiftningen om statliga stöd kan godkännas. Bemyndigandet begränsas även av riksdagens beslut om anslag som tas in i statens budget, om anslagens användningsändamål och andra motiveringar i budgeten. När förutom de ovan nämnda omständigheterna den behörigheten som statsrådet har att meddela föreskrifter som kompletterar anslagen i statsbudgeten och 7 c § i lagen om statsbudgeten beaktas kan kraven som ställs i bestämmelsen om bemyndigande i grundlagen anses vara uppfyllda.

Förslaget innehåller också några bemyndiganden att utfärda förordning för jord- och skogsbruksministeriet. De ingår i 9, 15, 22, 24, 39 § och 45 § i lagförslaget. De omständigheter som ska anges genom förordning är av teknisk natur och har liten samhällelig och politisk betydelse.

Lagförslagets 5–7 kap. reglerar beviljande och utbetalning av stöd, skyldigheter som hör till stöden, tillsyn samt återkrav av stöd. Dessutom tillämpas i regel motsvarande bestämmelser i statsunderstödslagen på stöden. Förslaget innehåller särskilda bestämmelser

om förfarandet när miljöstödsavtal ingås samt om uppsägning och hävande av avtal. Omständigheterna i 5–7 kap. i lagförslaget ska regleras på lagnivå. Enligt 22 § i lagförslaget ska emellertid de uppgifter som gäller ansökande, de uppgifter som ska meddelas i ansökan samt de uppgifter som enligt 24 § ska antecknas i protokollet vid avtalsförhandlingar regleras genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. De omständigheterna bör anses vara av teknisk natur.

Bestämmelserna om tillsyn i statsunderstödslagen tillämpas på stöden i propositionen. Lagförslaget 39 § innehåller en specialbestämmelse om tillsyn som gäller projektgenomförare. Då ska 16 och 17 § i statsunderstödslagen tillämpas på övervakningen. Bestämmelserna om granskningsrätt och utförande av granskning är därmed på lagnivå. Enligt 39 § i lagförslaget utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestämmelser om i vilken omfattning kontroller ingår i skogscentralens uppgifter och fokuseringen av kontrollerna samt om andra tekniska detaljer som hänför sig till att ordna tillsynen. Behörigheten har att göra med jord- och skogsbruksministeriets uppgift att övervaka skogscentralens verksamhet i fråga om beviljande och utbetalning av samt tillsyn över stöden.

4.3 Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Skogscentralen är ingen myndighet. Skogscentralen har enligt olika lagar uppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Vad gäller de stöd som avses i förslaget kan man konstatera att skogscentralen i nuläget sköter uppgifter som grundar sig på verkställandet av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Enligt propositionen hör följande

uppgifter till skogscentralen: att bevilja stöd för skogsbruk, att betala ut stöd, att utöva tillsyn, att göra framställningar om återkrav till Landsbygdsverket och att ingå miljöstödsavtal. Nya uppgifter är att meddela anmärkning till ombud och att göra framställning till Landsbygdsverket om meddelande om förbud för ombud. Till skogscentralens uppgifter hör även att göra framställning om hävande och uppsägning av miljöstödsavtal till Landsbygdsverket. Landsbygdsverket ska sköta återkrav av stöd samt ärenden som gäller hävande och uppsägning av miljöstödsavtal. De uppgifterna som Landsbygdsverket enligt förslaget ska sköta kan klart anses innefatta betydande utövning av offentlig makt. Landsbygdsverket är en myndighet och därför behöver förslaget inte bedömas med tanke på grundlagens 124 §. Landsbygdsverket har från och med ingången av maj 2007 skött ärenden som gäller återkrav av stöd för skogsbruk som skogscentralen beviljat.

Det måste dock separat bedömas om de uppgifter som ges till skogscentralen innebär betydande utövning av offentlig makt. Som betydande utövning av offentlig makt anses till exempel rätt att använda maktmedel som grundar sig på självständig prövning eller att på annat sätt ingripa i individens grundläggande rättigheter (RP 1/1998 rd, s 179/II). Propositionen innehåller inte bestämmelser som gäller användning av maktmedel. Grundlagsutskottet har ansett att avbrytande av utbetalning och återkrav av återflytningsbidrag är uppgifter som endast kan ges myndigheter (GrUU 18/2001 rd). Å andra sidan har grundlagsutskottet inte ansett det vara ett problem att verkställighetsuppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa sköts av arbetslöshetskassorna som inte är myndigheter (GrUU 46/2002 rd). I verkställighetsuppgifterna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) ingår även bestämmelser om återkrav av arbetslöshetsförmåner. Grundlagsutskottet har inte heller ansett det vara problematiskt att uppgifter som gäller beviljande och återkrav av studiestöd ges till studiestödsnämnden i en högskola där huvudmannen är en privaträttslig sammanslutning eller en stiftelse (GrUU 14/2003 rd). För arbetslöshetsförmåner och studiestöd gäller emellertid utmätningsförbud.

Grundlagsutskottet har brukat anse att kontrollbefogenheter som gör intrång i hemfriden innebär en rätt att befatta sig i betydande grad med skyddet för hemfriden som är garanterat var och en i grundlagen och att en enskild därmed inte kan få en sådan befogenhet genom en vanlig lag (GrUU 40/2002 rd, GrUU 46/2001 rd och GrUU 43/2010 rd). Hänvisande till grundlagsutskottets praxis har lagförslaget kompletterats med en uttrycklig bestämmelse om att skogscentralens granskningar inte kan gälla lokaler som används för permanent boende.

Ett förbud som meddelas ett ombud kan betraktas som ett ingrepp i personens grundläggande rättigheter. Trots att ett förbud är tidsmässigt, innehållsligt och geografiskt begränsat och trots att ombudet har rätt att söka ändring kan ett föreslaget förbud anses utgöra ett ingrepp i individens grundläggande rättigheter på ett betydande sätt. Därför föreslås det att skogscentralens uppgift endast ska vara att göra en framställning om ett förbud till Landsbygdsverket. Det kan vara fråga om betydande utövning av offentlig makt även när det gäller återkrav av stöd eller uppsägning och hävande av miljöstödsavtal. Också här ska skogscentralen enbart göra en framställning till Landsbygdsverket och då är det inte fråga om betydande utövning av offentlig makt. Såsom tidigare konstaterat sköter Landsbygdsverket redan nu de ärenden som gäller återkrav av stöd som skogscentralen har beviljat. I propositionen anses det att enbart beviljande, utbetalning och tillsyn inte innebär betydande utövning av offentlig makt.

I fråga om stöden i förslaget är det ändamålsenligt att de stöd som ska återkrävas även i fortsättningen kan mätas ut utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Genom den lagen upphävdes lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961). Lagförslaget behöver inte föreskriva att ett stöd som ska återkrävas kan mätas ut utan dom eller beslut eftersom en sådan bestämmelse finns i 35 § i statsunderstödslagen. Bestämmelsen i statsunderstödslagen anspelar på den upphävda lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg. Lagen om verkställighet av

skatter och avgifter har emellertid en övergångsbestämmelse där det nämns att om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg tillämpas motsvarande bestämmelse i den lagen. Eftersom det är Landsbygdsverket och inte skogscentralen som beslutar om återkrav är lagen inte heller på den punkten problematisk med tanke på grundlagen.

I lagen om Finlands skogscentral föreskrivs det om skogscentralen som organisation. Lagen har bedömts av grundlagsutskottet. Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande (GrUU 53/2010 rd) att de dåvarande skogscentralerna ända sedan 1928 skött uppgifter som hör samman med att främja och utöva tillsyn över enskilt skogsbruk. Det handlar alltså om en i högsta grad etablerad administrativ lösning. Lagen om Finlands skogscentral hänvisar till förvaltningslagen, till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och till språklagen. Rättssäkerheten och en god förvaltning främjas dessutom av de olika förfaringsätten i propositionen som gäller beviljande av stöd, utbetalning, återkrav, tillsyn och ingående av förvaltningsavtal (dvs. miljöstödsavtal), hävande och uppsägning (6–8 kap. i lagförslaget). Dessutom tillämpas i regel motsvarande bestämmelser i statsunderstödslagen på stöden. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt hör till Landsbygdsverket.

Man ska ha rätt att söka ändring i skogscentralens förvaltningsbeslut. Enligt 33 § i den gällande lagen om finansiering av hållbart skogsbruk får den som får finansiering söka ändring i beslut som skogscentralen har fattat direkt genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Enligt propositionen tillämpar man bestämmelserna i statsunderstödslagen på ändringssökande. När det gäller skogscentralens beslut ska den första obligatoriska etappen i sökandet av ändring vara förfarandet med att begära omprövning som avses i 34 § i statsunderstödslagen. Efter det har stödmottagaren rätt att anföra besvär hos förvaltningsdomstolen. Ett obligatoriskt förfarande med begäran om omprövning ska dock inte tillämpas på Landsbygdsverkets beslut om förbud för ombud, på återkrav samt på uppsägning och hävande av miljöstödsavtal.

De besluten kan enligt 40 § i lagförslaget överklagas genom besvär direkt hos förvaltningsdomstolen.

På basis av det som anförs ovan anses det i propositionen att det att skogscentralen får de verkställighetsuppgifter som avses i lagen uppfyller kravet i grundlagens 124 § på att det behövs för en ändamålsenlig skötsel av

uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning.

De föreslagna lagarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av det som anförs ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Temporär lag om finansiering av hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar skötsel och användning av skogarna. Syftet med de stöd som avses i denna lag är att

- 1) öka skogarnas tillväxt,
- 2) upprätthålla ett vägnät för skogsbruket,
- 3) skydda skogarnas biologiska mångfald,
- 4) bidra till skogarnas anpassning till klimatförändringen.

2 §

Tillämpningsområde och begränsningar som gäller att finansieringens inriktning

Finansiering som avses i denna lag kan inom ramen för det anslag som årligen anvisas i statsbudgeten endast riktas till de skogar som omfattas av det tillämpningsområde enligt i 2 § i skogslagen (1093/1996) eller de enskilda naturskyddsområden enligt statsrådets principbeslut vars fridlysningsbestämmelser tillåter den finansierade verksamheten. Då får finansieringen dock inte riktas till miljöstödsavtal i dessa naturskyddsområden. Finansieringen beviljas i form av stöd.

Finansiering enligt denna lag får inte användas till ersättningar som betalas på basis av ett för viss tid ingånget avtal om fredning av ett område enligt 25 § i naturvårdslagen (1096/1996) eller till ersättningar om vilka

det föreskrivs i 53 § eller 55 § 2 mom. i den lagen eller om vilka det i övrigt föreskrivs särskilt, och inte heller till ersättningar som baserar sig på motsvarande bestämmelser som gällde innan de här bestämmelserna trädde i kraft.

Finansiering enligt denna lag får inte användas för planerings- och utredningsarbete som utförs av en myndighet eller en organisation som sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

Med *skog* avses skogsbruksmark som indelas i skogsmark, tvinmark, impediment och övrig skogsbruksmark.

3 §

Tillämpning av övriga bestämmelser och statsbidragsmyndighet

På stöd som avses i denna lag tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001), med undantag för 13 § 3 och 4 mom. i den lagen.

Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen*, är statsbidragsmyndighet när det gäller stöd enligt denna lag. I fråga om beslut om återkrav av stöd som skogscentralen har beviljat samt om hävning och uppsägning av miljöstödsavtal är Landsbygdsverket statsbidragsmyndighet.

På upphandling som finansieras med stöd enligt denna lag tillämpas bestämmelserna om offentlig upphandling till den del upphandlingen hör till tillämpningsområdet för dessa bestämmelser. Om bestämmelserna om offentlig upphandling inte kan tillämpas på upphandlingen av den orsaken att upphandlingens värde understiger det nationella trös-

kelvärdet, ska stödmottagaren på annat sätt se till att upphandlingen blir så fördelaktig som möjligt.

4 §

Stödmottagare

Enskilda markägare kan beviljas stöd. För projekt för vård av skogsnaturen kan även företag eller yrkesutövare beviljas stöd om stödet främjar värden och användningen av enskilda markägares skogar. För bekämpning av rotticka kan också andra markägare beviljas stöd, med undantag för staten.

I denna lag avses med *enskilda markägare*:

- 1) fysiska personer,
- 2) de som innehar en arrenderätt, en nyttjanderätt som baserar sig på testamente, en efterlevande makes besittningsrätt, en pensionsrätt eller någon motsvarande rättighet förutsatt att innehavaren av rätten är en fysisk person,
- 3) företag, sammanslutningar och dödsbon vars bolagsmän, medlemmar eller delägare endast består av fysiska personer och där företagets eller sammanslutningens huvudsakliga syfte är att bedriva gårds- eller skogsbruk,
- 4) en stiftelse vars verksamhet till största delen utgörs av gårds- eller skogsbruk,
- 5) sådana delägarlag för samfällda skogar och sådana delägarlag för i lagen om samfälligheter (758/1989) avsedda samfälligheter av vilkas andelar minst 50 procent ägs av fysiska personer.

Förutom vad som bestäms i 2 mom. betraktas som enskilda markägare också sådana fysiska personer som tillsammans med ett bolag äger en fastighet förutsatt att de fysiska personernas ägarandel av fastigheten är minst 50 procent.

Närmare bestämmelser om vad som avses som huvudsakligt bedrivande av gårds- eller skogsbruk och när bedrivandet av gårds- eller skogsbruk kan anses utgöra största delen av en stiftelses verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Vissa krav som gäller stödmottagare

Stöd beviljas inte sådana företag i svårigheter som avses i Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (2014/C 204/01). Stöd beviljas inte heller dem av vilka man med stöd av beslut av Europeiska unionens kommission kräver tillbaka stöd som är olagliga och oförenliga med den inre marknaden.

Stödet enligt denna lag får inte användas för att ersätta kostnader för vilka stödmottagaren kunde ha tecknat en försäkring.

6 §

Allmänna villkor för beviljande av stöd

De arbeten som får stöd ska vara ändamålsenliga både med tanke på ekonomin och på bevarandet av skogarnas biologiska mångfald. Arbetena ska i den mån det är möjligt koncentreras så att de kan genomföras på det sätt som är mest förmånligt i ekonomiskt avseende. Arbetena ska utföras i enlighet med god yrkespraxis inom skogsbranschen.

Stödet får inte användas för ett arbete eller en åtgärd som enligt lag hör till markägarens skyldigheter. Stödet får användas som miljöstöd om det ersätter markägaren den delen som överskrider det ekonomiska bortfall eller den skada som är större än ringa enligt skogslagens 11 §.

Det arbete eller de åtgärder som får stöd ska överensstämma med den lagstiftning som gäller dem. Stödet får inte användas för ett arbete eller en åtgärd som har föranletts av verksamhet som konstaterats vara lagstridig. Arbetet får inte medföra sådana negativa konsekvenser för den övriga miljön som rimligen kan undvikas.

7 §

Annat offentligt stöd

En förutsättning för beviljande av stöd enligt denna lag är att det för det arbete eller den åtgärd som ska finansieras inte har bevil-

jats offentligt stöd enligt 4 § 2 punkten i statsunderstödslagen eller stöd via skattesystemet.

Stöd som har beviljats med stöd av denna lag återkrävs om det efter att stödet har betalats framgår att det för arbetet eller åtgärden har beviljats annat eller andra offentliga stöd som avses i 1 mom.

8 §

Eget arbete, arbete som utförs av utomstående och samprojekt

De arbeten som avses i denna lag kan utföras som eget arbete eller av en utomstående aktör.

Om markägaren är en fysisk person anses som eget arbete sådant arbete som utförs av markägaren själv eller av hans eller hennes make eller barn som bor i samma hushåll. Om markägaren är ett företag, en sammanslutning eller ett dödsbo anses som eget arbete sådant arbete som utförs av företagets, sammanslutningens eller dödsboets bolagsmän, medlemmar eller delägare. Om det gäller samägande enligt 4 § 3 mom., anses som eget arbete sådant arbete som utförs av den fysiska personen eller bolagets bolagsman. Om markägaren är ett företag eller en stiftelse, anses som eget arbete sådant arbete som utförs av en person som är anställd i företaget. Dessutom anses arbete som utförts utan vederlag alltid som eget arbete.

Som samprojekt anses projekt som genomförs på åtminstone två olika fastigheters område, förutsatt att fastigheterna inte tillhör samma markägare om båda markägarna till fastigheten har rätt till stödet enligt denna lag. Som samprojekt anses också ett projekt som genomförs av en enda samfällad skog.

9 §

Verkställighetsplan och anmälan om verkställande

För stöd som beviljas för vitaliseringsgödning, vård av torvmarksskog, byggande av en skogsväg och projekt för vård av skogsnaturen enligt denna lag förutsätts en verkställighetsplan som godkänts av skogscentralen. Ef-

ter att dessa projekt har slutförts ska det lämnas en anmälan om utförande till skogscentralen. Om utförande av åtgärder som gäller tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och bekämpning av rotticka ska också lämnas en anmälan om verkställande till skogscentralen.

Den som utarbetar verkställighetsplanen och anmälan om verkställande ska ha tillräcklig sakkunskap i förhållande till typen och omfattningen av den understödda åtgärden.

Verkställighetsplanen och anmälan om verkställande kan uppgöras som eget arbete enligt 8 §. För utarbetande av en verkställighetsplan kan beviljas stöd om dokumentet uppgörs som annat än eget arbete.

Bestämmelser om krav på innehållet i en verkställighetsplan och anmälan om verkställande utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

10 §

Stödets storlek och avsättning av medel

Stödets storlek kan differentieras regionalt enligt skogsbruksförhållandena och administrativa gränser samt beroende på om det är fråga om en lägenhets projekt eller ett samprojekt. Stödet beviljas som en procentandel av de godtagbara kostnaderna eller enligt kalkylerade grunder. Om det gäller samägande enligt 4 § 3 mom., beviljas stödet upp till det belopp som motsvarar de fysiska personernas relativa ägarandel.

För ett projekt kan beviljas högst 200 000 euro per stödmottagare. Stödet för projekt för vård av skogsnaturen kan emellertid uppgå till 400 000 euro. När det gäller samägande enligt 4 § 3 mom. beviljas stöd inte om de fysiska personernas relativa andel av storleken av det projekt som ska finansieras inte uppfyller kravet på projektets ministorlek. För vård av skogsnaturen beviljas inte stöd om det belopp som ska beviljas per projekt är under 1 000 euro.

Genom miljöstödet kan markägaren få ersättning för inkomstbortfall vid virkesproduktionen med avdrag för andelen ekonomiskt bortfall eller annan ekonomisk skada som är större än ringa enligt 11 § i skogsla-

gen. Miljöstöd beviljas inte om det belopp som ska beviljas per avtal är under 500 euro. Vid samägande enligt 4 § 3 mom. i denna lag har de fysiska personerna inte rätt till stöd om deras relativa andel av det beviljade miljöstödet är under 500 euro.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om stödets storlek, godtagbara kostnader, grunder för beräkning av miljöstöd och övriga grunder för fastställande av stöden.

2 kap.

Ekologiska stöd och stöd som främjar skogarnas tillväxt

11 §

Tidig vård av plantbestånd

Stöd kan beviljas för slyröjning och gallring av plantbestånd samt för avlägsnande och gallring av låg skärm. Dessutom kan stöd beviljas för hopsamling av klenträäd i samband med dessa arbeten.

För beviljande av stöd förutsätts att objektet, som kan vara fördelat på flera områden, uppfyller kravet på minimiareal, kraven på plantbestånd och kraven på trädbeståndets täthet, avgång och medellängd efter behandling och att objektet inte behöver omedelbar vård efter behandlingen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om objektets minimiareal, kraven på plantbestånd och på trädbeståndets täthet, avgång och medellängd efter behandling, om konstaterande av utfört arbete för tidig vård av plantbestånd samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

12 §

Vård av ungskog

Stöd kan beviljas för slyröjning och gallring av äldre plantbestånd samt för avlägsnande och gallring av låg skärm. Stöd kan också beviljas för iståndsättning av ungskog om åtgärden inte är kommersiellt lönsam.

Dessutom kan stöd beviljas för hopsamling av klenträäd i samband med dessa arbeten.

För beviljande av stöd förutsätts att objektet, som kan vara fördelat på flera områden, uppfyller kravet på minimiareal, kraven på trädbeståndets täthet, avgång, medellängd eller diameter i brösthöjd efter behandling och att objektet inte behöver omedelbar vård efter behandlingen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om objektets minimiareal, kraven på trädbeståndets täthet, avgång, minimimängden av det hopsamlade klenträdet, medellängd och diameter i brösthöjd efter behandling, om konstaterande av utfört arbete för vård av ungskog samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

13 §

Vitaliseringsgödsling

Stöd kan beviljas för vitaliseringsgödsling av skog.

För beviljande av stöd förutsätts att objektet, som kan vara fördelat på flera områden, uppfyller kravet på minimiareal, arbetet utförs i sådana skogar där utvecklingen av trädbeståndet trots skogsvårdsåtgärder avtar på grund av obalans mellan näringsämnen i marken och som genom gödsling kan fås att återhämta sig. En ytterligare förutsättning är att gödseln lämpar sig för att rätta till obalansen mellan näringsämnen och att användningen av gödsel-fabrikatet är motiverad också ur vattenvårdsperspektiv.

Stöd beviljas inte om man vid planering av åtgärden inte har fäst särskild vikt vid de konsekvenser för vattnen och miljön som åtgärden har samt vid minskning av de eventuella negativa effekter som åtgärden medför.

För beviljande av stöd för gödsling av torvmark förutsätts att objektet uppfyller kraven på nedre gräns för näringshalten. Vid vitaliseringsgödsling av torvmark ska området dräneras på ett lämpligt sätt. Om denna förutsättning inte uppfylls före gödslingen, kan stödet dock beviljas om gödslingen sker i samband med ett sådant projekt för vård av en torvmarksskog som skogscentralen har

godkänt för finansiering med stöd av denna lag.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om objektets minimiareal, gödslingsobjekt, grunder för valet av gödselafabrikat, nedre gräns för näringshalten i torvmarker samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

14 §

Bekämpning av rotticka

Stöd kan beviljas för bekämpning av rotticka.

Detta förutsätter att arbetet utförs i samband med avverkning på mineraljord i riskområden för utbredning av rotticka från början av maj till slutet av november.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om riskområden för utbredning av rotticka, bekämpningsobjekt samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

15 §

Vård av torvmarksskog

Stöd kan beviljas för rensning av dikesnätet i ett tidigare dikat område, vattenvårdsåtgärder och för byggande av sådana vägar på dikesrenar som hänför sig till istandsättning av ett dikat område.

För beviljande av stöd förutsätts att

1) verkställighetsplanen åtföljs av en separat utredning om åtgärder som är nödvändiga med tanke på vattenvården,

2) objektet, som kan vara fördelat på flera områden, uppfyller kraven på minimiareal och näringshalt som bestäms per stödregion samt kraven på antingen virkesmängden eller plantbeståndet och andra krav som gäller området,

3) trädbeståndets tillväxt tydligt har återhämtat sig efter nydikning, och

4) tillståndet i skogen på området är tillfredsställande med avseende på skogsvården eller behandlingen av trädbeståndet sker i samband med vården av en torvmarksskog.

Stöd beviljas inte om man vid planering av åtgärden inte har fäst särskild vikt vid de konsekvenser för vattnen och miljön som åtgärderna har samt vid minskning av de eventuella negativa effekter som åtgärderna medför. Vid planeringen och verkställandet ska tillämpas bästa möjliga tillgängliga prisvärda vattenvårdsmetoder och vattenanläggningar.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om vattenvårdsåtgärder, objektets minimiareal, nedre gräns för näringshalten per stödregion samt om krav på virkesmängden och plantbeståndet samt andra krav som gäller området, krav på objektets tillstånd med avseende på skogsvården och andra vårdåtgärder i en torvmarksskog samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

Bestämmelser om krav på innehållet i den plan som avses i 2 mom. 1 punkten utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

3 kap.

Vägnät

16 §

Byggande av skogsväg

Stöd kan beviljas för grundlig förbättring av en enskild väg som behövs för transporter inom skogsbruket och för byggande av en ny skogsväg. En grundlig förbättring av en enskild väg kan gälla hela vägen eller en del av den, konstruktioner och anläggningar och det kan innefatta byggande av en ny skogsväg. En grundlig förbättring av en enskild väg eller byggande av en ny skogsväg kan också gälla byggande av en separat upplagsplats vid vägen. En grundlig förbättring av en enskild väg kan gälla byggande av en separat upplagsplats vid vägen eller byggande av en bro eller anläggning av en vägtrumma som motsvarar en bro trots att vägen inte ombyggs i övrigt. Med skogsväg avses i denna lag en skogsväg enligt 5 § 2 mom. i lagen om enskilda vägar (358/1962).

Beviljande av stöd förutsätter att den enskilda väg som ska grundlig förbättras eller

den nya skogsvägen till sin struktur lämpar sig för transporter inom skogsbruket under hela året, med undantag för menförestider, och att det med tanke på helheten av vägnätet av lägre grad kan anses ändamålsenligt att grundlig förbättra vägen eller bygga en ny väg. En ytterligare förutsättning är att man har grundat en ständig vägrätt i enlighet med lagen om enskilda vägar och vid vägförrättningen bildat ett väglag bland vägdelägarna för skötseln av vägarenden. Kravet på en ständig vägrätt och väglag tillämpas dock inte på projekt som genomförs av en enda samfällad skog.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om byggande av en upplagsplats i 1 mom. samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

17 §

Ytterligare förutsättningar för beviljande av stöd för grundlig förbättring av en enskild väg

För beviljande av stöd för grundlig förbättring av en enskild väg förutsätts att:

- 1) projektet uppfyller kraven på vägens minimilängd och minimibredd samt den uppskattade andelen transporter inom skogsbruket,
- 2) projektet uppfyller kraven på minimilängd och minimibredd av en ny väg förutsatt att projektet innefattar en sådan,
- 3) underhållet av den väg som ska byggas om har skötts,
- 4) väglaget har fattat ett beslut om grundlig förbättring av vägen.

Stöd för grundlig förbättring av en enskild väg förutsätter dessutom att grundlig förbättring av vägen inte har finansierats med medel enligt lagen om enskilda vägar under de senaste 20 åren. Avvikelse kan dock göras från detta krav om användningen av vägen har förändrats väsentligt på grund av att transporterna inom skogsbruket har ökat eller kommer att förändras på grund av en uppskattad ökning av transporterna eller om vägens struktur inte längre lämpar sig för den virkestransportmateriel som används. En ytterligare förutsättning för avvikelser är att

från finansieringen av grundlig förbättring av vägen med medel enligt denna lag har löpt minst tio år. Tidsfristen räknas från slutbetalning av finansieringen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om kraven på vägens minimilängd och minimibredd, uppskattad andel transporter inom skogsbruket och andelen ny väg, om vägens underhåll samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

18 §

Ytterligare förutsättningar för beviljande av stöd för byggande av en ny skogsväg

Stöd för byggande av en ny skogsväg förutsätter att skogsvägsprojektet genomförs som ett samprojekt och att den nya skogsvägen uppfyller kraven på vägens minimilängd och minimibredd, den maximala vägtätheten och den uppskattade andelen transporter inom skogsbruket.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om kraven på den nya skogsvägens minimilängd och minimibredd, maximala täthet och uppskattade andel transporter inom skogsbruket samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

4 kap.

Bevarande av skogarnas biologiska mångfald och vård av skogsnaturen

19 §

Miljöstöd

Miljöstöd kan beviljas om man i åtgärder som hänför sig till skötseln eller användningen av skogar på ett mera omfattande sätt än vad som enligt skogslagen är markägarens skyldighet beaktar bevarandet av skogens biologiska mångfald, naturvård eller annan användning av skogen än för virkesproduktion. Stöd får också beviljas för beredning av miljöstödsvtal.

Beviljande av stöd förutsätter att markägaren ingår ett avtal med skogscentralen i vilket markägaren förbinder sig att inom ett visst område bevara skogarnas biologiska mångfald samt att inte vidta några skogsbruksåtgärder inom området utan skogscentralens samtycke.

Avtalet mellan skogscentralen och markägaren kan innehålla ett villkor enligt vilket markägaren åtar sig att följa en vård- och användningsplan som främjar bevarandet av särdragen i den livsmiljö som ligger inom det område som avtalet gäller.

Avtalet är i kraft i tio år. Det gäller även om området helt eller delvis överläts till en ny ägare.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur miljöstödet ska riktas och när åtgärderna enligt 1 mom. är mer omfattande än vad som föreskrivs i skogslagen samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

20 §

Vård- och användningsplan och övrig beredning av miljöstödsavtal

I en vård- och användningsplan ska ingå uppgifter om de naturvårdsåtgärder som ska genomföras i avtalsområdet samt en tidsplan för åtgärderna..

På *vård- och användningsplaner* tillämpas vad som i 9 § bestäms om verkställighetsplaner.

Beredning av ett miljöstödsavtal avser uppgörande av en vård- och användningsplan, kartläggning av miljöstödsobjekt, uppskattning av naturvärden och avgränsning av naturobjekt samt utredning av värdet av avtalsobjektet och det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet där avtalsobjektet ligger. För beredningen av ett miljöstödsavtal kan beviljas stöd endast om beredningen inte görs som eget arbete av markägaren.

21 §

Projekt för vård av skogsnaturen

Stöd kan beviljas för

1) sådana arbeten för vård och istandsättning av livsmiljöer som är viktiga med tanke på mångfalden och som sträcker sig över flera lägenhetsområden samt för återställande av skogs- och torvmarksmiljöer,

2) förebyggande eller avhjälpande av skador på vattendrag och sjöar som skogsdikningar har medfört om åtgärden är av större betydelse än vanligt för vård av vatten och vattennaturen och om kostnaderna inte kan hänföras till någon som orsakat dem,

3) hyggesbränning som stimulerar skogarnas mångfald, och

4) utrotning av arter som är främmande i skogsnaturen och förhindrande av spridning av arterna på skogsbruksmarken,

5) andra regionalt betydande projekt som motsvarar de projekt som avses i 1–4 punkten och som betonar vården av skogsnaturen samt skogligt mångbruk och skogarnas landskaps-, kultur- och rekreationsvärden.

Genom förordning av statsrådet kan vid behov utfärdas närmare bestämmelser om hur stödet för projekt för vård av skogsnaturen ska riktas samt om övriga i denna paragraf föreskrivna stöd villkor och grunder för fastställande av stöd.

5 kap.

Beviljande och utbetalning av stöd

22 §

Ansökan om stöd

Stöd söks skriftligt hos skogscentralen. I ansökan, verkställighetsplanen, vård- och användningsplanen och anmälan om verkställande ska anges namnet på författaren av dokumentet och dennes kontaktinformation.

Stöd ska sökas innan åtgärderna inleds. Åtgärderna kan inledas först efter att skogscentralen har godkänt ansökan och verkställighetsplanen. Ett arbete som gäller tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och be-

kämpning av rotticka samt byggande av vägar på dikesrenar i samband med vård av torvmarksskog får dock inledas efter att ansökan om det är inlämnad. I ansökan ska ingå en projektbeskrivning, platsen för projektets verkställande, uppskattad tid för projektstart och projektslut samt det stödbelopp som behövs för att genomföra projektet. Tillsammans med ansökan ska lämnas en verkställighetsplan om den är en förutsättning för beviljande av stöd enligt 9 §.

Om sökanden är ett stort företag ska det tillsammans med ansökan lämna en redogörelse för vilka åtgärder sökanden utför eller inte utför på objektet om stöd inte beviljas. I redogörelsen ska också finnas de alternativ som sökanden tillämpar eller inte tillämpar om projektet inte beviljas stöd enligt denna lag. Med *stora företag* avses andra företag än mikroföretag samt små och medelstora enligt definitionen av företaget i bilaga 1 till kommissionens förordning (EU) nr 704/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 1857/2006.

Trots bestämmelserna i 2 mom. om samtidig ansökan om stöd för uppgörande av en verkställighetsplan och för verkställande av ett projekt får stöd sökas separat för uppgörande av en verkställighetsplan om avsikten är att åtgärden finansieras i form av ett samprojekt.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om ansökan om stöd och de uppgifter som ska anges i ansökan.

23 §

Projektansökan

Mottagare av stöd för vård av skogsnaturen väljs på grundval av projektansökan. Skogscentralen ställer då en tidsfrist för ansökan om stöd. Det kan finnas högst tre ansökningssomgångar om året.

Skogscentralen ska i en ändamålsenlig omfattning informera om möjligheten att söka stöd som avses i 1 mom., om grunderna för val av projekt och övriga processer som ska följas vid ansökan samt om de huvudsakliga förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

Genom förordning av statsrådet kan vid behov utfärdas närmare bestämmelser om urvalsgrunder och urvalsprocesser.

24 §

Avtalsprocess

När en ansökan om miljöstöd har inlämnats ska skogscentralen förhandla med markägaren om miljöstödsavtalets innehåll. Vid förhandlingarna ska avtalas om avgränsning av avtalsobjektet, objektets användningsbegränsningar och eventuella miljövårdsarbeten. Skogscentralen ska också kontrollera informationen om värdet av trädbestånd enligt 20 § som hänför sig till beredningen av miljöstödsavtalet.

Skogscentralen ska upprätta ett protokoll över förhandlingarna. I protokollet ska ingå uppgifter om avgränsningen av avtalsobjektet samt de användningsbegränsningar och eventuella miljövårdsarbeten som hänför sig till objektet. I protokollet ska också anges villkoren för uppsägning, hävning och överföring av avtalet. Skogscentralen och stödsökanden ska underteckna protokollet.

Skogscentralen fattar beslut om miljöstödet på grundval av protokollsuppgifterna. Ett avtal om miljöstöd uppkommer först när skogscentralen har fattat stödbeslutet. Avtalet bildas av skogscentralens stödbeslut och protokoll.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om uppgifter som ska uppges i det protokoll som avses i 2 mom.

25 §

Skogscentralens utredningsskyldighet

Innan skogscentralen fattar beslut i ärendet ska den utreda om de begränsningar som föl-

jer av 9, 24, 29–35, 47–49, 55 och 56 § samt 10 kap. i naturvårdslagen gäller den planerade åtgärden. Skogscentralen ska vid behov begära ett utlåtande om ansökningen av närings-, trafik- och miljöcentralen inom vars verksamhetsområde åtgärden är planerad att verkställas. Skogscentralen får dock avgöra ärendet utan utlåtande från närings-, trafik- och miljöcentralen när två månader har flutit från att begäran om utlåtande avsändes till närings-, trafik- och miljöcentralen.

26 §

Vissa utredningar som behövs av sökanden för avgörande av ansökan

Beslut om stöd för verkställande av ett samprojekt eller vård av skogsnaturen får inte fattas förrän skogscentralen har fått en utredning av vilken det framgår att de markägare som deltar i projektet har åtagit sig att genomföra projektet.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på skogsvägsprojekt. Om det gäller något annat än ett skogsvägsprojekt som verkställs av en enda samfällad skog, får beslut om stöd för verkställandet inte fattas förrän skogscentralen har fått ett skriftligt meddelande om väglagens beslut om grundlig förbättring av en enskild väg eller byggande av en ny skogsväg samt en uppdaterad förteckning över vägdelägarna och de vägenheter som fastställts för dem. Om det byggs en ny skogsväg, måste skogscentralen också få ett protokollsutdrag från den förrättningsmyndigheten vid vilken väglaget har bildats.

Utredningarna enligt 1 och 2 mom. ska vara behörigen undertecknade. Det räcker då att en kopia av det undertecknade originaldokumentet är tillgängligt för att användas vid beslutsfattandet. De undertecknade originaldokumenten kan vid behov kontrolleras också efter utbetalning av stödet.

Om den understödda åtgärden kräver en konsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), får beslut om stöd inte fattas förrän skogscentralen har fått beskrivningen.

27 §

Anmärkning och temporärt förbud

Skogscentralen kan ge en anmärkning till ett ombud som uppgör ansökningar om stöd enligt denna lag, verkställighetsplaner, anmälningar om verkställande, vård- och användningsplaner eller andra handlingar som hänför sig till ansökningsärenden som avses i denna lag om ombudet i handlingarna har gett skogscentralen vilseledande eller felaktiga uppgifter.

Landsbygdsverket kan på framställning av skogscentralen förbjuda ett ombud att upprätta handlingar som avses i 1 mom. om ombudet trots skogscentralens anmärkning upprepade gånger har gett vilseledande eller felaktiga uppgifter.

Av förbudsbeslutet ska framgå förbudets giltighetstid. Förbudet kan meddelas för högst ett år och det ska avgränsas geografiskt.

28 §

Förfarande som gäller samägda fastigheter

De samägare till en samägd fastighet som äger minst en fjärdedel av fastigheten och till vilka hör samägare som sköter fastigheten har rätt att gemensamt för hela fastighetens räkning vidta åtgärder som kan stödjas i enlighet med denna lag och ta emot stöd, om de avstår från att kräva andra på kostnaderna för genomförandet än de samägare som deltagit i genomförandet av åtgärden. Också en enskild samägare som äger en fjärdedel av fastigheten och är en samägare som sköter fastigheten har samma rättighet.

Som samägare som sköter fastigheten anses en samägare som

1) i ett avtal som avses i 24 kap. 1 § i ärvdabalken (40/1965) har utsetts att sköta fastigheten,

2) genom avtal som ingåtts av samägarna har utsetts att verka som en i denna lag avsedd samägare som sköter fastigheten, eller

3) bor på fastigheten om ett avtal som avses i 1 eller 2 punkten inte har ingåtts.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas på sådana delägare i ett oskiftat dödsbo vil-

kas beräknade andel vid tidpunkten för beviljandet av stödet är en fjärdedel av fastigheten. Vad som ovan i denna paragraf bestäms om fastigheter tillämpas också på en sådan kvotdel av en fastighet som förvaltas genom samsjösifte.

Ett beslut som avses i denna paragraf anses ha kommit till samägarnas kännedom när det har delgivits en av de samägare som sköter fastigheten. Om delgivning till ett dödsbo föreskrivs 57 § 2 mom. i förvaltningslagen (434/2003).

29 §

Beslut om stöd som grundar sig på en verkställighetsplan

Beslut om godkännande av en verkställighetsplan och en tidsplan för genomförande av de arbeten som ingår i planen, samt om stöd som beviljas för utarbetandet av planen kan fattas separat före beslut om annat stöd om åtgärderna är planerade att finansieras i form av ett samprojekt.

Av beslutet i 1 mom. ska framgå att stödet beviljas förutsatt att projektet genomförs enligt den tidsfrist som skogscentralen har angett. Ett ytterligare villkor är att skogscentralen får en verkställighetsplan som uppfyller kraven enligt denna lag, en ansökan som gäller stöd för genomförande av projektet samt en redogörelse för slutförande av projektet med annan finansiering än den som avses i denna lag. Stödet för verkställighetsplanen återkrävs om stödmottagaren inte uppfyller kraven enligt detta moment inom de tidsfrister som skogscentralen har fastställt.

I beslutet om stöd för genomförande som grundar sig på en verkställighetsplan ska anges tidpunkt då åtgärderna enligt planen ska vara färdiga. Stödet för genomförande avbryts och det utbetalda stödet återkrävs om stödmottagaren inte slutför projektet inom den tidsfrist som skogscentralen har angett.

30 §

Vissa beslut om storleken av stöd

Till den del storleken av stöd för genomförande som grundar sig på en verkställighets-

plan bestäms enligt faktiska kostnader ska skogscentralen, utöver det beslut som avses i 11 § i statsunderstödslagen, separat besluta om den slutliga storleken av det stöd som baserar sig på en verkställighetsplan efter att projektet är klart och en godtagbar anmälan om verkställande har presenterats för skogscentralen. Detsamma gäller för stödet för miljövårdsarbeten.

Skogscentralen ska också separat besluta om den slutliga storleken av stöd för miljövårdsarbeten efter att arbetena har slutförts och en godtagbar utredning om dem har presenterats för skogscentralen.

När skogscentralen har fått kännedom om saken ska den fatta ett separat beslut om huruvida en överskridning av den arbetsmängd och den mängd utrustning och de kostnader som uppgetts i ansökan kan godkännas. Beslut om smärre överskridningar fattas dock först i samband med beslutet om stödets slutliga storlek.

Skogscentralen ska utgående från anmälan om verkställande som gäller tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog och bekämpning av rotticka besluta om den slutliga storleken av stödet. Något separat beslut behövs inte om vårdarbetet har utförts i den omfattning som den ursprungliga ansökan anger.

31 §

Undertecknande av beslut

Skogscentralens beslut om beviljande, utbetalning eller förvägrande av stöd kan undertecknas maskinellt.

32 §

Utbetalning av stöd

Stöd på högst 300 euro betalas ut i en post.

Till den del storleken på stöd som grundar sig på en verkställighetsplan bestäms enligt faktiska kostnader är villkoret för utbetalning av stödet och stödposterna att skogscentralen får kopior av verifikaten.

Trots vad som föreskrivs 1 mom. utbetalas miljöstöd i en post när avtalsperioden börjar. Miljöstöd på över 10 000 euro kan dock betalas ut i flera än en post. Stöd för miljövårds-

arbeten betalas ut först efter att skogscentralen fattat beslut om stödets slutliga storlek.

På den som gjort upp verkställighetsplanen och anmälan om verkställande eller på andra ombud som stödmottagaren anlitat tillämpas vad som i 12 § 4 mom. i statsunderstödslagen bestäms om uppgifter som ska lämnas för utbetalningen av stödet.

33 §

Uppgifter som införs i fastighetsdatasystemet

Skogscentralen ska se till att miljöstödsavtalet förs in i fastighetsdatasystemet när beslutet om beviljande av stöd har fattats. Landsbygdsverket ska se till att uppgifter om ändring, uppsägning och hävning av dessa avtal registreras i fastighetsdatasystemet.

6 kap.

Skyldigheter som hänför sig till stödet samt tillsyn

34 §

Skyldighet att tillåta att en väg används för rekreation

En markägare som har beviljats stöd för byggande av en skogsväg är skyldig att tillåta att skogsvägen eller den enskilda vägen avgiftsfritt används för rekreation. Användningen kan dock begränsas om det är nödvändigt för att förebygga att vägen skadas, skydda känsliga områden, säkerställa att vägen används på ett säkert sätt eller att säkerställa att vägen kan användas för transporter inom skogsbruket på ett ändamålsenligt sätt.

Skyldigheten enligt 1 mom. är i kraft tio år efter att hela den finansiering som beviljats för åtgärden har betalats ut.

35 §

Vård- och underhållsskyldighet

En markägare som beviljats stöd för vård av ungskog, vitaliseringsgödning, vård av

torvmarksskog eller för byggande av en skogsväg är skyldig att i tio år efter att hela den för åtgärden beviljade finansieringen har utbetalats se till att det område eller den skogsväg som åtgärden har omfattat vårdas och underhålls. En markägare som beviljats stöd för tidig vård av plantbestånd är skyldig att i sju år efter att hela den för åtgärden beviljade finansieringen har utbetalats se till att det område som åtgärden har omfattat vårdas och underhålls. Ett område som underhållet gäller får inte börja användas så att användningen av området för skogsbruksändamål väsentligt förhindras.

Till vård- och underhållsskyldigheten hör

1) när det gäller stöd för tidig vård av plantbestånd att man ser till att plantbeståndets fortsatta utveckling sker så att det inte finns behov att bevilja objektet stöd för vård av ungskog förrän sju år har förflutit från slutbetalningen av stödet för tidig vård av plantbestånd,

2) när det gäller stöd för vård av torvmarksskog att de fåror som grävts och rensats samt de anordningar och konstruktioner som byggts i ett område för vård av torvmarksskog hålls i ett skick som motsvarar deras ändamål samt att nödvändiga skogsvårdsarbeten utförs i området, och

3) när det gäller stöd för byggande av en skogsväg att man på skogsvägar, andra enskilda vägar och särskilda upplagsplatser sörjer för nödvändig grusning och reparationer av trummor och broar samt öppnar tilltänkta diken och utför andra arbeten som vägunderhållet förutsätter.

Till vård- och underhållsskyldigheten hör att en markägare som beviljats stöd för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog eller vitaliseringsgödning inte får utföra förnyelseavverkningar i området som åtgärden gäller eller avverkningar som inte är ändamålsenliga med tanke på skogsodling på sju eller tio år enligt 1 mom. efter slutbetalning av stödet. En förnyelseavverkning får göras endast när objektet drabbats av en sådan naturkatastrof som kräver förnyelseavverkning.

Finansieringen enligt denna lag får inte användas för arbeten enligt vård- och underhållsskyldigheten.

36 §

Överföring av vård- och underhållsskyldigheten

När äganderätten till en fastighet eller något annat område övergår till en ny ägare övergår också vård- och underhållsskyldigheten på den nya ägaren. Om en fastighet eller ett område löses in och användningen av fastigheten eller området för skogsbruksändamål därmed väsentligt förhindras, ska skogscentralen då den fått information om saken utan ansökan upphäva vård- och underhållsskyldigheten. I sådana fall är markägaren inte skyldig att återbetala stödet.

37 §

Upphävning av vård- och underhållsskyldigheten

Skogscentralen kan upphäva vård- och underhållsskyldigheten för ett område eller en skogsväg om

- 1) markägaren till väsentliga delar har förlorat den ekonomiska fördelen av det arbete som finansierats med statliga medel,
- 2) fördelen förlorats på grund av en naturkatastrof eller av någon annan orsak som inte beror på markägaren, och
- 3) det inte är ändamålsenligt att utföra arbetet igen.

Skogscentralen kan upphäva vård- och underhållsskyldigheten för ett område eller en skogsväg om den ekonomiska fördelen av det arbete som finansierats med statliga medel förloras av den anledningen att

- 1) området eller en betydande del av det har planerats för något annat ändamål än för skogsbruksmark,
- 2) ett miljöstödsavtal eller ett motsvarande avtal ingås för området eller en betydande del av det, eller
- 3) området omfattas av användningsbegränsningar eller åtgärdsförbud som införts med stöd av lag.

Om markägaren slutar använda området eller en betydande del av det som skogsbruksmark, ska skogscentralen upphäva vård- och underhållsskyldigheten för området.

Markägaren är inte skyldig att betala tillbaka det stöd som ägaren fått om vård- och underhållsskyldigheten upphävs med stöd av 1 eller 2 mom. Om vård- och underhållsskyldigheten upphävs med stöd av 3 mom., är markägaren skyldig att betala tillbaka det stöd som ägaren har fått.

38 §

Skyldighet att lämna uppgifter som hänförs till stödet

En förutsättning för stöd är att originalverifikat över de faktiska kostnader som meddelats i ansökningshandlingarna vid behov kan kontrolleras också efter utbetalning av stödet. Originalverifikaten och de undertecknade originalutredningarna enligt 26 § ska bevaras i tio års tid efter slutbetalning av stödet.

På den som gjort upp verkställighetsplanen och på andra ombud som stödmottagaren anlitat samt på den som genomför det understödda projektet tillämpas vad som i 14 § i statsunderstödslagen bestäms om statsunderstödmottagarens skyldighet att lämna uppgifter.

Markägaren ska omgående meddela skogscentralen om överlåtelse av ett sådant område för vilket ett miljöstödsavtal har ingåtts. Dessutom ska markägaren meddela skogscentralen om naturkatastrofer eller om andra förändringar i förhållandena inom miljöstödsområdet som inte beror på markägaren.

39 §

Skogscentralens tillsynsuppgift

Skogscentralen har till uppgift att övervaka förutsättningarna för beviljande, utbetalning och användning av stöd och iakttagandet av de skyldigheter som hänförs till stöden i enlighet med 15–17 § i statsunderstödslagen. Skogscentralen har också vid behov rätt att kontrollera om den som genomför det understödda projektet har fullgjort de skyldigheter som hänförs till stödet. På skogscentralens granskningsrätt och utförandet av granskningar tillämpas i sådana fall de ovan nämnda bestämmelserna i statsunderstödslagen.

Om förfarandet vid granskningar föreskrivs dessutom i 39 § i förvaltningslagen. Granskningar får inte utföras i lokaler som används för permanent boende.

Skogscentralen ska ge stödmottagaren möjlighet att avhjälpa de brister som konstaterats vid en terrängbesiktning om bristerna är små och relativt lätt kan avhjälpas. Om försummelsen av skyldigheten att tillåta att en väg används för rekreation är obetydlig, ska skogscentralen upplysa markägaren om skyldighetens innehåll och ge markägaren möjlighet att avhjälpa försummelsen. Skogscentralen ska i sådana fall fastställa en viss tid inom vilken bristerna eller försummelserna ska avhjälpas.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om i vilken omfattning kontroller ingår i skogscentralernas uppgifter och fokuseringen av kontrollerna samt om andra tekniska detaljer som hänför sig till att ordna tillsynen.

7 kap.

Återbetalning och återkrav av stöd samt hävning och uppsägning av avtal

40 §

Återbetalning och återkrav av stöd

Bestämmelser om grunderna för återbetalning och återkrav av stöd finns i statsunderstödslagen. Stöd som enligt 20 § i statsunderstödslagen ska återbetalas ska betalas till skogscentralen. Om stödet har betalats ut i flera poster, ska ränta enligt statsunderstödslagens 24 § betalas från och med slutbetalning av stödet. Ränta enligt den paragrafen ska vid återkrav av stödet betalas fram till den dagen skogscentralen lämnar en framställning enligt 2 mom. till Landsbygdsverket. Till skillnad från 20 § i statsunderstödslagen behöver stödet inte betalas tillbaka om det är under 100 euro.

Skogscentralen ska göra en framställning till Landsbygdsverket om återkrav av stödet om centralen får kännedom om en sådan grund för återkrav som anges i 21 eller 22 § i statsunderstödslagen. Därefter beslutar Landsbygdsverket om återkrav av stödet. Om

det gäller försummelse av vård- och underhållsskyldigheten eller skyldigheten att tillåta att en väg används för rekreation, räknas den tidsfrist som avses i statsunderstödslagens 28 § 2 mom. från utgången av tiden för skyldigheten.

Stödet återkrävs hos stödmottagaren om inte något annat bestäms nedan i denna paragraf. Miljöstöd återkrävs hos den som under tiden som ägare inte har iakttagit de skyldigheter som hänför sig till miljöstödsavtalet. Stöd som beviljats för tidig vård av plantbestånd, vård av ungskog, vitaliseringsgödsling, vård av torvmarksskog eller byggande av en skogsväg återkrävs hos den som under tiden som ägare har försummat vård- och underhållsskyldigheten. Samtidigt upphör vård- och underhållsskyldigheten på området, och när det gäller byggande av en skogsväg, även skyldigheten att tillåta att vägen används för rekreation. Stödet för byggande av en skogsväg återkrävs också hos den som under tiden som ägare har försummat skyldigheten att tillåta att vägen används för rekreation. Samtidigt upphör skyldigheten att tillåta att vägen används för rekreation och vård- och underhållsskyldigheten.

Om bestämmelserna som gäller samägda fastigheter har tillämpats när stöd beviljats, kan stödet med avvikelse från 3 mom. inte återkrävas hos en samägare som inte har mottagit stöd, om inte denna samägare själv eller den nya samägaren har varit delaktig i den verksamhet som utgör grunden för att stödet återkrävs.

41 §

Hävning av avtal

Landsbygdsverket kan på framställning av skogscentralen genom ett beslut bestämma att ett miljöstödsavtal ska hävas och stödet återkrävas om markägaren genom sitt eget förfarande medvetet har försämrat miljöstödsobjektets biologiska mångfald eller i övrigt i betydande grad brutit mot avtalsvillkoren. Markägaren är i sådana fall skyldig att betala tillbaka det utbetalda stödet till Landsbygdsverket.

Stöd kan återkrävas även efter avtalets giltighetstid om markägaren på det sätt som av-

ses i 1 mom. har brutit mot avtalet under dess giltighetstid.

42 §

Landsbygdsverkets rätt att säga upp avtal

Landsbygdsverket är skyldigt att på skogscentralens framställning eller på en markägares ansökan genom ett beslut bestämma att ett miljöstödsavtal ska sägas upp och att stöd som redan utbetalats ska återkrävas delvis om området som avtalet gäller blir ett naturskyddsområde.

Landsbygdsverket kan på skogscentralens framställning eller på en markägares ansökan genom ett beslut bestämma att ett miljöstödsavtal ska sägas upp och att stöd som redan utbetalats ska återkrävas delvis om förhållanden som hänför sig till objektets biologiska mångfald eller andra förhållanden som inverkar på uppfyllandet av avtalsförpliktelserna har förändrats i sådan grad att det inte längre finns grunder för att avtalet ska vara i kraft eller att det är oskäligt att avtalet fortsätter att gälla.

Markägaren är i de situationer som avses i 1 och 2 mom. skyldig att till Landsbygdsverket återbetala en så stor del av det utbetalda stödet som motsvarar de kalendermånader som återstår av avtalsperioden. Om äganderätten till området har ändrats, är områdets nya ägare återbetalningsskyldig. Markägaren är inte i de situationer som avses i 1 och 2 mom. skyldig att betala ränta enligt statsunderstödslagens 24 § på det belopp som ska återbetalas.

43 §

Markägarens rätt att säga upp avtal

Om det område som är föremål för avtal byter ägare har den nya ägaren rätt att säga upp avtalet genom att skriftligen meddela skogscentralen om uppsägningen inom sex månader från överlåtelsen av äganderätten. Uppsägningen träder i kraft när den nya ägaren har återbetalat skogscentralen en så stor del av det utbetalda miljöstödet som motsva-

rar de hela kalendermånader som återstår av avtalsperioden.

Markägaren har även i övrigt rätt att säga upp avtalet om markägaren så önskar. Uppsägningen träder i kraft när markägaren har återbetalat skogscentralen det belopp som avses i 1 mom. förhöjt med 10 procent.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

44 §

Jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift

Jord- och skogsbruksministeriet har till uppgift att övervaka skogscentralens och Landsbygdsverkets verksamhet när de sköter uppdrag enligt denna lag. För att sköta tillsynsuppdraget har ministeriet rätt att av skogscentralen och Landsbygdsverket få allmänna uppgifter om användning och uppföljning samt att utföra kontroller som behövs för tillsynen över att denna lag följs. Kontrollerna kan innefatta granskningar av handlingar och inspektioner på plats om de är av väsentlig betydelse för att säkerställa att denna lag iakttas vid beviljandet och utbetalningen av stödet samt övervakningen av stödets användning. Om ministeriets kontrollrätt och utförande av kontrollerna föreskrivs 16 och 17 § i statsunderstödslagen.

Trots sekretessbestämmelserna har jord- och skogsbruksministeriet rätt att av skogscentralen och Landsbygdsverket få sådana för skötseln av ministeriets uppdrag nödvändiga uppgifter om omständigheter som gäller sökanden eller mottagaren av stöd och som är av väsentlig betydelse för att säkerställa att denna lag iakttas vid beviljandet och utbetalningen av stödet samt övervakningen av stödets användning.

45 §

Landsbygdsverkets tillsynsuppgift

Landsbygdsverket har till uppgift att vid tillsynen över att denna lag följs utföra nödvändiga kontroller av skogscentralen på det

sätt som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer. I fråga om Landsbygdsverkets tillsynsuppgift iakttas i detta fall vad som bestäms i 44 § om jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift.

Trots sekretessbestämmelserna har Landsbygdsverket rätt att av skogscentralen få sådana för skötseln av verkets uppdrag nödvändiga uppgifter om omständigheter som gäller sökanden eller mottagaren av stöd och som är av väsentlig betydelse för att säkerställa att denna lag iakttas vid beviljandet och utbetalningen av stödet samt övervakningen av stödets användning.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om antal inspektioner som hör till Landsbygdsverkets uppgifter och hur de ska riktas samt andra tekniska detaljer om hur tillsynen ska ordnas.

46 §

Ändringssökande

På omprövning av beslut som fattats med stöd av denna lag tillämpas bestämmelserna om ändringssökande i statsunderstödslagen. Däremot ändring i beslut om återkrav, upphävande och uppsägning av avtal och temporära förbud för ombud, får emellertid sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen utan omprövningsförfarande. Omprövning av skogscentralens beslut söks hos skogscentralen. Ändring i skogscentralens beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av den aktuella skogsbruksmarken är belägen.

Besvärsmyndigheten ska ge skogscentralen möjlighet att bli hörd.

47 §

Mätningar i terrängen

Vid mätningar i terrängen som hänför sig till denna lag används de metoder för mät-

ning och värdering som allmänt används inom skogsbruket.

9 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

48 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet. Denna lag är i kraft till och med den 31 december 2020.

De övriga bestämmelserna i denna lag ände som gäller beviljande av stöd tillämpas dock på med stöd av denna lag beviljade stöd efter att lagens giltighetstid har gått ut. Stöd som beviljats med stöd av denna lag ska betalas ut senast den 31 december 2023.

Utöver bestämmelserna i 4 § 2 mom. 5 punkten avses med en privat skogsägare också ett delägarlag för en samfäll skog eller ett samfällt område som har bildats före den 1 mars 2003.

Stöd för tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog kan inte beviljas med stöd av 11 och 12 § om det på samma objekt finansierade vårdarbetet av ungskog enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) har skett för mindre än tio år sedan.

Stöd för vitaliseringsgödsling kan inte beviljas med stöd av 13 § om slutbetalning av stödet för den på samma objekt finansierade vitaliseringsgödslingen enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk har skett för mindre än 20 år sedan.

Stöd för vård av torvmarksskog kan inte beviljas med stöd av 15 § om slutbetalning av stödet för istandsättningsdikning enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk eller en motsvarande tidigare lag har skett för mindre än 20 år sedan. Stöd kan dock beviljas om slutbetalningen av den föregående finansieringen för istandsättningsdikning med offentliga medel har skett för minst tio år sedan och om åtgärderna är nödvändiga på grund av exceptionella naturförhållanden.

Stöd för byggande av en skogsväg kan inte beviljas med stöd av 16–18 § om slutbetalning av finansieringen för ett vägprojekt enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk eller en motsvarande tidigare lag har skett för mindre än 20 år sedan. Från detta krav kan dock göras undantag om användningen av vägen har förändrats väsentligt på grund av att transportererna inom skogsbruket

har ökat eller kommer att förändras på grund av en uppskattad ökning av transportererna eller om vägens struktur inte längre lämpar sig för den virkestransportmateriel som används. En ytterligare förutsättning är att från slutbetalningen av den föregående finansieringen för byggande eller grundlig förbättring av vägen med offentliga medel har löpt minst tio år.

2.

Lag**om upphävande av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering (1349/1996).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .
På ärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas lagarna i 1 § och de författningar som utfärdats med stöd av dem.

Efter denna lags ikraftträdande kan ett finansieringsärende dock avgöras enligt lagarna i 1 § om finansiering söks senast den 20 mars 2015 och finansieringen beviljas senast 30 juni 2015. Då ska finansieringen betalas ut senast den 31 december 2019.

Finlands skogscentral ska uppmana avsändaren av ansökan som avses i 2 mom. att lämna kompletteringar enligt 22 § 1 mom. i förvaltningslagen (434/2003) senast den 10 april 2015. Sökanden ska lämna dessa kompletteringar och andra kompletteringar till ansökan till skogscentralen senast den 15 maj 2015.

3.

Lag

om upphävande av lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk (544/2007).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 15 september 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Europa- och utrikeshandelsminister *Lenita Toivakka*